Budapest, 1904. Kilencedik évfolyam. 22. szám. Péntek, január 22.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-út 25.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor. 50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A BUDAPESTI NAPLÓ
Budapesten és vidéken egyaránt
egyes számonkint 2 krajcár

Az előfizetési díj az eddiginek fele:
7 frt helyett 7 korona félévre
3 frt 50 helyett 3 kor. 50 fill. negyed évre
1 frt 20 helyett 1 kor. 20 fill. egy hóra

Hidegvér.

Budapest, január 21.

(v.) Tartsuk meg hidegvérünket mindazzal szemben, amit az osztrákok ellenünk elkövetnek. Ügyet se vessünk provokáló támadásaikra. Hiszen nem felelős állásban lévő egyének sértegetik alkotmányunkat, hanem csak egyszerű delegátusok. Pedig micsoda egy delegátus? Valamivel több — igaz — egy privátembernél. Ámde sokkal kevesebb egy közös miniszternél. Bizzunk tehát alkotmányunk sziklaszilárdságában s rá se hederitsünk az Ausztriában történő dolgokra.

Bölcs tanácsok ezek; kitől is származhatnának mástól, mint gróf Tisza István miniszterelnök urtól? Brómkálinak nevezik azt az orvosságot, amelytől a felizgult idegek megcsillapulnak. A miniszterelnök ur ma — *brómkálit beszélt*. De tartunk tőle, hogy az adag gyengének fog bizonyulni. A közvéleményt, amelyet a Derschatta-féle inditvány tartalma és sorsa felkorbácsolt, *ez* a beszéd aligha fogja megnyugtatni.

Erősebb csillapitó-szereket kérünk: elégtételt a rajtunk elkövetett sértésekért és óvóintézkedéseket a közjogunk ellen megkezdett nyilt ostrom sikeres folytatása ellen. Akkor ismét helyreáll majd a lelkek egyensulya minálunk. De csakis akkor. A miniszterelnök ur mai beszéde után nem. Ámbátor volt e beszédben egy férfias akcentus is, amelytől az elismerést lehetetlen megvonnunk. Gróf Tisza István ama kijelentésére gondolunk itt, amely szerint ha az osztrák parlament, Derschatta nyomát követve, lemondana a haduri felségjogok gyakorlásába való beavatkozás jogáról, hát akkor ebből csupán az következne, hogy e haduri jogokat az uralkodó egyedül a magyar országgyülés befolyása mellett gyakorolná. Ez tiszta beszéd, okos beszéd és férfias beszéd. És talán az utolsó percben kijózanitja még az osztrákokat, mielőtt a delegáció plénumában az elkövethető ostobaságok legostobábbját elkövetnék. *Talán*. De épp abban van a hiba, hogy a magyar kormány erre a *talánra* bizza magát s egyebekben már előre jelzi, hogy ellenkező esetben sem fog a dologból kázust csinálni.

Pedig ez a dolog: *kázus*. A legnagyobb mértékben az. Kázus nemcsak azért, mert a Derschatta inditványa — bár óvatosabb formulázásban és higabb lére eresztve — benn van a Pitreich beszédében is, aki a magyar államnyelvet a közös hadseregben közönséges ezrednyelvvé fokozta le s a közös hadseregről eleve kimondta, hogy annak semmiféle része — tehát az sem, amelyet a kiegyezési törvény kifejezetten az egész haderőt kiegészitő *magyar hadseregnek* nevez — sem cseh, sem lengyel, *sem magyar* soha nem lehet. Hanem kázus ez a dolog azért is, mert a felségjogainkat megtámadó inditvány nem csupán egyes delegátusok helyeslésével találkozott, hanem nyiltan és örömmel helyeselte azt Pitreich is, a költségvetési bizottság pedig egyhangulag elfogadta. Nohát, kérem, ez sulyosabb eset, mint ha valamely közös miniszter rohanta volna meg igy alkotmányunkat. Mert a közös miniszterten el lehet csapni s akkor helyreáll az alkotmányos egyensuly. De az osztrák delegáció költségvetési bizottságát nem lehet elcsapni. S még kevésbé csapható el az osztrák delegáció plénuma. E testülethez ma Tisza István azt a tanácsot intézte, hogy vegye elő a jobbik eszét és ne hagyja jóvá a saját bizottságának egyhangu határozatát. Rengeteg naivság van e tanácsadásban. Csak nem hiszi gróf Tisza István komolyan, hogy a *magyar* kormány intelmére inkább hajt az *osztrák* delegáció, mint a *saját* költségvetési bizottságának *egyhangu* határozatára! S ha ilyen illuziókban maga-magát nem ringatja a kegyelmes ur, hát másokat se akarjon bennük ringatni. Az osztrák delegáció tehát, semmi kétség, a magáévá teszi majd a plénumban is ama hirhedt határozatot. Ez pedig korántsem lesz olyan ártatlan dolog, mint amilyennek gróf Tisza István mondja. S nemcsak azért, mert az osztrák alkotmány szerint az osztrák delegáció nem egyszerű regnikoláris küldöttség, amilyen a magyar, hanem *törvényhozási hatáskörrel biró testület*, amelynek a határozatai a császári szentesités révén tüstént törvényerőre tesznek szert. Hanem más, talán még nevezetesebb okból is.

Olvassa el a miniszterelnök ur jól azt a határozatot. Nem az a közjogi elv van abban kimondva, hogy az osztrák parlament lemond a haduri jogok gyakorlására való befolyás jogáról. Ha csupán *ez* volna ama határozat tartalma, akkor igazán ugy állna a dolog, hogy a mi országgyülésünk ezentul is zavartalanul érvényesithetné idevágó befolyását. De a Derschatta inditványa egyebet mond. Azt mondja ki, *hogy a császárt megilletö haduri jogok gyakorlásába semmiféle parlamenti tényező be nem folyhat*. A különbség szembeötlő. Ez az egyhangulag elfogadott inditvány nem azt jelenti, hogy Ausztria lemond valamelyes jogáról, *hanem egy-*

TÁRCA

Moly Mátyás ur vasuti tanulmányai.

A *Budapesti Napló* eredeti tárcája.

Irta: *Józsa Antal*.

Moly Mátyás ur telegrammot kapott, hogy az anyósa halálos beteg és ki akar vele béküli s az unokáit meg akarja áldani. (Ez örvendetes hir. Nem a halál, hanem a béke.) Tehát utazzék Moly ur egész családostul azonnal Kiskunnagykárászszentmártonfalvára.

Ez a kissé hosszu lélekzetü helynévszörnyeteg arról nevezetes, hogy se nem kiskun, mert valahol Sárosban fekszik, se nem nagy, mert mindössze két sor házbul áll, meg egy kastélybul. Kárász se található a környékén, mert se folyója, se tava, még kutja is alig van. Se nem szent, mert sehol a világon olyan istentelen, elvetemült bicskás, rossz emberek nem laknak, mint ott. Ilyenformán tehát még csak nem is Márton, hanem Marci. De azért a helységnevekről szóló törvény végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri utasitás idevágó paragrafusai értelmében kénytelen a nevét mindenki ilyen pántlikagiliszta-hosszuságu egyetlen szóban megbecsülni, mivelhogy a m. kir. távirda-szabályzat is igy kivánja, de meg már azért is, mert igy könnyebben megkülönböztethetjük a többi Mártonoktól, melyekben Moly Mátyás urnak nincsenek anyósai.

Moly Mátyás ur tehát az örvendetes hir zaklató hatása alatt rohant a hivatali főnök urhoz szabadságot kérni. A főnök ur a kérelmet előzékeny meghatottsággal saját felelősségére azonnal teljesitette, kijelentvén, hogy ebből ugyan őneki még fegyelmit is akaszthatnak a nyakába, de azért a fennálló szabályok ama szigoru rendelkezését ezuttal mellőzi, mely arról szól, hogy a szabadság iránt való kérvényeket a szabadság megkezdése előtt egy hónappal a nagyméltóságu minisztériumhoz kell felterjeszteni. Ez a Moly uré egy különös méltánylást érdemlő eset, mert az mindenhol a legszorosabb és legritkább kivételekhez szokott tartozni, ha valakinek az anyósa haldoklik és a halálóságyon békülni akar.

Moly Mátyás ur tehát, zsebében a szabadsággal és az arcképes igazolványnyal, felgyömöszölte a gyerekeket és az asszonykáját két fiakkerbe (mert egybe nem fértek bele) és siletett velük ki az állomásra. Még elég jókor érkeztek. Jegyet még nem adtak a kis ablakon, tehát körül a perronon bement a pénztáros szobájába. Oda „tilos" ugyan idegeneknek a belépés, de hát állami tisztviselők nem érzik magukat idegeneknek valamely más társhivatalban.

— Kedves pénztáros ur, nézze csak, én most táviratot kaptam. Sürgösen el kell utaznom az egész familiával. Sok minden függ attól, hogy idejében érkezzünk. Mert ha a kedves anyósommal még ezen az innenső világon sikerül békekötésre lépnem, akkor a gyerekeim néhány ezer koronával többet örökölhetnek utána. S ez, tudja, hogy micsoda nagy rubrika egy ilyen szegény állami kishivatalnoknál, ugy-e?

— Persze. Tehát különvonatot tetszik rendelni?

Moly Mátyás ur majd hanyatt esett ijedtében.

— Isten ments! Nagyon szeretem a kedves anyósomat, de már különvonatot még sem érdemel. Különben is, amibe innét oda egy különvonat kerülne: az felemésztené a gyerekeim összes remélhető örökségét.

— Hát akkor mi tetszik?

— Féláru jegyeket kérek az utazáshoz.

— Szivesen. Van igazolványa?

— Itt van. Arcképes!

— De ez csak Moly urnak magának szól. Ő nagyságának és a gyerekeknek esetről-esetre külön kell engedélyt szerezni. Hisz tetszik tudni...

— Tudom, tudom. Éppen ez az, hogy nincs!

— Tehát tessék folyamodni az üzletvezetőséghez, vagy az igazgatósághoz. Biztosan megadják, mert muszáj nekik. Két hét alatt itt lesz az igazolvány; sőt még hamarébb is, ha van ott valakije, aki kijárja.

— Két hét sok idő. Nekem két perc mulva kell.

— Sajnálom, nem lehet.

— De ha az igazgatóság ugy is megadja?

— Muszáj neki. Mu—száj. Érti-e?! Igy parancsolja a szabályrendelet. Szeretném én azt az igazgatót látni, aki elutasitani merne egy ilyen kérvényt. Ugy elcsapnák, mint a pinty. Mit gondol, uram, hisz ez jog! És ez a jog minden állami tisztviselőnek szerzett joga. Csak azt kell igazolni, hogy az illető csakugyan állami tisztviselő.

— Tessék: igazolom! Itt vannak az összes bizonyitványaim. A kinevezési okmányom. Keresztelő-levelem. Itt az állami számviteltanból tett alapvizsgálatomról szóló diplomám. Itt a főnökömöm igazolványa. Itt a himlőoltási bizonyitvány. Ez a katonakönyvem. Ez meg az arcképes igazolványom. Tehát csak elhiszi, hogy én vagyok — én?

— Hogyne hinném! De azért mégis folyamodás kell, egy koronás bélyeggel. A szabályrendelet ezt már igy kivánja . . .

— Hát megirom a folyamodást azonnal. Rárágasztok nem egy, de két koronás bélyeget.

— Sajnálom, nem lehet. Az állami tisztviselők családtagjainak megvan ugyan a joguk a féljegyhez és ezt a vasutnak *kötelessége* kiadni, de ezen kötelesség teljesitésének joga csak az üzletvezetőséget vagy az igazgatóságot illeti.

— Hát mért nem ruházza önökre a jogot?

szerüen eltiltja a magyar országgyülést a haduri jogokra való minden ingerencidtól. Ezen közjogi akna mellett olyan szuverén közömbösséggel, amilyent a kormányelnök ur ma mutatott, lehetetlen elhaladni. Erre nem lehet ráfogni, hogy Ausztria lemond a saját jogainak egyikéről s nekünk tovább semmi közünk az egészhez. Itt Ausztriának egy törvényhozótestülete átnyul a magyar alkotmány területére, még pedig erőszakos kézzel. S átnyul azért, hogy kiüssön a kezünkből valamit, ami isten és ember előtt a mienk. Ezt az eljárást lehetetlen egyébnek, mint rablómerényletnek minősiteni. S e merénylet ellen tiltakozni kell, még pedig erélyesen és ünnepélyesen, nehogy a jövőben bármikor hivatkozás történhessék arra, hogy Magyarország a saját jogainak ilyetén szükitését hallgatagon tudomásul vette. És nemcsak tiltakozni kell, hanem védekezni is. Meg kell mutatni, valamely csattanós politikai cselekedettel, hogy az az osztrák határozat nemcsak nem érintheti, de nem is érintette jogainkat. Gondoskodni kell róla, hogy mennél hamarább érvényesüljön a haduri jogok terén valamely konkrét esetben a magyar országgyülés alkotmányos befolyása. Akkor, de csakis akkor irott malaszt marad az az egész határozat. Azok a nemzeti reformok, amelyek a katonai nevelésügy terén nekünk megigértettek, nem szolgálhatnak cáfolatául a Derschatta közjogi tételének. Mert azokat a király a *saját elhatározásából* adta és semmiféle országgyülési aktus, semmiféle törvényhozási intézkedés eme vivmányok létrejötte körül nem történt. Ezekre tehát nem lehet hivatkozni, ha azt akarjuk vagy azt kell valamikor bizonyitani, hogy a haduri jogok gyakorlásába a magyar országgyülésnek igenis van beleszólása. Ezért kell valamely más próbaesetet teremteni, amely élénken kidomboritja a jogfolytonosságot.

Hidegvérre intette ma nemzetünket gróf Tisza István. Helyes. Óvjuk meg hidegvérünket. De kétféle hidegvér van. Az egyik az erő és az önérzet hidegvére, amely nem izgul fel semmiféle támadáson, mert tudja, hogy az övé lesz a győzelem. A másik ellenben az indolencia hidegvére, amely szintén nem izgul fel semmiféle támadáson, de csak azért, mert már előre beletörődik abba, hogy leütik lábáról és kifosztják. Mi az erő és az önérzet hidegvérét várjuk a kormánytól. Az indolencia hidegvérére pedig kaphatók nem vagyunk.

Anekdotáktól—viharokig.

Budapest, január 21.

A vajda helyett a kisebbik vajdával kellett egyelőre beérnünk, Eötvös Károly helyett *Uray* Imre beszélt. De a kisebbik vajda nem olyan átható ész, csak anekdotái vannak neki is. Uray valóságos sortüzet adott az anekdotákból s egyik-másik elég jól elsült. Legnagyobb derültséget azonban a hasonlataival keltett. Ezek a hasonlatok legnagyobbrészt a Kossuth-párt ellen fordultak és ilyenformán láttuk Kossuthékat *oroszlánoknak, melyek karikákon ugrálnak keresztül*, majd *naiv agaraknak, melyek nyulaktól hagyják magukat becsapni*, továbbá *uszkároknak, melyek apportiroznak*, és igy tovább. Önmagát a kisebbik vajda igy apostrofálta:

— Függetlenségi vagyok, ha a párthoz nem is tartozom. *Ugy állok itt a mesgyén, mint a dinnyecsősz, aki vigyáz Kossuth apánk dinnyéire.*

A sortüzből kijutott persze Tiszának is és minthogy a miniszterelnök a mulatságos beszéd alatt folytonosan jegyezgetett, sokat nyert jelentőségben a beszéd, mert hiszen ugy látszott, hogy Tisza felelni akar rá. S csakugyan látható volt, hogy mikor Uray határozati javaslatát olvasta fel, a miniszterelnök intett az elnöknek, hogy ő akar beszélni. No erre már nagy ovációkat kapott Uray az obstrukciótól. Ime valaki, aki anekdotákkal is szóra kényszeriti a miniszterelnököt!

S Tisza föl is kelt. De nagyon megnyult a kisebbik vajda orra, mert a miniszterelnök igy kezdte beszédét:

— Talán nem kell mondanom, hogy — *nem az előttem felszólalt képviselő ur beszédére akarok reflektálni* . . .

Nem bizony. A miniszterelnök jegyezgetett ugyan, de csak a maga argumentumait vetette papirra, amelyekkel Rakovszky István tegnapi beszédére akart megfelelni. S egész beszédében nem is foglalkozott egyébbel, csak Rakovszky tegnapi állásfoglalásával. Szigoruan tárgyához tartotta magát. Hidegen, szinte szárazon fejtette ki, hogy azok a jelenségek, melyekből Rakovszky a közjogi alap veszedelmét következtette, vagy nem ujak s akkor érthetetlen, hogy csak most birták Rakovszkyt az obstrukcióhoz való csatlakozásra, vagy pedig olyan természetüek, hogy a gyakorlatban egyáltalán nem érinthetik a közjogi alap tisztaságát és sérthetetlenségét. A miniszterelnök ezt kivált a Derschatta-féle inditványra nézve mutatta ki. Azt az inditványt az osztrák delegáció egyik albizottsága ugyan elfogadta, de nincs kizárva, hogy a plénum nem fogja magáévá tenni, de még ha el is fogadná a plénum, akkor is sajját gyakorlatával jutna ellentétbe. Mert hiszen az osztrák delegáció évről-évre felelősségre vonja az osztrák kormányt a katonai dolgokban, hát minő gyakorlati jelentősége van akkor olyan elvi kijelentésnek, hogy a katonai ügyek intézésébe az osztrák törvényhozásnak beleszólása nincsen? Ha pedig megtörténhetnék az, hogy a Derschatta-féle inditványt még a Reichsrath is elfogadná, ez a gyakorlatban csak azt jelentené, hogy *a katonai ügyeket kizárólag az uralkodó és a magyar törvényhozás intéené.* Ilyen körülmények között Rakovszky *meglehetősen frivol ürügyet* keresett az obstrukcióhoz való csatlakozásra. De őt ez nem fogja elterelni megkezdett utjáról. Mikor az ellenzék tulnyomó többsége hazafias belátással lemondott a harca rendkivüli fegyvereinek használatáról, egynehány embernek különben is végvonaglásban szenvedő obstrukciójával szemben erősebb eszközökhöz nem nyul. Rakovszky az ő megszokott virtuozitásával végigjátszik a politikai élet egész klaviaturáján s a hangok legmerészebb összekapcsolásával iparkodik létrehozni a — disszonanciát. Ám tegye ezt frivol ürügy alapján. De ő áll a helyén és őrzi, ami rá van bizva: Magyarország jövendőjét.

Lendülni csak a vége felé kezdett a miniszterelnök beszéde, de ott aztán magosra lendült s a többség hasonló ovációt a Koerbernek adott lecke óta nem rendezett a miniszterelnöknek. Percekig tartott a taps és az éljenzés.

Rakovszky István a Ház engedelmével röviden válaszolt. Az ember goromba visszavágást várt volna, de Rakovszky sohsem teszi azt, amit tőle várnak. Szinte szentimentális volt.

— Nem érdemeltem ezt a bánásmódot.

És mentegetőzött, hogy a Derschatta-féle inditványnyal szemben a magyar parlamentet egy táborba szerette volna állitani, ez volt a célja. *Tisza* István azonban erre is megfelelt. Ha csak ennyi volt a célja: elérte. A magyar parlamentben nincs olyan párt s nincs olyan ember, aki sajnálatosnak ne találná azt az inditványt. De akkor aztán miért jelentette ki Rakovszky, hogy csatlakozik az obstrukcióhoz?

Erre nem volt felelet.

A szünet alatt a folyosón se került reá felelet. Még az elfogulatlan ellenzék is elismerte, hogy a miniszterelnök erősen megrostálta Rakovszky argumentumait s Rakovszky ezuttal egészen alul maradt. Sokat beszélt erről a folyosó s igen jellemző szimptoma volt, hogy Polónyi, aki pedig föl van jegyezve, benn is volt a Házban, a miniszterelnök felszólalása után ma nem akart beszélni.

— Hm. Hm . . . Hát gondolom — fél a visszaélésektől.

— Hogy az én feleségem neve alatt másnak a felesége utazik? Hisz ez szemtelenség ilyet feltenni! Különben itt van az esketési bizonyitványunk is.

— Szükségtelen. Hisz én ismerem Moly urat. Ismerem ő nagyságát is.

— Na hát. Az üzletvezetőség pedig nem ismer se engem, se a feleségemet, se a gyerekeimet; bebizonyitottam ön előtt okmányokkal mindent, megadom a koronás bélyeget: és azért mégsem ön adja meg a féljegyre szóló igazolványt most, amikor égető, halaszthatatlan szükségem van rá, hanem majd megadja az üzletvezetőség két hét vagy akár két nap mulva, amikor már nem lesz rá szükségem!... Hisz ez tiszta őrültség!

— Az, de ilyen tiszta őrültségeknek is kell lenni, mert ezt igy kivánja az állami adminisztráció tekintélye.

— Az igaz. Erről megfeledkeztem. Khinában ugyan ennek más a neve, de hát igy is jó.

— Talán tessék bemenni a főnök urhoz.

Moly ur sietett megfogadni a jótanácsot. Az állomásfőnök igen kedves ember és mikor ráér, Moly urnak nagyon jó cimborája. De egy esztendőben csak egyszer ér rá, mikor t. i. fönn a hegyek közt befujja az utat a hó és a forgalom néhány napig szünetel. — Hogy most meglátja Moly urat, örömében a nyakába borul.

— Szervusz Matyi! Ezer esztendeje, hogy nem láttalak. Sattöbbi, sattöbbi. Mivel szolgálhatok?

Moly Mátyás ur elmondja, hogy mi járatban van.

— Jaj, barátom, ezt nem tehetem. A legjobb akarat mellett sem tehetem.

— De nézd csak, kedves Stácim, 40—50 forintot megtakarithatnék oda-vissza ilyen nagy család mellett ezekkel a féljegyekkel. Ismersz. Engem is, a feleségemet is. Jó cimborák is vagyunk és ezt a kis szivességet mégse teszed meg a barátodért, mikor te is jól tudod, hogy jogom van hozzá!? Ne szőrszálhasogatózzál, barátom.

— Hát jó. Ön megteszem. Kiadom azokat a kedvezményes féljegyeket...

— No, hála istennek! Hát csak hamarosan, mert mindjárt itt lesz a vonat.

— Ráérünk. Csak tiz perc mulva. De gondold meg, hogy a szivességem neked nem használna, mert háromszorosan megfizetnéd a dupláját, nekem pedig az állásomba kerülne.

— Aj, dehogy kerülne! Ha ugyis jogom van hozzá?...

— Jog ide, jog oda. Magyarországon nem a jog, hanem a szabályrendelet parancsol. Engem bizony szépen elcsapnának. Igy is sok van már a rovásomon. Most is meghiányoltak.

— Meghiányoltak? Miért?

— Két kiló kóccal meg egy liter petróleummal több volt a háziszükséglet anyagszámadási rovatán, mint kellett volna.

— Több volt és mégis meghiányoltak?

— Meg. A rovancsolók!

— Ezt nem értem. Ha *több* volt?...

— Az mindegy. Az előre kiszámitott időre el kellett volna fogyasztani.

— A kócot?

— Azt... Tehát meghiányoltak! Látszik, hogy nem vagy szakember, ezért nem érted.

— De hát most már mink hogy utazunk Kiskunnagykárászszentmártonfalvára?

— Egész jegygyel, barátom, egész jegygyel! Mért nem folyamodtál ezelőtt két héttel az üzletvezetőséghez? Ilyen a könnyelmü ember!...

— De hát ki a fene tudhatta azt előre, hogy a kedves anyósom két hét mulva hirtelen megbetegszik?

— Hja, azt egy előrelátó államférfiunak, akinek a családja féljegygyel akar utazni, mindig tudnia kell.

Moly Mátyás ur kisietett a feleségéhez megbeszélni, hogy már most mitevők legyenek. Negyven-ötven forint különbség nem csip-csup dolog!

— Talán ti itthon maradhatnátok, lelkem. Hiszen a mama ugy sem tiveletek akar békülni.

— Az kellene még!

— Hát akkor tán a gyerekek?...

— Meg akarod fosztani őket a nagyanyai utolsó áldástul?!... És az örökség?...

— Az is igaz... De hát nincs is nálam annyi pénz. Erre nem számitottam. És ha számitottam volna is, otthon sincs. — Mit tegyünk?...

— Hátha adnának hitelbe jegyeket?...

— Bolond beszéd! Ez nem grázleráj. Ez államhivatal!

— No, és mi nem vagyunk állampolgárok? Nem vagyok én állami anya? Nem az államnak szültem én ezt a nyolc szép gyereket? Disznóság, hogy mikor egy állampolgárnő a haldokló mamájához akar sietni: az állam ugy bánik vele, mint valami cseléddel.

— Ne tüzelj, Málikám, még meghallják...

— Hadd hallják!

— Fegyelmit akasztanak a nyakamba felsőbbség ellen elkövetett tiszteletlenség miatt, te szerencsétlen!...

— Csak hadd akaszszanak. Bárcsak felakasztanának! Ilyen pipogyaság! Ezért vagy állami ember? Majd megmondom én annak a miniszternek is egyszer a magamét...

Mig igy csendesen évődnek, a nyolc szép gyerek közül az egyik irgalmatlanul elkezd bömb-

S ebből nagy zavar, sőt vihar is kerekedett az ülés végén. Mert *Sághy* Gyula, aki a szünet után felszólalt, nem birta az ülés végéig. Félháromkor letette a lantot. S most a vitarendezőségnek még egy szónokot kellett volna állítani. De honnan vegyen egy — rövid lélegzésü szónokot? Távszónok van elég. Két óra kibeszélésére akad még ember. De tizenöt-husz perc, az csak nem feladat egy igazi obstruktornak? Ugy állapodtak meg tehát, hogy a néppári *Kováts* Pál, noha még csak félhárom az idő, engedelmet kér, hogy beszédét holnapra halaszthassa. Ha ezt nem engednék meg, ami valószinü, csinálnak egy kis házszabályvitát s az még mindig bevált.

De a számitás csütörtököt mondott. Igaz, hogy csak félig.

Kováts Pál nem kapta meg a halasztást, ebben jól számitottak. De mikor *Szederkényi* Nándor e miatt a házszabályokhoz kért szót — *Perczel nem hagyta beszélni.* Kováts Pál kérése világosan házszabályellenes, azt tehát a házszabályok cimén nem szabad.

Egy kis előzetes vihar kerekedett.

— Mi ez?

— Már megint kezdődik?

— Basáskodni akar?

Az elnök erős maradt, sőt megfenyegette Szederkényit, hogy renitencia esetén a házszabályokat alkalmazza ellene. Szederkényinél használt is a fenyegetés, leült. De nagy feladatokhoz nőnek a hősök. Felugrott *Lengyel* Zoltán s most ő kérte azt a jogot, melyet Szederkényitől megtagadtak. De Perczel őt sem hagyta beszélni.

Jött a vihar erősebb rohama.

— Hisz ez valóságos hajsza!

— Hát mit gondolnak? Mi türni fogjuk ezt?

— El kell söpörni az ilyen basát!

A kórus már megerősödött: az Ugronisták viharához odaköltsönözte hangját a néppárt is, a szabad ellenzék is. Lengyel Zoltán háta mögül *Kubik* Béla és *Gabányi* Miklós tüzet fujt.

Lengyel Zoltán állt és mosolygott:

— Tehetnek, amit akarnak, én beszélni fogok.

Ez megmozditotta a többséget is. Az ülés első felének komoly lefolyása után a technikai obstrukciónak ez a leplezetlensége megvaditotta Lábán juhait. Olyan haragosan mozdult meg a jobboldali erdő, hogy tiltakozása vad harsogás volt. Lengyel Zoltán állt és mosolygott. A többség ettől mindig dühösebb és dühösebb lett, viszont az obstrukció ebből a dühösségből meritett uj erőt s akkora zenebona volt, hogy különben az obstrukció fénykorában se produkáltak. Lengyel Zoltán pedig állt és mosolygott.

Az elnök figyelmeztette, hogy üljön le. Először — másodszor.

Lengyel Zoltán azt mondta:

— Nekem beszélhet az elnök, mikor a házszabályok alapján állok.

A többség lezugta:

— Ki fogjuk dobni, az lesz a vége!

— Micsoda eljárás ez?

— Ez már mégis disznóság!

Lengyel Zoltán állt és mosolygott. Végül *Perczel* a házszabályok alapján föltette a kérdést, hogy kivánja-e a Ház Lengyel Zoltán renitenciáját a mentelmi bizottsághoz utasitani? A kisebbség örült lármával akarta a kérdés föltevését elfojtani, de a többség már felállt, szavazott s az elnök kijelentette, hogy *Lengyel Zoltán ügyét a Ház a mentelmi bizottsághoz utasitotta.*

Most aztán már igazán komolyra fordult a vihar. Sorra ugrott fel s kért a házszabályokhoz szót gróf *Zichy* Aladár, *Ugron* Gábor, *Szederkényi* Nándor és mások, akik hevesen és szenvedélyesen tiltakoztak ellene, hogy ekkora lármában az elnök határozatot provokált, s közben azt is felhozták, hogy miért tagadta meg az elnök Szederkényitől és Lengyeltől azt a jogot, melyet nekik ime megadott? Az elnök azt felelte, hogy a szituáció megváltozott, mert azóta a Ház egy határozatot hozott s igy a szabályokhoz igenis lehet szót kérni. Mindez a legnagyobb zajban és viharban folyt le. A kisebbség gorombáskodott, a megvadult többség pedig kezdett brutális lenni.

— Szemtelenség!

— Korcsmába való legények!

— Nagyon megnőtt a tarajuk!

Orditoztak pro és contra. Sértették az izlést jobbról is, balról is. Csak Lengyel Zoltán állt még egyre és mosolygott szakadatlanul. Hatan beszéltek már azóta, ő csak állt és mosolygott. S ha pillanatnyi csönd támadt, mosolyogva szólt:

— Beszélni fogok!

Felszólalt *Tisza* István miniszterelnök és hangsulyozta, hogy éppen az ilyen jelenetek igazolják, mennyire szükséges a szabályok szigorubb kezelése. Az elnök eljárása korrekt volt, jogát megszabják nemcsak a házszabályok, de a negyvennyolcas törvény is. Igaz, hogy *az a törvény érett képviselőkre és férfiakra gondolt.* De majd ezentul egy percet sem engednek elherdálni.

A vihar kiujult.

Lengyel Zoltán állt és mosolygott. Az összes szónokokat és viharokat kivárta, mig végre (most már elismert jogcimmel) szóhoz jutott. És gunyolódva jegyezte meg, hogy az ilyen elbánás visszatereli őt az obstrukcióhoz.

— Tudjuk! — förmedt rá a többség.

— Majd kidobjuk! — sivitotta *Kubinyi* Géza.

Mosolyogva hallgatta mindezt Lengyel Zoltán; mikor *egyszerre hozzálépett a terembiztos és átadta neki a mentelmi bizottság meghivóját a holnap délelőtt féltizkor tartandó bizottsági ülésre.* Lengyel Zoltán átfutotta a meghivót, nyomban felolvasta s lett persze pokoli zsivaj.

Kováts Pál felugrott:

— *Banda ez!*

A többség dühösen torkolta le. Jobbról akkor már sokkal jobban viharzottak, mint az obstrukció területén. Lengyel Zoltán állt és mosolygott. Aztán flegmával mondta:

— *Bánom is én a mentelmi bizottságot! Tőlem határozhat, amit akar!*

Uj tüzeső jobbfelől. Hogy ezt nem lehet türni. Hogy igy vásott kölykök viselkednek, nem képviselők. Hogy agyon kell ütni. És a többi és a többi. Lengyel Zoltán állt és mosolygott. Négy volt, mikor leült, de akkor is mosolygott.

Akkor aztán ujabb vita támadt, hogy szabad-e a mentelmi bizottságnak ilyen statáriális uton, a jegyzőkönyv hitelesitése s a bizottsághoz való megküldése előtt már a meghivót is kibocsájtani? *Szivák* Imre, mint a mentelmi bizottság elnöke, ugy festette ki a dolgot, hogy a bizottság ilyenformán csak udvarias volt Lengyel Zoltánnal szemben, *Ugron* Gábor poklokra küldte az udvariasságot s igazságot követelt, mások egyszerszerüen csak vihart fujtak s a végén az elnök a legnagyobb zajban konstatálta, hogy mindig ez volt az eljárás — az ülést pedig bezárta.

A haragos obstrukció felkiáltott a folyosón:

— Zárt ülés lesz ebből holnap!

Lengyel Zoltán akkor is megállt és mosolygott...

A képviselőház ülése január 21-én.

— Kezdete délelőtt 10½ órakor. —

Elnök: báró *Feilitzsch* Artur.

A kormány részéről jelen vannak: gróf *Tisza* István, *Nyiry* Sándor, *Csch* Ervin, *Lukács* László.

Elnök: Megnyitja az ülést és jelenti, hogy a főrendiház változatlan szerkezetben, módositás nélkül fogadta el a tisztviselői pótlékokról szóló javaslatot.

Ugron Gábor kéri az elnököt, hogy akként mondja ki a határozatot, hogy a főrendek a javaslatot eredeti szövegében szavazták meg.

Elnök: Az mindegy; enunciálta, hogy módositás nem történt. Következik a *napirend.*

Uray Imre: A miniszterelnök, mikor még nem került a bársonyszékbe, gyakran rémitgetett a forradalommal; mindig azok az urakodók csinálják a

---

bölni. Moly ur restelli a dolgot és iparkodik csittitgatni az apró csemetét.

— Ne sirj, Bandikám...

— Hisz ez nem is a Bandi, te szörnyeteg!

— Ugy? — Vagy a Jancsi?...

— Látszik, hogy micsoda apa vagy! Még a saját gyerekeidet se ismered. Ez a Pista! — Szegény Pistikám...

— A hétfejü szent arkangyal tudja magát kiismerni ennyi gyerek között! Bandi, vagy Jancsi, vagy Pista, az mindegy. De nekünk indulnunk kell. Vagy gyerünk vissza. Azt a hétszentségit!...

A vonat dübörgése zakatol kint a pályaudvaron. „Makkoskisberény, egy perc!" Örült futkozás ideoda. A Moly-családnak még jegye sincs... Moly ur sebtiben számba veszi a családot. Hogy valahogy le ne maradjon közülük valaki.

— Előre, előre! — Azt a kutyafáját, hisz itt kilenc gyerek van!

— Az nem a mienk, te majom.

— Nem? Hát kié?

— Mit tudom én! Mit törődsz te a más fattyujával?

— A fattyuért még számolunk, asszonyság! Gyere, Gida. Ez csak a maguk malacai közé keveredett. Ez az én fiam. Ez uri gyerek, egyetlen gyerek, érti-e... Kuss! — Gyere, Gida.

Ezt egy nagykalapu uri asszonyság vágta oda a tiszteletreméltó Moly családnak, miközben az egyetlen gyereket kézcsuklón ragadva, kisüvöltött a váróteremből, mint valami szélforgatag.

— No Mátyás, ha még ezt is magadon hagyod száradni!...

Moly ur liheg, kapkod, rángatja a gyerekeket. A jegyváltó-ablakhoz szalad. Meg visszaszalad... Summa-summárum: lemaradnak. A vonat elhajtat náluk nélkül. Az asszony ideggörcsökbe esik. A gyerekek bőgnek. Most már mind a nyolc. Moly urat a guta kerülgeti és verébnagyságu izzadtságcsöppöket törülget a homlokáról.

Az állomásfőnök megkönyörül rajtuk.

— Nagysádkám, kedves Matyikám, már ez megtörtént. Várni kell a legközelebbi vonatra. Három óra mulva indul. Addig gyerünk föl én hozzám. Iszunk egy theát. Szépen elbeszélgetünk. És majd hátha kigondolunk valamit.

A főnökné is lejött.

— Igazán, kedves Málikám, gyertek fel. Ugyis olyan sok mondanivalóm van. A gyerekeknek is lesz egy kis csokoládé meg belőtt. Gyerekek, tartsa fel az ujját, aki szereti a csokoládét.

A nyolc gyerek diadalmi üvöltéssel dübörgött felfelé a tölgyfalépcsőkön. Az öregek, mit tehettek, utánuk.

Ahogy odafent elhelyezkedtek, egészen jól érezték magukat. Az asszonyok külön, a gyerekek a gyerekszobában. Az urakhoz feljött a pénztáros is. Elkvaterkáztak.

— Na hát most, a kiállott izgalmak után, beszéljünk komolyan — mondja Moly ur — én ha nem vagyok is szakember, azt hiszem, értek a közlekedési általános politikához. Lássátok, az ilyen gyötrelmekkel nem kellene szekirozni az utazó emberiséget.

— Az emberiség csak emberiség, de nem utazó.

— Ellenkezőleg, ezen a földtekén mindenki utazó.

— Hát akkor fizessen.

— Sőt! Ne fizessen.

— El kell törülni minden kedvezményes és ingyenjegyet.

— Ellenkezőleg, mindenkinek jogot kell adni, hogy ingyen utazhassék minden olyan közlekedési eszközön, amely közpénzen készült. A teljes ingyen-utazás: az lesz a személyforgalom ideális állapota, barátom! Az lesz az emberi szabadság egyik legtökéletesebb formája! — Persze nem az első osztályon, se a másodikon, hanem tán a negyediken. Szóval: a demokrata-osztályon. Na, a kényelem: az luxus, azt meg kell fizetni. Azt fizesse is meg, aki kivánja. Ellenben az egyszerü utazás, az jog; sőt nagyon sokszor állampolgári sürgős kötelesség. Furcsa volna, ha az országutakon nem lehetne ingyen végigmenni.

— Azok országutak!

— Hát a vasutak is azok! A modern világközlekedés forgalmának országutjai. A vasut éppen olyan közönséges és közpénzen létesült út, mint akár az alföldi transzverzális vonal makadámburkolata. És ezen szabad járni bárkifiának ingyen! Pedig lám, ennek is rengeteg milliókba került az épitése és kerül folytonosan a fönntartása, éppen ugy, mint a vasuti vágányoknak, kocsiknak és gépeknek.

— Hja, csakhogy ezek a gépek és vágányok hasznot hajtanak!

— Hát a kőből készült országut nem hasznos befektetés? És ha Budapestre évente tizmillió emberrel több utazik, mint eddig, és ott közvetlen érintkezik az ország szivével, az nem hasznos befektetés?

— Indirekt haszon!...

— Az mindegy. Azért mégis meg fog ennek az eszmének születni egyszer a maga Baross Gábora, barátom, ezt én érzem!... Ej, de ne beszéljünk tovább róla. A copf, barátom, a copf! Lám, most nekem a családom számára, hogy a jogait érvényesiteni tudja: folyamodnom kell. Folyamodnia kell másnak is: tizezer, huszezer embernek, száz- meg százezer esetben. A folyamodások elintézése, Isten tudja, hány beamtert foglalkoztat egész éven át, akik más hasznosabb dologgal is töltheténk az idejüket. Évenkint millió ilyen jegyet állitanak ki, amelynek a felét eldobjuk, mert lejár az idejük, hasznavehetetlen...

forradalmat, akik a nemzet jogait nem respektálják. A többség azzal akarja diskreditálni a nemzeti küzdelmet, hogy ezt a kis sereget elnevezi klerikálisnak és hirdeti hogy azok a hazafias küldöttségek klerikális pénzen jöttek a fővárosba. (Felkiáltások balról: Azoknak még Bánffy is klerikális most!) A küzdők elmondják magukról: Kicsiny vagyok én, majd megnövök én, és kitartanak, mint Leonidas, de a kormány téved, ha ennek a 15—20 embernek az elpusztulásában bizakodik, a kormány fog belepusztulni ebbe a küzdelembe. Ha egy csiga 1867-ben elindult volna Kecskemétről, már itt lehetne; 1867-ben állítólag a nemzeti jogok is elindultak hóditó utjukra és hová jutottak? A többség nem csigának, hanem oroszlánnak hiszi magát de majd ugy is fog járni mint az oroszlán, amely behuzza a farkát, ha elhibázza az ugrást, és elsomlordal. (Derültség a baloldalon.) Csodálkozik, hogy hol szitta magába gróf Tisza István az osztrák bacillusokat, csak nem Debreczenben? A fiatal Andrassynál az érthető hisz atyja házában töltötte ifjuságát Bécsben, a Luegerek, a Pecserták hazájában. (Felkiáltások balfelől: Derschatta az!) Mikor gróf Tisza István a közpályára lépett Debreczenben és megvédelmezte atyját, ő is ott volt és azt mondotta apáról és fiáról: Az öreg Tisza most ott van, ahol mi fiatalok kezdtük; a fia 24 éves korában ott kezdi, ahol atyja van 60 éves korában. (Derültség a baloldalon.) Védelmezzük meg ezt a nyomorult országot, hisz ugy sem védi senki. A függetlenségi pártot ezt a felelmes oroszlánt, amelytől egykor remegett Bécs, most abroncsokon ugratjak Bécsben. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Ez a szép párt széjjel fog zülleni, mert odalöttn kimondták azt a szót, hogy: soha. Nem fogadja el a törvényjavaslatot, hanem határozati javaslatban kéri a Házat, utasitsa a kormányt olyan törvényjavaslat benyujtására, amely a kétéves katonai szolgálat behozataláról intézkedik.

Gróf **Tisza** István miniszterelnök válaszol Rakovszkynak, aki tegnap nagy müvészetiet játszott a politikai élet egész klaviaturáján, összegabalyitott mindent, hogy disharmóniát hozzon létre. Belevonta ebbe a törvkvésébe a kilenches bizottság munkáját és nem gondo ta meg, hogy akkor, komoly és válságosnak igerkező időben, hazafias érzelmektől áthatott férfiak sokszor egyéni nézeteik, kedves eszméik leküzdésével, mindig a nagy az országos érdeket tartva szem előtt, kerestek a kölcsönös megegyezés módjat. Komoly hazafiak munkája volt az, amely lélekemelően hatott és ha azóta az utak el is váltak az nem lehet ok arra, hogy az intenciókat meggyanusitsa valaki. (Élénk helyeslés jobbról.) Rakovszky konkolyt akart elhinteni Nem volt, nincs és nem is lesz *parlamentszerü megállapodás*, nincs szó pártközi kötelezettségek elvállalásaról: a kormány kereste a kölcsönös meggyőzés és megértés utján a kibontakozás módját. A történt nyilatkozatok nem kötik egyszer mind szemben a pártokat de olyan kötelező erejüek, mint ahogy kötik a tett kijelentések a becsületes férfiakat. Bármely párttal szemben *szivesen hajtandó követni* azt az eljárast, amelyet követett a függetlenségi párt irányában. (Helyeslés jobbról.) Mikor elvállalta a kormányalakitást, kereste a pártok vezéreivel a személyes érintkezést. *Ma is kész a személyes érintkezésre*, mert politikai ellenfeleiben hazafiakat lát; ám tisztázzák az eszméket, a nézetek kicserélése mindig üdvös eredményekkel szokott járni; erre készen áll, noha *paktumszerü megállapodásokra* nem is gondol, mert azokat *elvi szempontból* nem helyesli.

Nem foglalkozik az osztrák miniszterelnök régebbi nyilatkozatával, mert az teljesen felesleges tüntetés-számba menne; azok a kérdesek tisztázva vannak, az az epizód végleg be van fejezve. Ha kénytelen lesz vele, mindig kész lesz a magyar álláspontot megvédelmezni, de szükségtelenül kerülni akarja a surlódásokat a monarchia másik államával. (Felkiáltások balfelől: Másokkal kellene kerülni a surlódásokat!) Egyetért Rakovszkyval abban, hogy konkrét esetekben valahányor a közös ügyek körére vagy a felségjogok természetére nézve eltérés van az osztrák és a magyar törvények között, kell, hogy a magyar törvény legyen az irányadó. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Mikor 1867-ben szükségessé vált a pragmatika szankcióból folyó közös birtokláson alapuló közös ügyek kodifikálása, közösekké csak azok az ügyek és annyiban válhattak, amelyek és amennyiben mindkét szuverén törvényhozás azokat közösekké tette. *A magyar törvény szükebb körre* szoritotta ezeket az ügyeket, mig az osztrák sok minden kérdést bevont; nagyon természetes hogy azok, amelyek a magyar törvényből hiányzanak, minálunk nem léphettek joghatályba. Amelyek pedig joghatályuak, benne vannak az osztrák alkotmányjogban is. Ezért történik, hogy osztrák részről a magyar törvényt nézik irányadónak vitás kérdésekben. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Mozgás a baloldalon.) Ne keressenek ebben lólábat.

Rakovszky István: Dehogy keresünk! Figyelünk!

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: Nem tartja közömbösnek, hogy Ausztriában széles körökben jábra kap a magyar törvény álláspontjának meg nem felelő felfogás; mindenesetre kivánatos volna, vajha Ausztriában is gyökeret vernének azok a tisztult alkotmányos felfogások, amelyek a magyar törvényekben le vannak tektetve, de ha odát nem az a helyzet, arról mi nem tehetünk. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Azért a magyar alkotmány sziklaszilárd alapja nem fog megrendülni, az mi reánk nézve egyáltalán nem rejt magában veszedelmet, nincs szükség azzal szemben a mi részünkről semmi válaszra; elég ha mi teljes hidegvérrel konstatáljuk, hogy a mi törvényeink értelmében miképpen áll a dolog. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Ami a *Derschatta*-féle inditványt illeti, azt sajnalatosnak tartja, azokban a nyilatkozatokban pedig, amelyek azt az inditványt kisérték, nagy eltéréseket lát a magyar állásponttal szemben, de azért csak senki sem mondhatja, hogy abból az inditványból és ama nyilatkozatokból veszély haramolhatnék a magyar alkotmányra, vagy hogy azok bárminő politikai akció megindítására kiinduló pontot adnának. Az az inditvány, amelyet az osztrák delegáció vagy elfogad vagy elvet majd elválik, nemcsak a helyes alkotmányos felfogással, de az osztrák törvényhozó testületnek és delegációnak eddigi gyakorlatával is ellentétben áll. Ilyen körülmények közt tulbecsülni az inditványt, aki azt olyan tüntetésnél többre tartaná, amelyet később az életben és a gyakorlatban maga az illető testület sem szándékozik követni. Nyilvánvaló, hogy ezt az uj elvi álláspontot, amelyet az az inditvány ki akar mondatni, az osztrák Reichsrath és a delegáció nem fogja érvényesiteni, de ha követné is, akkor abból mi reánk nézve semmi egyéb sem következnek, mint az, hogy az osztrák törvényhozás örökre lemond az osztrák császárnak a közös hadsereg körébe vágó intézkedéseibe való beleszólás jogáról, lemond ama jogáról, amelyet a magyar törvényhozás a felségjogok körébe utalt. Egészen másképpen alakulna a kérdés egyébként, ha közjogi elveket felelős faktorok iparkodnának elhomályositani; nem ez történt és Rakovszky is jól tudja azt, de azért ő müvészi kézzel dobal a össze ezeket a nyilatkozatokat amazokétval. Nem szándékozik ismet kitérni a közös hadügyminiszter beszédére: határozottan megmondotta, hogy eszeágában sem volt közjogi fejtegetésekbe bocsátkozni. Kétségtelen, hogy a hadügyminiszter eljárása teljesen korrekt volt. Kérdezi hát Rakovszkyt, aki tegnap kijelentette, hogy *eddig nem obstruált*, de ezután *obstruálni fog*, s ennek okául közjogi veszedelmeket, merényletet emlegetett: mi hát az a novum, ami Rakovszkyt erre inditja? Csak nem az az inditvány, amelyet a delegáció egy tagja nyujtott be, vagy talán csak nem bizonyos osztrák körök felfogása, az csak nem lepte meg őt, hisz az nem uj dolog. (Zajos helyeslés jobbról.) Hát ok az extrem fegyverek alkalmazására, az alkotmányos rend megbontására egy inditvány, amely ránk nézve közömbös, veszedelmet nem jelent. Nyilvánvaló, hogy *frivol ürügy* az, amit Rakovszky oknak mondott. (Zajos helyeslés és taps a jobboldalon.) Ha azt mondja Rakovszky, hogy a magyar kormány katonai programmja a katonai reformokra vonatkozó igéretek és a közös hadügyminiszter nyilatkozatai ellentmondanak egymásnak, varja be, *rövid idő alatt tények jognak beszélni*; ha aggodalmai vannak, hogy megvalósul-e a katonai reform, annak csak egy konzekvenciája lehet: ne álljon utját annak, hogy ezek a javaslatok a törvényhozás elé kerülhessenek mielőbb. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) ha aggodalmai vannak majd akkor alaposan szemébe nézhet a törvényjavaslatoknak és meggyőződhetik róla, vajjon állott-e szavának a kormány. (Hosszantartó élénk helyeslés.)

Holló Lajos: Higyjünk és bizzunk Pitreichban! (Zaj a baloldalon.)

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: Amig a parlamenti helyzet a mai tehetetlenségéből ki nem mozdul, amig meddő időfecsérlés miatt a kormány nem készülhet el a javaslatokkal és nincs, ahová előterjeszze azokat, amig a közös hadügyminiszternek nem adnak alkalmat arra, hogy a delegációban nyilatkozhassék a katonai nevelésügyről, addig ne emiegessenek aggodalmakat, ne beszéljenek arról, hogy a kormány igéretei nem komolyak. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Holló Lajos: Ereszszük ki a kelepéből!

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: Ha nem lesznek megelégedve a reformokkal, száz módjuk is lesz a harc folytatására. Adjanak időt, hogy elkészithessük az alapitványi helyekről szóló javaslatot; erre csak rövid idő kell, de egyuttal nyugalom is. Igen hamar a Ház elé léphetne a kormány a javaslatokkal, ne hiusitsák meg a magyar nemzet régi vágyának teljesülését, hogy már az 1904. tanév elején tér nyiljék a magyar ifjuság számára a katonai nevelőintézetekben. (Zajos helyeslés a jobboldalon) ne akadályozzák meg, hogy a katonai oktatásban a magyar nyelv és a magyar szellem gondosabb ápolásban részesülhessen. (Zajos helyeslés és taps a jobboldalon.) Könnyü ezekre rálicitálni, de nem lehet hivatása egy ellenzéknek mely a nemzeti politika jelszavát hirdeti, hogy ezeknek a reformoknak utját szegje. (Élénk tetszés a jobboldalon.)

Holló Lajos: A fődolog, hogy kiszabaduljon a kelepéből! (Ugy van! balfelől.)

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: Itt az ideje, most inkább, mint valaha, hogyj tegyünk meg mindent a nemzet presztizsének, alkotmányos intézményeinek, tekintélyének emelésére. Lássák meg végre, hogy mozognak a magyar nemzet ellenségei amióta látják, hogy a magyar önmaga köti meg a kezét, minő káróröммel nézik vergődésünket. (Zajos helyeslés a jobboldalon. Fe kiáltások balról: Tisza vergődését!) Amikor Ausztriában megakadt a parlamenti gépezet kereke, milyen kicsinyléssel néztük a Reichsratot (Ugy van! Ugy van! jobbról.), hogy büszkélkedtünk, hogy ennek a monárkiának politikai vezetésére csak a magyar nemzet képes és alkalmas. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) Az az igazi nemzeti politika, amely az egész magyar nemzet egész szervezett erejét viszi a küzdelembe a nemzet érdekeiért, de ürügyök keresésével nem rombolja azt, nem bontja meg a nemzeti erőket. (Élénk helyeslés és tetszés jobbfelől.)

Ugron Gábor: Ne csapják arcul a magyar nyelvet!

Báró **Kaas** Ivor: Igy beszél és Pitreichhal cimborál!

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: Ezek a hazafias szempontok birták rá az ellenzék tulnyomó részét a haro beszüntetésére és magára maradt az obstrukcióban egy kis töredék . . . (Zaj a baloldalon.)

Elnök: Ne tessék házi perpatvarairat nyilvánosan tárgyalni!

Kubik Béla: Azok mindenre kapbatók! Ezt már csak még sem lehet hallgatni! (Zaj a baloldalon.)

Elnök: Rendreutasitja Kubikot.

Kubik Béla: Amikor mi beszélünk akkor nincs ilyen elnökünk! (Zaj a baloldalon.)

Elnök: Figyelmezteti Kubikot, hogy az zavarja a rendet! (Nagy zaj.)

Kubik Béla: Az igazat mondtam!

Elnök: Rendreutasitja Kubikot.

Kubik Béla: Jól van, nem bánom, de azért mégis igaz!

Elnök: Ha folytatja a feleselést, a házszabályok 25. §-ára fogja alkalmazni.

Gabányi Miklós: Ismerjük az elnök urat! (Nagy zaj a baloldalon.)

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: Az a kisded csoport amely még folytatja az obstrukciót, nem fog eredményre jutni.

Holló Lajos: Khuen is abban bizakodott!

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: Nyugodt magatartásunkkal lehetetlenné fogjuk tenni az obstrukciót . . .

Kubik Béla: Széll Kálmán is azt mondotta!

Zboray Miklós: Hát akkor miért bukatta meg Széllt? (Zaj a baloldalon.)

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: Ugyanaz a taktika száz emberrel szemben hatastalan lehet, ami 10—12 ember ellen célhoz vezet és ami a magyar nemzeti erdekek ellen törő merényletek leverésére alkalmas (Zajos helyeslés obbról.)

Kubik Béla: A merényletek mindig onnan jönnek!

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: Ebben a küzdelemben egy hajszálnál sem szabad erősebb eszközöknöz nyuni, mint amilyenekre feltétlenül szükség van a parlamentárizmus megmentése céljából. (Helyeslés a jobboldalon.) Az obstrukció mar-már végső vonaglik, (Derültség a baloldalon.) s attól függ, kap-e még segédcsapatokat.

Holló Lajos: De nagyon!

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: Akik erre vállalkoznak, azok frivol ürügyeken kivül arra komoly okot nem tudnak mondani. Ő vállalkozott arra, hogy visszavezesse a magyar alkotmányos életet szép multjába helyreállisa a magyar közélet magas szinvonalát. (Felkiáltások balfelől: A Tisza-korszakot!) Kitűzött céljától elhatározásától semmi sem fogja eltéríteni. (Hosszas éljenzés, taps és tetszés a jobboldalon.)

Rakovszky István egy nagy közjogi tévedésre akar a figyelmeztetni a miniszterelnököt.

Báró **Daniel** Ernő: Személyes kérdésben nem lehet cáfolni! (Zaj a baloldalon.)

Elnök: Megengedi a Ház! (Helyeslés.)

Rakovszky István: Nem szolgált arra, hogy a miniszterelnök meggyanusitsa őt és intenciót s azzal vádolta, hogy frivol ürügyeket keres. Ugy látszik, a miniszterelnöknek temérdek gondja közepette lelki megenyhülés, ha őt meggyanusithatja. Ha csakugyan az örül rajta, hogy ő is szolgálhat neki lelki hangulatának enyhitésére. A miniszterelnök Derschatta inditványát csak sajnálatos eseménynek tartja s nem gondolja meg, hogy az az *egész* hadseregről szóló, tehát merénylet a magyar alkotmány ellen. (Felkiáltások jobbról: De mit tartozik az ránk? Semmi hatása se lehet!) Jogilag nem, de politikailag igen. Erélyes visszautasitásban kell azt részesitenie a magyar kormánynak Nem mondhatja tehát a miniszterelnök, hogy neki csak frivol ürügyre volt szüksége.

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: A kérdés nagyon könnyen tisztazható. Sohasem állitotta, hogy az az inditvány helyes, de az megdönthetetlen tény, hogy annak mireánk nézve semmi következménye nem lehet. (Felkiáltások balról: Ez az erélyes visszautasitás?) A mi közjogi álláspontunk egészen más és abba a magyar törvényhozáson kivül senkinek beleszólása nincs. Ha Rakovszky azt akarja, hogy egy ilyen inditványnyal szemben, akár elfogadja a delegáció, akár nem, amelynek Magyarországra nézve

---

És mikor legjobban kellene, akkor nincs egy se... Szóval: copf, copf, barátom...

A szolga táviratot hozott.

— Moly Mátyás ur részére.

— Meghalt, bizonyosan meghalt a szegény mama! — rebbent be sikoltozva a szomszédszobából Molyné urasszony.

Moly ur felszakitja a telegrammot és örvendve felsohajt:

— Hála istennek!

— Neked hála isten, hogy a mamánk meghalt?! Óh, óh, te Mátyás, te!...

— Édesem, hallgass végig. Hisz a mama nem halt meg.

— Nem? Hát mit csinált?

— Meggyógyult. Azt sürgönyzi: „Csak muló szédulés volt. Otthon maradhattok. Ne jőjjetek".

— Ez kár... Jaj, majd mit mondok. Nem ugy értettem...

— Lássa, nagysád — szólt közbe az állomásfőnök — az ilyen esetekre számit az állami felsőség atyai gondoskodása. Jól tudja, hogy az alkalmazottai a tulfeszitett munkában idegesekké válnak, tehát rendszerint elhamarkodók. Most önök is elhirtelenkedtek volna ezt az utazást, ha a jegyüket idejében megkapják. Igy pedig szépen itthon maradtak s ez igy van jól.

— Pedig én már a gyászruhát is megrendeltem.

— Vigasztalódjék, nagysád, arra ugyis szükség lesz még, mert fájdalom, az anyósok se élnek örökké...

(— Azok örökké élnek! — Ezt Moly ur mormogta, de csak a bajusz alatt.)

— A gyászruhára tehát, fájdalom, valamikor mégis szükség lesz.

— Csakhogy akkor már más lesz a divat!...

sem jogilag, sem politikailag semmiféle jelentősége nincs, a magyar törvényhozás álláspontja kidomborodjék, ez a vágya teljesült, bizvást lemondhat tehát az obstrukcióról. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Sághy Gyula ismerteti az obstrukció történetét és elmondja, hogy min5 taktikai hibákat követett el a kormány addig is, amig a párhuzamos ülések kimondásával kiszorította a pártból a volt nemzeti pártot. A miniszterelnök óvatosan kerüli a *paktum* szót, mert azt elvből elitéli, pedig megállapodása a függetlenségi pártal bizony-bizony paktum volt. A küzdő ellenzékhez fordul kérésével, ne áldozza fel a parlamenti rendet olyan követelésekért, amelyek most el nem érhetők. (Felkiáltások balfelől: Nincs lehetetlenség!).

Bartha Miklós: Ne sikkaszszák el a magyar nyelvet! (Zaj a baloldalon.)

Sághy Gyula: Adjanak módot a kölcsönös megértésre, hiszen kevesen vannak, nem érhetnek el semmit!

Gabányi Miklós: A jövő héten meglesz!

Ugron Gábor: Adják meg a magyar nyelvet és meglesz a béke! (Zaj a baloldalon.)

Sághy Gyula: Ne vigyék végletekig a dolgot, hisz már az ellenzék részéről is olyan hangok hallatszanak, hogy az ex-lexben törvényesen fel lehet oszlatni a Házat.

Polónyi Géza: Nem áll!

Barta Ödön: Ki mondta azt, nevezze meg! (Zaj a baloldalon.)

Sághy Gyula: Költségvetés nélkül nem szabad felosztani a képviselőházat.

Barta Ödön: Ki állította az ellenkezőt?

Sághy Gyula: Az *Egyetértés*-ben olvasta egy interviewben.

Barta Ödön: Nevezze meg! Ne gyanusitson egy egész pártot! (Zaj a baloldalon.)

Polónyi Géza: Meg kell mondani, ki az!

Sághy Gyula: Ellenzéki képviselő volt az is, aki elfogadhatónak mondta a klotürt is!

Polónyi Géza: Ez is gyanusitás!

Báró Kaas Ivor: Nagyon érdekes, klotür és házfeloszlatás az ex-lexben.

Barta Ödön: Mindakettő ráfogás! Nevezze meg!

Polónyi Géza: Mi nem védelmeztük a párhuzamos üléseket, mint a nemzeti párt! (Nagy zaj a baloldalon. Felkiáltások: Nem igaz! Ráfogás!)

Gróf Batthyány Tivadar: Hisz azt sem tudja, mit beszél! Nem igaz! Azért léptünk ki! (Nagy zaj a baloldalon.)

Elnök: Tessék elvégezni ezt egymás közt, de ne csapjanak zsibvásárt a parlamentben! (Hosszantartó zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Polónyi Géza: Nem azokra mondtam, akik kiléptek! (Nagy zaj a baloldalon.)

Pichler Győző: Hol volnánk ma, ha a nemzeti párt nem fogadta volna el a chlopyi hadiparancsot, édes, jó professzor úr! (Zajos derültség a szélsőbaloldalon.)

Sághy Gyula: Őszeágában sincs vádolni senkit...

Pichler Győző: Chlopy után vesztettük el a csatát, mikor Apponyi nem állott a nemzet élére! (Zaj a baloldalon.)

Sághy Gyula: Nem gyanusitotta a függetlenségi pártot...

Pichler Győző: Hát akkor miért haragszom én? (Élénk derültség a jobboldalon.)

Sághy Gyula: Keressük, ami egyesít bennünket, s ne azt kutassuk, ami elválaszt.

Gabányi Miklós: Ezt szebben mondotta Hock János könyv nélkül!

Sághy Gyula: Adjanak módot a becsületes béke megkötésére. (Helyeslés a baloldalon.)

Barta Ödön: Személyes kérdésben válaszol Sághynak, aki öt óvatos formában meggyanusitotta. Felolvassa azt az interviewt, amely téves magyarázatok elosztatása céljából jelent meg s amelyből csak a rosszakarat olvashatja ki, hogy ő törvényesnek mondotta az exlexben a képviselőház feloszlatását.

Sághy Gyula: Személyes kérdésben megjegyzi, hogy ő nem azt a cikket, hanem egy más közleményt emlitett.

(Vihar.)

Kovács Pál kéri a Házat, hogy beszédét holnapra halaszthassa. (Felkiáltások jobbról: Ma!)

Szederkényi Nándor a házszabályokhoz kér szót. (Zaj a baloldalon.)

Elnök: Kovács Pálon van a sor. Félhárom óra sincs még, tehát ilyen kérés a házszabályok szerint meg sem engedhető. (Élénk helyeslés jobbról. Felkiáltások balfelől: A házszabályokhoz kérünk szót!) Nem engedhetem, hogy a házszabályokat kijátszszák. (Zaj a baloldalon.)

Szederkényi Nándor: A házszabályokhoz kérek szót! (Nagy zaj a baloldalon.)

Elnök: Kovács Pál képviselő urat illeti a szó, nem lehet most a házszabályokhoz beszélni. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a baloldalon.)

Szederkényi Nándor: Az elnöknek nincs joga tőle a szót megvonni. (Zaj. Felkiáltások jobbról: Rendre! Rendre!) Nem türünk erőszakot.

Elnök: Ha tovább folytatja Szederkényi, akkor azt a Házzal és az elnökkel szemben renitenciának fogja tekinteni és alkalmazni fogja ellene a házszabályokat. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Lengyel Zoltán: (A padot döngetve.) Ez a praxis nem fog menni! Nem türjük! (Nagy zaj a baloldalon.) A házszabályokhoz kérek szót. (Felkiáltások jobbról: Nem lehet! Álljon le!)

Elnök: Kovács Pálon van a szólás sora, most nem lehet a házszabályokhoz beszélni! (Felkiáltások balról: Mindjárt adunk zárt ülést! Nem türünk basáskodást!)

Gajári Géza: Ha Kovács Pál nem akar beszélni, be kell zárni a vitát!

Kubinyi Géza: Tessék bezárni a vitát! (Nagy zaj a baloldalon.)

Lengyel Zoltán: (A padot verdesi.) A házszabályokhoz kérek szót. (Felkiáltások jobbról: Üljön le! Bezárni a vitát. Nagy zaj a baloldalon.) Azért is fogok beszélni!

Elnök: Kovács Pálon van a sor, tessék beszélni! (Felkiáltások: Nem türünk erőszakot! Jobbról: Bezárni a vitát!)

Lengyel Zoltán: Az elnök nem is tudja, mit akar mondani! (Felkiáltások jobbfelől: Álljon le! Bezárni a vitát! Lengyel Zoltán verdesi a padot a napirendivvel.)

Elnök: Lengyel Zoltánt rendreutasitom. Üljön le! Felkiáltások jobbról: Bezárni a vitát!)

Lengyel Zoltán: Ha száz évig állok is itt, beszélni fogok! (Nagy zaj. Felkiáltások jobbról: Üljön le! Nem hallgatjuk meg! Bezárni a vitát!)

Elnök: Lengyel Zoltánt másodszor is rendreutasitom és ha engedetlen a Házzal szemben, alkalmazni fogom a 25. §-t! (Felkiáltások balról: A házszabályokhoz! Nagy zaj. Jobbról: Üljön le! Bezárni a vitát!)

Lengyel Zoltán: Most már csak azért is beszélni fogok! (Nagy zaj. Üljön le! Bezárni a vitát! Utasitsa az elnök a mentelmi bizottsághoz!)

Kubinyi Géza: Ezt már mégsem lehet türni! Be kell zárni a vitát! (Nagy zaj. Lengyel Zoltán a padot verdesi.)

Elnök: Ha Lengyel Zoltán nem fogadja meg az elnöki intelmeket...

Lengyel Zoltán: Jogom van beszélni! (Felkiáltások jobbról: Üljön le!)

Elnök: ... akkor megkérdezem a Házat, kivánja-e ellene a *25. §-t alkalmazni?* (Nagy zaj a balés szélsőbaloldalon. Felkiáltások balfelől: Mi történik itt?) Kérem azokat, akik a 25. §. alkalmazását kivánják kimondani... (Nagy zaj a baloldalon. Felkiáltások balról: Ezért fizetünk! Mit csinálnak? Mit akar az elnök?)... *álljanak fel! (A többség feláll.)* A Ház Lengyel Zoltán esetét a mentelmi bizottsághoz utasitja! (Nagy zaj a baloldalon. Lengyel Zoltán a napirendivvel a padot veri. *Ugron* Gábor felsiet az elnöki emelvényre: Mi történt?)

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz kérek szót! (Zugas a jobboldalon. Felkiáltások: Álljon le! Bezárni a vitát!)

Elnök: Az esetet átteszem a mentelmi bizottsághoz (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Lengyel Zoltán: Ez már sok! A házszabályokhoz kérek szót! (Felkiáltások jobbról: Álljon le! Bezárni a vitát!)

Kubinyi Géza: Nem fog itt beszélni!

Gróf Zichy Aladár: A házszabályokhoz kérek szót! (Zajos tiltakozás a jobboldalon.)

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz jogom van beszélni, ha száz évig állok is itt! (Nagy zaj a baloldalon. Felkiáltások jobbról: Álljon le!)

Gróf Zichy Aladár: Erőszakot nem türünk! (Felkiáltások jobbról: Nem lehet beszélni!)

Elnök: A határozatot kimondottam... (Felkiáltások balról: Nem érvényes, nem is hallottuk!)

Lovászy Márton: Nem igaz! Nincs határozat! (Lengyel Zoltán verdesi a padot.) Előbb csöndet kellett volna csinálni, aztán lehet szavazni! (Nagy zaj a baloldalon.)

Gróf Zichy Aladár: Szót kérek! (Lengyel int gróf Zichynek, hogy átengedi a szót. Élénk derültség a jobboldalon. Felkiáltások balról: Majd lakolnak ezért!)

Gróf Zichy Aladár: Konstatálom... (Felkiáltások jobbról: Mi jogon beszél? Nagy zaj.)

Elnök: Megadtam a szót, mintán közben a Háznak már történt intézkedése. (Felkiáltások balfelől: Nem igaz!)

Hellebronth Géza: Nem igaz! Valótlanság! Nem adunk rá semmit! (Nagy zaj a baloldalon.)

Elnök: Rendreutasitja Hellebronthot. (Nagy zaj.)

Gróf Zichy Aladár: Konstatálja, hogy a kérdés feltevését senki sem hallotta, az elnök bizalmasan megállapodott a többséggel és intésre szavaztatott. (Zajos ellentmondás a jobboldalon.) A Ház elnöke megfosztotta Kovács Pált a szólásjogától... (Nagy zaj. Felkiáltások jobbról: Nem áll!) Kovács el sem kezdte beszédét, csak azt kérte, hogy holnap beszélhessen... (Felkiáltások jobbról: Nem volt hozzá joga! Nagy zaj a baloldalon.) Ezt a kérést az elnök megtagadhatja, de a szólásjogát nem veheti el. (Nagy zaj és ellentmondás jobbról.)

Elnök: Gróf Zichy téved. Ő nemcsak hogy nem tiltötte el a szólástól Kovács Pált, de sőt kérte, hogy beszélen, még pedig nyomban. A házszabályok értelmében járt el. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Szederkényi Nándor: A házszabályokhoz kérek szót! Az elnök helytelenül járt el...

Lengyel Zoltán: Nobát renitencia a házszabályokhoz szólani? (Nagy zaj a baloldalon.)

Elnök: Akkor az volt! (Élénk ellenmondás a baloldalon.)

Szederkényi Nándor: ... mert miután előterjesztették a kérdest, hogy holnap beszélhessen a szónok, már akkor meg kellett adni a szót a házszabályokhoz. (Zajos tiltakozás a jobboldalon. Felkiáltások: Nem is volt joga kérni!) Az elnök nem is tudta, mit akart mondani Lengyel!

Lengyel Zoltán: Az elnök nem római pápa! (Nagy zaj a jobboldalon.)

Szederkényi Nándor: Az elnök megsértette a házszabályokat... (Zajos felkiáltások jobbról: Nem igaz!) Nem lett volna szabad megvonnia a szót. (Felkiáltások jobbról: Nem igaz! Álljon le!) Házszabályellenes volt az is... (Felkiáltások jobbról: Nem igaz! Balfelől: *Ismételd azért is!*) Majd lesz módunkban az elnök házszabálysértését megtorolni. (Zajos felkiáltások jobbról: Nem igaz! Ne fenyegetőzzék!)

Gróf Tisza István miniszterelnök: A házszabályok világosan rendelik, hogy a képviselő csak egy negyed órával az ülés vége előtt kérheti beszédének elhalasztását. (Nagy zaj a baloldalon. Felkiáltások: Kérheti előbb is!) Ezt letagadni nem lehet. Az elnök helyesen, becsületesen alkalmazta a házszabályokat. (Zaj a baloldalon.) Volt már eset rá hogy előbb is kérték, de az elnöknek joga van a házszabályoknál nagyobb elnézést gyakorolni. (Felkiáltások balfelől: No hát!) De ez az elnöktől függ. Sajnos, önöknek száz meg száz módjuk van az időtopásra... (Zaj a baloldalon. Élénk helyeslés jobbfelől.) mert a mi házszabályainkat *alkotmánytisztelő képviselők* számára hozták meg. De nekünk kötelességünk, hogy a házszabályokat *merénylettel* szemben szigoruan hatsuk végre és a nemzeti érdekek védelmében magunkkal *packázni ne engedjünk.* (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz kérek szót!

Elnök: Előbb én kivánok szólani. Hová jutunk, ha mindig korábban és korábban kérik beszédeik elhalasztását. Elérik vele azt, hogy az elnökség nem fog megengedni ilyen kérést egy perccel a negyed órán tul sem. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Lengyel Zoltán: Minden animozitás nélkül akar beszélni. Ha a jegyző felhivja a szónokot, az nem parancs, azzal még a szónok beszéde nem vette kezdetét. (Zajos ellentmondás jobbról.) A jegyző nem poszton álló katona. Az elnöknek nem volt joga tőle megvenni a szólás jogát azon a cimen, hogy Kováts Pál már megkezdte beszédét. Ez valótlanság volt. (Nagy zaj a jobboldalon. *A terembiztos átadja Lengyelnek a mentelmi bizottság ülésére szóló meghivast.*) Ahhoz sem volt joga, hogy a mentelmi bizottsághoz utasitsák őt. Csak csinálják tovább gyalázatosságaikat...

Kubinyi Géza: Micsoda beszéd ez? Menjen a kocsmába!

Elnök: Rendreutasitja Lengyelt.

Ugron Gábor: Igaza van!

Lengyel Zoltán: Hozhat a mentelmi bizottság akármilyen határozatot, azt ő respektálni nem fogja. (Nagy zaj a baloldalon.) Most kézbesitették neki a meghivót. Nem is tudja, mit határozott a Ház sutyomban. A bizottsággal nem is közölték a határozatot, a jegyzőkönyvet nem is hitelesitették... (Felkiáltások balfelől: *Hamisitás! Gyalázat!* Nagy zaj.)

Kováts Pál: Az egy banda! (Nagy zaj a jobboldalon.)

Gajári Géza: Szemtelenség ilyet mondani! Kováts ur vigyázzon magára! (Felkiáltások jobbról: Rendre! Ezt nem türjük!)

Lengyel Zoltán: Eddig tartózkodott az obstrukciótól... (Felkiáltások jobbról: Nem törődünk vele!)

Münnich Aurél: A házszabályokhoz!

Lengyel Zoltán: Hisz nem is tudja, mit akarok mondani. Önök gondolatolvasók talán, hogy kitalálják gondolataimat! (Egy hang jobbról: Ahol nincs, ott ne keress! Nagy zaj.) Önök statáriális eljárást akarnak csinálni. Majd leszünk annyian, hogy elbánjunk önökkel. (Felkiáltások jobbról: Álljon le! Az lesz a vége, hogy kidobjuk!)

Szivák Imre, mint a mentelmi bizottság elnöke, bizonyitja a házszabályokból, hogy helyesen járt el, amikor a mentelmi-bizottságot már holnap reggel ½ 10 órára egybehivta. A meghivót el utitatta Lengyelnez s ezzel előzekenységet akart tanusitani, nehogy a lakásán adják át, vagy kiküldöggeszszék ajtajára. (Nagy zaj a baloldalon.) Jogsérelemről nem lehet beszélni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ugron Gábor: A Ház határozata addig végre nem hajtható, mig a jegyzőkönyv nincs hitelesitve. (Élénk ellentmondás jobbfelől. Zaj a baloldalon.) A mentelmi bizottság elnöke és a Ház elnöke jogsérelmet, házszabálysértést követett el. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Elnök: Évek hosszu során át ez volt a gyakorlat, most sem történt jogsérelem.

Az ülést d. u. 5/4 órakor bezárja.

BELFÖLD

A tanfelügyelőség reformja. Gróf *Tisza* István miniszterelnök tudvalevőleg, a kormány programmját ismertetve, kötelező igéretet tett arra nézve is, hogy az idegenajku népiskolákban a magyar nyelv tanitása az eddiginél hathatósabb gondozásban fog részesülni. E becses reform megvalósitása érdekében ugy változtatnak a tanfelügyelők rendtartásán, hogy azok felszabadulván az irodai munka nyügétől, egy évben legalább száz napjuk maradjon az iskolák látogatására. A közoktatási minisztériumban az uj tanfelügyelői rendtartásról javaslatot dolgoztak ki amelyet véleményezés végett megküldöttek a tanfelügyelőknek. Körülbelül 27 tanfelügyelő irásban terjedelmes és tüzetes észrevételt és javaslatot küldött a javaslattervezetre nézve. Mint értesülünk, ezen javaslatok között igen becses észrevételek és inditványok vannak, amelyek esetleg felhasználhatók. Dr. *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelői reformot mielőbb életbeléptetni óhajtván, folyó hó 27-ikére ankétet hivott össze a minisztériumba személyes elnöklete alatt. Ezen az ankéten résztvesznek a közoktatásügyi minisztérium illető osztályának vezetői, valamint azok a tanfelügyelők, kik észrevételeket nyujtottak be. Az ankét megállapodásai alapján készitik el majd a javaslat-tervezet végleges szövegét.

Lengyel Zoltán röpirata. Dr. *Lengyel* Zoltán országgyülési képviselő röpiratot irt a függetlenségi pártpolitikáról. Az intranzigens függetlenségi politikát fejtegeti és hirdeti benne. Röpiratában is kérlelhetetlenül támadja a Kossuth-pártot, amelyet csak a napokban otthagyott, és azt mondja róla, hogy mandátum

őrző szövetkezet. A mai függetlenségi párt szervezetével, vezetésével, szerinte, soha semmit sem lehet elérni. Ezért hagyta abba ez a párt a küzdelmet, amikor már reménye volt a sikerre. Hivatkozik *Rátkay* Lászlóra, aki ugy állapitotta meg még a harc legelején, hogy „három kormányt meg kell buktatni, addig nem győzünk", és idézi *Kubik* Béla szavait, aki a januári értekezleten azt válaszolta a „kunktátoroknak":

— *Adják ide a párthatalmat az én kezembe és én, Kubik Béla, garantirozom azt, hogy az obstrukció soha befagyni nem fog.*

Kubik Béla volt, a röpirat szerzője szerintaz, akinek kitartásával érte el a párt, hogy oly sokáig kibirta a harcot. Lengyel Zoltán aztán kardoskodik a delegációba való bemenetel mellett s még néhány kemény vádat emel Kossuthék ellen és végzi a szálas norvégek esküjével: Egyetértés és hüség, mig a hegyek összeomlanak.

A nagykikindai mandátum. *Nagykikindáról* távíratozzák: Gróf *Zichy* Vladimir *Lendl* Adolf és *Fernbach* Péter képviselők kiséretében ideérkezett és Apponyi-programmal beszédet tartott. Nagy harcra van kilátás. Gróf *Zichy* Vladimiron kivül *Petrovics* szociáldemokrata is fellép.

A helyzet.

Budapest, január 21.

A Ház mai viharos ülésének hangulata kihatott a folyosóra is, ahol a csoportok ma élénkebbek voltak a szokottnál és egy-egy csoportban zajosabb intermezzók is estek. A legzajosabb és legszenzációsabb abban a csoportban játszódott le, amelyben több Kossuth-párti és néppárti között *Polónyi* Géza vitatkozott *Zboray* Miklóssal. A vitatkozás eleinte elég nyugodt volt, bár Zboray kiabált, mint rendesen, de egyszerre izgalmas fordulatot vett, mikor Zboray epésen rászólt Polónyira:

— Fogsz te még velünk együtt obstruálni Tisza ellen. Mert az a kérdés, hogy velünk harcolj-e, vagy ne, azon fordul meg, hogy február 2-án *megválasztanak-e a „Hazai Takarékpénztár" igazgatójának vagy sem?*

Polónyi a nem várt maliciára harczra lobbant és igy válaszolt:

— Kedves barátom, te, aki ügyvédi irodámnak vezetője voltál éveken át, bizonyára tudni fogod a következőket: 1. A Hazainak semmi köze a kormányhoz. 2. Én ügyvédi irodámat semmiféle igazgatói állással soha fel nem cserélném. 3. Sohasem volt ambicióm bankigazgatóvá lenni. 4. Csunya dolgokra kapható nem vagyok, s hogy ez utóbbi állitásom való igaz, *hivatkozom rád mint tanura. Emlékszel-e, hogy az Engel-féle borhamisitási botrány alkalmával, miután én ezt a képviselőházban leleplezte, te eljöttél hozzám és felajánlottál nekem huszezer forintot, hogy vállaljam el a védelmet ez ügyben? Én azonban elutasitottalak. Igaz ez?*

Zboray, aki előbb, szokása szerint, nagyon hangos volt, most csendesen ezt felelte:

— *Igaz.*

Igy beszélték el szem- és fültanuk ezt a jelenetet, amely érthető szenzációt okozott az egész Házban.

*

A folyosói vitatkozás főtárgya különben a miniszterelnök mai beszédje volt, amely észrevehetően jó hatással volt a már-már csüggedni kezdő szabadelvűpártra. A beszédnek az a része, amely a Derschatta-féle inditványt letárgyalta, általános megnyugvást okozott, az a passzus pedig, amelyben erélyes figyelmeztetést intézett az ellenzékhez, hogy abban a pillanatban, amelyben az obstrukció segitő-csapatokat kap, a kormány abbahagyja a passzív ellentállást, valósággal felvillanyozta a kormánypártot, amely egyrészt szivesen üdvözölné a cselekvő fellépést, másrészt azt reményli, hogy a miniszterelnök nyilatkozata kiábránditó hatással lesz azokra az ellenzékiekre, akik még nem obstruálnak ugyan, de már hajlandók a harcbalépésre.

Hogy pedig ilyenek vannak már az ellenzék minden árnyalatában, azt bizonyitja a mai ülés kulisszáinak egyik elég érdekes epizódja, a *Visontai* Soma el nem mondott beszédének a története. Visontai ugyanis a szünet alatt jelentkezett *Perczel* elnöknél és engedelmet kért arra, hogy a szünet után kérdést intézhessen a miniszterelnökhöz a gyülekezési jog dolgában kiadott rendelete felől. Az elnök ezt az engedelmet megtagadta, azzal, hogy a kérdést megteheti Visontai a rendes interpellációs napon interpelláció alakjában is. Némi kapacitálás után mégis beleegyezett abba, hogy Visontai holnap, a napirend előtt szólalhasson fel. Mikor ezt Visontai elmondotta a vitarendezőknek, ezek közölték vele, hogy már készen voltak arra, hogy ha az elnök nem adja meg a szót, névszerint való szavazást provokáljanak és ezt holnapra halaszttassák. Az elnök döntése ellen azonban nem lehetett kifogásuk és igy holnap Visontai a napirend előtt fog beszélni, ha ugyan a mai viharból nem lesz holnapra olyan förgeteg, amely elsőpri a napirendet is, a napirend előtt való felszólalást is.

Egyelőre csak az az érdekes a dologban, hogy a Kossuth-párti Visontai ma már *a vitarendezőknek rendelkezésére állott*...

*

A hivatalosan *nem obstruáló* néppártról pedig ugyancsak érdekes beismerést tesz ma a párt hivatalos lapja, ezeket irván:

> Egyik estilap Rakovszky István mai beszédének hatásáról irván, azt állitja, hogy „a néppárt zöme nem ért egyet Rakovszky Istvánnal". Ez teljesen alaptalan s olyan irányzatos állitás, melynek célja nagyon is kitetszik. *A néppárt igenis a legteljesebb egyetértést vallja Rakovszky István gondolkodásával* s a pártnak tagjai ma este is, mikor Rakovszky a pártkörben megjelent, a legtüntetőbb és legszivélyesebb ovációkban részesitették őt mai képviselőházi beszéde alkalmából. Ki kell jelentenünk, hogy az illető estilap állitása a valóságnak — *éppen ellenkezője.*

A néppárt azonban tudvalevőleg hivatalosan nem obstruál. Vagyis a néppárt hivatalos magatartása — *„a valóságnak éppen ellenkezője"*.

*

Hogy a holnapi ülésen mi lesz, azt bejelenti az obstrukció hivatalos lapja a következőkben:

> *A képviselőház* holnapi, pénteki ülésén az ellenzék szóvá teszi a mai ülésen elkövetett házszabályellenességeket és elnöki erőszakoskodásokat. A harcoló ellenzék tagjai felkéretnek, hogy már az ülés elején teljes számban jelenjenek meg.

Tehát vihar készül.

Holnap délelőtt féltizre idézte meg *Lengyel* Zoltánt a Ház mentelmi bizottsága a mai incidens tárgyalása végett. Lengyel azonban kijelentette, hogy *a szerinte törvénytelen meghivásnak nem tesz eleget.*

*

A *Kossuth-párt* klubhelyiségében ma este megjelent képviselők a miniszterelnök parlamenti felszólalásáról folytattak élénk eszmecserét. Az a fölfogás uralkodott a Kossuth-pártban, hogy *a miniszterelnökkel való megállapodás kötelező a párt minden tagjára*, mert azt a pártgyülés elfogadta. Holnap *Polónyi* Géza fog beszélni s visszaveri a néppárt részéről jött támadást. Egy esti lapnak azzal a vádjával szemben, hogy a Kossuth-párt Tapolczán nem akart jelöltet állitani, bár küldöttségileg is kérelmezték, egyszerűen azzal válaszolnak, hogy az *nem igaz.* Küldöttség nem járt, a pártnak a kerületben nincs talaja s arra a rövid időre — mondják — ami még az uj választásokig hátra van, nem érdemes itt-ott a cél nélkül való küzdelembe indulni.

A *Szederkényi-párt* tagjai a szokásos csütörtöki vacsorára jöttek össze a Pannoniában. A maguk módja szerint tárgyalták a legujabb *Lengyel* Zoltán-féle affért s holnap, ha az elnök nem teszi jóvá a vélt sérelmet, *zárt ülést* kérnek. Ma este már gyüjtötték is ehhez az aláirásokat.

Linz, január 21.

A felső-ausztriai német népegyesület választmánya elhatározta, hogy felhivja az osztrák delegációt, hogy tekintettel a magyar kormány és a magyar képviselőház magatartására s a közös hadügyminiszternek a nyelvkérdésre vonatkozó nyilatkozataira, csak annyit szavazzon meg a hadügyi költségvetésre, amennyi a közös hadsereg osztrák ezredeire jut. Ezt a határozatot közölték dr. Baernreitherrel és dr. Derschattával.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-ikén uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

KÜLFÖLD

Delsor kiutasitása. Nagy érdeklődés mutatkozik a francia képviselőház holnapi ülése iránt, amelyen *Delsor*nak, a Franciaországból kiutasitott elzászi képviselőnek ügyét tárgyalják. Már napok előtt lefoglalták az összes karzati jegyeket. Félhivatalosan azt hiszik, hogy a vita sokáig tart és rendkivül izgalmas lesz. Már egy tucat képviselő jegyeztette magát elő szólásra, nagyobbrészt a nacionalista jobboldal tagjai. Kormánykörökben attól tartanak, hogy a Combes-kormány megbukhatik ebben, bár lehetségesnek tartják, hogy a miniszterelnöknek *Delsor* magaviseletéről teendő nyilatkozata olyan hatást fog tenni, hogy a vita a minisztérium iránt való bizalom megszavazásával fog végződni. Ezalatt a nacionalisták iparkodnak kihasználni az esetet és legutóbb a hazafias liga elhatározta, hogy azoknak a képviselőknek neveit, akik a minisztérium mellett szavaztak, falragaszok utján Franciaország összes községeiben nyilvánosságra hozzák, hogy őket mint a haza ellenségeit megbélyegezzék. A nacionalisták legujabb aknamunkájának segitségére siet maga *Delsor* abbé is. Egy párisi lapnak levelet irt, melyben hazugságnak mondja *Combes* miniszterelnök kijelentését, hogy ő nem tudakozódott felőle külföldön és elkérkedik a maga politikai szereplésével. Elmondja, hogy hazafias érzelmei miatt börtönbüntetést szenvedett és hogy mindig tiltakozott Elzász-Lotharingia annexiója ellen. Katholikus folyóiratában a köztársaságot támogatta és ellenezte az elzászi katholikusok csatlakozását a német centrumhoz.

Az osztrák delegáció. Ma délelőtt kezdte meg az osztrák delegáció a plenáris üléseit. Az ülés elején Goluchowski válaszolt több interpellációra. A többi közt *Bianchini*nak válaszolva kijelenti, hogy a transvaali horvát kivándorlók kárpótása ügyében semmi ok sincs közbenjárásra és hogy gondoskodik arról, hogy Északamerikában horvátul értő hivatalnokok is legyenek a konzulátusoknál. Azután megkezdik a külügyminiszteri költségvetés tárgyalását.

Miután *Bacquehem* márki beterjesztette a költségvetési bizottság külügyi jelentését, az ifju cseh *Kaftan* szólalt föl és annak a reményének adott kifejezést, hogy a monárkia külpolitikája tovább is azon az uton fog haladni, melyre 1897-ben a Magyarországgal való megegyezéssel lépett. Helyteleniti a belgrádi követ visszahivását és a külföldön szokásos sárga és kék könyvek kibocsátását kéri, hogy a népképviselet a külpolitikáról tájékozva legyen. Oroszország törekvéseit támogatandónak tartja Kelet-Ázsiában, mert ha Japán győzne, végképp kiszorulna onnan Európa befolyása. Majd kétségbevonja a hármasszövetség értékét és ha már a miniszter oly nagy sulyt fektet arra, hát gondoskodni kell arról, hogy egyértékűekké váljunk a másik két szerződő féllel. Végül a cseh-német viszálykodást teszi szóvá és hangsulyozza, hogy erőszakkal a cseheket nem fogják megpuhitani.

Baernreither a kereskedelempolitikai helyzetről beszél és szükségesnek tartja, hogy a monárkia két állama egységesen járjon el és hogy magukat a külügyminiszternek, mint kereskelmi politikai főparancsnoknak alárendeljék. Mert ha a két állam különválva szerepelne, ebből csak Németországnak lesz haszna.

Bercegnasi (olasz) az innsbrucki eseményekre hivatkozva, sajnálattal konstatálja, hogy a monárkia és Olaszország közt elhidegülés állott be. Báró *Uppenheim* a magyar katonai követeléseket vonja be a vitába és ugy találja, hogy a korona a legszélső határig elment engedményeiben. Ha a magyarok elérik céljukat, hogy a közös hadsereg mellett önálló magyar hadsereget létesitenek, semmiféle hatalom sem lesz elég erős arra, hogy rábirja Ausztriát a hadsereg óriási költségeinek további viselésére. Egy hazafi sem akarja Magyarországgal a konfliktust. Isten mentse a monarkiát az ilyen konfliktustól. Még *Bianchini*, *Marchet* és gróf *Zedtwitz* beszéltek, aztán az ülést bezárták.

A hererók lázadása. A keletázsiai bonyodalom változatos fejlődése mellett is figyelmet kelt a politikai világban a hererók lázadása, amelynek leverésére most készülődik a német birodalmi kormány. A hererók a bantunégerek egy törzse, mely vagy 86 ezer lelket számlál a délnyugatafrikai német birtokon. E gyarmat megszerzésébe még most sem tud belenyugodni a német közvélemény, mert fenntartásának költségei nincsenek arányban a német kereskedelemre váró haszonnal. De a birodalomgyülésen, a szocialisták kivételével, egyetlen egy párt sem kivánja a gyarmat feladását, mert belátják, hogy ezzel a német világhatalom érdekei szenvednének csorbát. E gyarmat története 1883-ban kezdődik, amikor egy Lüderitz nevü brémai kereskedő kikötött az angrapequenai öbölben, amely akkor Délnyugatafrikának egyetlen kikötője volt. Lüderitz szerződést kötött Bethuánia főnökével és ez volt a gyarmat megszerzésének kiindulópontja. 1884 szeptember 26-ikán a *Nautilus* német hadihajó vetett itt horgonyt, a kapitány kitüzte a német lobogót és ezzel Németország birtokába vette Afrikának ezt a részét. A gyarmat megalapitója, Lüderitz azonban egy tengeri kiránduláson szerencsétlenül járt,

vállalata is tönkrement. Lüderitz helyébe az ujonnan alakult német gyarmattársaság került és 1888-ban már kisebb védelmi csapatot küldött Németország a társaság érdekeinek és a maga birtokának biztositására, amelyet azóta folyvást szaporitottak. A négerfőnökök lassanként megbarátkoztak a német uralommal, csak a rettegett Hendrik *Vitboy* nem akarta magát alávetni a németeknek és vagy három esztendeig sok kellemetlenséget okozott Németországnak, mignem 1893 tavaszán ujabb német csapatok érkeztek és másfélévvel utóbb *Vitboyt* megadásra kényszeritették. A német védelmi csapat ott most néhány tiszt vezetése alatt 160 altisztből és vagy 800 főnyi legénységből áll, melynek körülbelül akkora területet kell megvédenie, amekkora Ausztria, Magyarország és Délnémetország együttvéve. A fehérbőrűek száma 1902-ben 4674 volt, köztük 1000 boer és 300 angol. A hererók mostani lázadása elsősorban a köztük megtelepedett kereskedők ellen irányul. Vezérük az öreg *Kambasembi*, akit rendkivül elkeseritett az ottani kereskedelmi cégek eljárása, akik a bennszülötteken kiméletlenül behajtják az adósságokat.

Kiel, január 21.

A délnyugat-afrikai expedicios csapat 3/4 1 órakor a lakosság élénk részvéte közben indult el. *Henrik* herceg és neje, valamint számos katonatiszt jelent meg a pályaudvaron. *Henrik* herceg rövid bucsuzó beszédet mondott. Élénk hurrá-kiáltások között hagyta el a vonat a pályaudvart.

Az orosz-japán konfliktus.

Budapest, január 21.

Oroszország presztizse megóvása érdekében csak lassan-lassan készíti elő az európai közvéleményt azokra az ujabb engedményekre, melyeket Japánnak tenni hajlandó. Közben-közben egy-egy erélyesebb hangu hirt bocsát világgá, mintegy azt sejtetve, hogy mégsem fog engedni és hogy igy meg amugy, majd megmutatja Japánnak, ha továbbra is makacskodik. És mert Japán valóban makacskodik, ezeknek a harcias hireknek hatását másnap már békés jelentésekkel igyekszik enyhiteni. A cél az, hogy az engedmények hosszas habozás eredményének tünjenek fel. Olyan áldozatoknak, melyeket Oroszország csak a világbéke fenntartása érdekében és saját ambiciójának leküzdésével hozott meg.

Igy a *Birsevija Vjedomoszti* cimü pétervári lap ezeket irja tegnapi számában: „A japán sajtó sovinizmusa és gyalázó kirohanása Oroszország ellen, valamint a japánok és barátaik kihivó viselkedése itt nálunk majdnem hatás nélkül maradt. Oroszországban senkinek sem jut eszébe, hogy a tulságosan nagyravágyó szomszédot meg kellene leckéztetni. De orosz vért ontani csak azért, hogy a japánokat szerénységre tanitsák, az nem tartozott soha az orosz diplomácia tervei közé. A *békeszeretet elvei inditanak* bennünket arra, hogy a Japánnal való háborut kerüljük és mondhatjuk, hogy soha semmiféle nagy nemzet nem tanusitott egy másik nemzettel való tárgyalása közben olyan nagy békeszeretetet, mint mi most.“

Ugyanez a hang csendül ki a Pétervárról érkezett többi jelentésből is. Mind tudni véli, hogy Oroszországnak esetleg már holnapra elkészülő jegyzéke igen békés lesz és Oroszország Japán kivánságait olyan mértékben fogja teljesiteni, hogy ezzel a békét feltétlenül biztositja. Hogy az orosz diplomácia kudarca mégse tünjék olyan csufosnak fel, Pétervárról ugy igyekeznek a dolgot feltüntetni, mintha Japán is irtóznék a háborutól. A berlini *Lokalanzeiger*nek ezért azt jelentetik, hogy Japán is a békét óhajtja, mert különben sokkal kedvezőbb körülmények között már tavaly megkezdhette volna az ellenségeskedést, amikor Oroszország még nem volt annyira elkészülve.

Mindezeket a hireket persze első sorban a japán diplomácia fogadja ravasz mosolygással és hallgatással, ami azt jelenti, hogy neki mindegy, mivel mentegeti Oroszország engedményeit, a fő, hogy engedjen. A szépségflastromot nem sajnálja tőle. Azért a japán forrásból érkező jelentések mindössze azt konstatálják, hogy eddig még *változatlan* a helyzet. Japán vár Oroszország válaszára. Ettől tesz mindent függővé. Vagyis, ha Oroszország nem teljesiti valamennyi követelését, akkor hiábavaló volt a sok békefrázis. Épp ezért a londoni lapok, melyek legjobban ismerik a japán kormány intencióit, még mind nagyon pesszimisztikusan irnak a helyzetről és csak egy-két ujság vesz tudomást arról a berlini hirről, hogy az orosz kormány körlevelet akar küldeni a hatalmakhoz, amelyben ismerteti a Japánnak szánt koncessziókat. Másrészt azonban konstatálják azt, hogy a tokiói börzén az összes értékek emelkednek, ami arra vall, hogy ott is lehetőnek tartják a békés kibontakozást, vagyis azt, hogy az oroszok tényleg erősen ráléptek az engedékenység terére.

HIREK

Budapest, január 21.

— **A király Budapesten.** *Bécs*ből jelentik, hogy a király február elején kétheti tartózkodásra *Budapestre* jön. Ittléte alatt a budai várban két udvari ünnepség s több udvari ebéd lesz.

— **Gizella hercegnő elutazása.** *Gizella* bajor hercegnő, aki leányának, *Auguszta* főhercegnőnek látogatására jött Budapestre, ma délelőtt nagyobb bevásárlásokat tett a fővárosban. A *hercegasszony* délután 1 óra 25 perckor a keleti pályaudvarról kiséretével együtt külön udvari vonaton Münchenbe utazott.

— **Egyházi zene.** *A* belvárosi főplébánia-templomban vasárnap, e hó 24-én *Horák* És-miséje kerül előadásra. *Gradualéra* Timebunt gentes. *Offertóriumra*, Dextera Domini-t éneklik Leitnertől.

— **Károly Tivadar herceg betegsége.** *München*ből jelentik, hogy *Károly Tivadar* herceg, a kiváló szemorvos influenzában megbetegedett. Betegsége nagy nyugtalanságot keltett, mert a láza ma reggel emelkedett.

— **A cárné gyengélkedik.** *Pétervár*ról jelentik, hogy a cárné pár nappal ezelőtt sétakocsikázása alkalmával meghült s az orvosok tanácsára nem jelenik meg az udvari ünnepségeken.

— **A főherceg szerelme.** A hivatalos cáfolattal szemben, amely szerint a *Ferdinánd Károly* főherceg házassági tervéről szállongó hir minden alap nélkül való, a *Neues Wiener Journal*, amely ebben az udvari ügyben már többször mutatkozott jól informáltnak, a következőket jelenti:

Már tegnap megirtuk, hogy hivatalos részről, amely ellenséges indulattal nézi a főherceg házassági tervét, azt a hirt kolportálják, mintha a főherceg engedett volna egy mérvadó óhajtásnak és lemondott nősülési szándékáról. Ezzel szemben konstatáljuk, hogy *Ferdinánd Károly* főherceg semmiképpen sem állott el attól az elhatározástól, hogy *Czuber* Berta Mária kisasszonyt nőül veszi, csupán abban engedett néhány családtag óhajának, hogy *később kéri ki házasságához a király hivatalos engedelmét.* Ellenben határozottan kijelenthetjük, hogy a főherceg a legerélyesebben utasitotta vissza a föltevést, amely tervétől eltériteni akarta.

Egy olyan személyiség, aki évek óta érintkezésben van *Czuber* tanár udvari tanácsos családjával, a főherceg és *Czuber* Berta kisasszony között kifejlődött ismeretségre vonatkozólag több érdekes részletet mond el.

A főherceg a fiatal, szép és distingvált hölgyet 1900-ban ismerte meg a bécsi technikus-bálon, amelyen apja mint a bécsi müegyetem tanára jelent meg. A bálon a zenekar a többek között egy igen ügyes, dallamos táncdarabot adott elő, amelyet *Czuber* Erich huszárhadnagy, a professzor fia és Berta bátyja szerzett. A táncdarab nagyon megtetszett a szintén jelenlevő *Ferenc Ferdinánd* főhercegnek, aki odanyilatkozott, hogy a szerző apjának szeretne néhány elismerő szót mondani fia zenei talentuma felől. A tanár éppen nem volt a közelben s igy a főherceg a hadnagy hugát, *Berta* kisasszonyt mutattatta be magának. A fiatal, piruló leány persze először kissé zavarba jött, de csakhamar visszanyerte önuralmát s fesztelenül társalgott a főhercseggel. A társalgásba később *Ferdinánd Károly* főherceg is belemelegedett, aki a szellemes szép leánynyal pompásan elmulatott. Ez volt az első találkozásuk. Néhány hónappal ezután a főherceg, aki akkor a császárvadászok ezredese volt, tanulmányutat tett Dalmáciában. A kellemes vélten ugy hozta magával, hogy ugyanebben az időben utazgatott a svéd-dalmát partvidékén *Czuber* Berta is családjának több tagjával együtt. Amikor aztán a főherceget *Prágá*ba helyezték át brigadérosnak, megint csak segélyükre jött az a véletlen, hogy Czuber kisasszonyt apja nagyatyjához küldötte *Prágá*ba üdülni.

Egyébként hangsulyozni kell, hogy a főhercegnek érintkezését a tanár családjával nem kell komoly jelentőségünek tekinteni. Mert egyrészt a barátságos modoru főherceg más jobb polgári családdal is szivesen lépett érintkezésbe, másrészt pedig Bécsben köztudomásu dolog, hogy egy nagy, óceánontuli birodalom követe komolyan udvarolt Czuber Bertának.

— **A Teleki—Bede affér.** Gróf *Teleki* Sándor képviselő — mint megirtuk — *Dániel* Gábor és *Komjáthy* Béla képviselők utján provokáltatta *Bede* Jób hirlapirót. *Bede* Jób ma nevezte meg segédeit *Zboray* Miklós képviselő és *Légrády* Imre személyében. A segédek kardpárbajban állapodtak meg, amelyet a felek holnap délután vivnak meg.

— **Zsolna város díszpolgárai.** *Zsolná*ról jelentik: Zsolna város képviselőtestülete ma délelőtt rendkivüli diszközgyülést tartott, amelyen az elüljáróság inditványára *Osztrolucky* főispánt és *Ráth* Péter vezérigazgatót a város körül szerzett kiváló érdemeik elismeréül egyhangulag diszpolgárokká választották.

— **Ebéd a miniszterelnöknél.** Gróf *Tisza* István miniszterelnök ma este 7 órakor ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: Vaszary Kolos bibornok, herceg-primás, herceg Lobkowitz Rudolf badtestparancsnok, gróf Csáky Albin főrendiházi elnök, Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, gróf Szapáry Gyula királyi tárnokmester, gróf Széchenyi Gyula kir. főlovászmester, Gróf Bánffy György kir. főajtónállómester, báró Bánffy Dezső kir. főudvarmester, gróf Csekonics Endre kir. főasztalnokmester, báró Radvánszky Béla koronaőr, Szabó Miklós kuriai elnök, báró Fejérváry Géza táborszernagy, Beniczky Ferenc főispán, Wekerle Sándor, a közigazgatási biróság elnöke, báró Kemény Kálmán, a főrendiház alelnöke, Wlassics Gyula, gróf Dessewffy Aurél, gróf Apponyi Lajos és gróf Andrássy Gyula v. b. t. t., báró Eötvös Loránd, a M. T. Akadémia elnöke és báró Prónay Dezső.

— **Az egyetemi ifjuság lakomája.** A Mensa Academica diszterme ben e hónap 28-án este az egyetemi ifjuság rektori diszlakomát rendez, amelyen a most készült Deák-bilikomot avatják fel. Az ifjuság küldöttsége ma meghivta a lakomára gróf *Tisza* István miniszterelnököt és *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi minisztert, kik kilátásba helyezték a lakomán való megjelenésüket.

— **A házasság lélektana.** *Berlin*ben félhavonkint egy folyóirat jelenik meg ez alatt a cim alatt *Ernstes Wollen* (komoly akarat), amelyben rendkivül érdekes cikk jelent meg a házasság s általában a családi élet pszichologiájáról *Berg* Leótól. Közöljük ebből a cikkből az alábbi részletet, amelyhez nem kell bővebb magyarázat, világosan mond az el mély igazságokat.

A két nem egymáshoz való viszonya finomodik a kölcsönös jobb *megértés* utján. A legjobb férj, aki durvább természet a feleségénél s nem tudja őt eléggé megérteni, ezertéleképpen gyötörheti párját, a nélkül, hogy csak tudna erről; valaminthogy a legderekabb asszonynak is ezer alkalma van arra, hogy kinozza az urát, mihelyt nem törekszik arra a feladatra, hogy sajátosságaiba betekintsen. Éppen azért a házasság első évei gyakran a háboruskodás korszakát teszik s a viszálykodás oka rendesen csupán egymásnak meg nem értése. Kölcsönösen támadják egymásnak idegeit s mindegyikük nevetséges önhittségnek vagy oktalanságnak tekinti a másik érzékenységét. Sok *borzalmasságnak* is, amelyet a gyermekek ellen követünk el, csakis az a magyarázata, hogy éppenséggel nem vagyunk tisztában a *psyche*-jével. Az emberek borzadnának, ha hirtelen rájönnének arra, hogy minden szeretetük mellett is mi mindent követnek el gyermekeik ellen, főként fejlődésük idején, — csupán csak azért, mert nem értik őket. Mivel a gyermekeket nagyjából jogtalanságra itéljük, a magunk gyermekkorát pedig mihamar elfelejtjük, s másoknak a szenvedését csak akkor értjük meg, ha számunkra *érthető* nyelven nyilvánul, — éppen ezért nem tudjuk, mit okozunk nekik, különösen ha hozzá még fájdalmuknak hangjait erőszakosan el is nyomjuk. Ha az *állatok* beszélhetnének, akkor az állatkinzásnak jórésze magától megszünnék. A néma állatoknak, mint amilyenek a halak és férgek, legtovább kell várniok a humánus bánásmódra.

— **Beöthy Ákos állapota** *Beöthy* Ákos országgyülési képviselő már annyira felépült sulyos betegségéből, hogy hosszabb sétára is indulhat. A Ház tanácskozásaiban ez idő szerint azonban még nem vehet részt, mert teljes felgyógyulását a karlsbadi kurától várja, hová a kora tavaszszal készül.

— **Orvosok gyülése.** A VII. kerületi orvostársaság ma tartotta meg évi közgyülését dr. *Herczel* Manó vezetésével. Dr. *Sipos* Dezső titkári jelentése után megalakult az uj tisztikar. Elnök lett dr. Herczel Manó, alelnökök: dr. Dumitrean Ágost és dr. Hudomel József, titkár dr. Lichtmann Samu, pénztáros dr. Patai Samu, jegyző dr. Orbán Rezső. Választmányi tagok lettek: Dr. Erdélyi Jakab, dr. Ernyei Miksa, dr. Feleki Sándor, dr. Hudacsek József, dr. Renner Adolf, dr. Sebestyén Ödön, dr. Sipos Dezső, dr. Spitzer Ármin, dr. Thomka István, dr. Wałkó Rezső dr. Trajtler István. A pénztárvizsgáló bizottság tagjai lettek: Dr. Hubert Fülöp, dr. Rothbart József és dr. Ungár Dezső orvosok.

— **Fölolvasás a fölolvasásról.** A *Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete* január 30-án estét rendez. *Robor* Andor, a *Budapesti Napló* munkatársa *Fölolvasás a fölolvasásról* cimen tart fölolvasást.

— **A tüdőbetegekért.** Az előkelő világ nemeszszivü urasszonyai ismét összeállottak, hogy a tüdőbetegek részére felállitandó szanatóriumok alapját gyarapitsák. Február 4 én az Urániában rendeznek fényes estét a József főherceg szanatórium-egyesület alapjának növelésére. Az est sikere érdekében gróf *Wenckheim* Frigyesné elnöklete alatt működik a rendezőség, amely *Márk* Lajos festőművészt kérte fel a művészi rész kidolgozására. Jegyek a mulatságra már a mai naptól kezdve kaphatók a régi Országházban.

— **A jövő telefonja.** *Edison*, a nagy műszaki feltaláló, aki megajándékozta a világot a fonográffal és a telefonnal és isten tudja még hány más hasznos és csodálatos találmánynyal, megint kedveskedni akar nekünk valami érdekes dologgal. Ez a dolog semmi más, mint az, hogy mikor telefonon beszélgetünk, egyszersmind láthassuk is egymást. A legközönségesebb angol is elismerheti, hogy ez nem csekélység és mindenesetre legalább is a kisebb fajtáju csodák közé tartozik. De az is bizonyos, hogyha Edison mester megszerzi nekünk majd ezt a csudát, azért olyan hidegen fogadjuk majd, mint ahogy egy mogyorót törünk fel. Mert mi, mai emberek, abban az időben élünk már, amikor szinte illetlenség ámulni a legmeglepőbb találmányon is. Minket már az sem fog kihozni a sodrunkból, ha helyivonatokon közlekedhetünk majd a Merkurral, vagy a többi nevezetesebb csillaggal. Nagyszerű korba születtünk bele, abba a korba, amelyben az emberi agyat mindenhatónak teszszük meg s alkotásait lelkendezés nélkül veszszük tudomásul. És ha már annyi mindenfélénk van, mért ne láthassuk is egymást szemtül-szembe, ha tiz vagy száz mérföld választ is el bennünket a telefondrót két végén. Hiszen már azzal is foglalkoznak jóideje, hogy a szinházi előadást ne csak a fülünk, hanem a szemünk is megkapja, a nélkül, hogy kimozdulnánk kényelmes otthonunkból. Körülbelül egy alapgondolata van ennek a szinházi berendezkedésnek és ennek a készüléknek, amelyet Edison ígér. Amannak persze nagyobb volna a gyakorlati haszna, mint ennek. Ha Edison beváltja az ígéretét, akkor meg lesz az a gyönyörűségünk, hogy, aki gorombáskodik velünk, az a mérges hangja mellé a dühös ábrázatát is bemutathatja. Vagy tán mégis megcsinálja ez a reform azt a jó állapotot, hogy inkognitó nem teremthetjük le egymást távbeszélés közben. Ámbár hogy ehhez még olyan készülék is kell, amely a gorombáskodó telefonfélnek a nevét és lakását is jelzi. Mert aromemoriája sincs mindenkinek. Komoly haszna persze az lenne a találmánynak, hogy tudjuk, kivel beszélünk és senki félre nem vezethet bennünket.

— **Elhunyt Petőfi fordító.** *Nagytétényben* a napokban meghalt *Havas Hahn* Adolf, a székesfehérvári főreáliskola jeles tanára. Mint Petőfi fordítója ismeretes volt a neve irodalmi körökben is. A sok munkában idegbeteg lett s *Génuaba* ment pihenni. Itt olyan feltünő magaviseletet tanusitott, hogy a hatóság letartóztatta s egy ottani gyógyitóintézetbe helyezte el. Szülei intézkedésére azonban hazahozták; állapota folyton sulyosbodott s a budapesti lipótmezei őrültekházába kellett szállani. Itt csaknem egy esztendőt töltött, aztán hazavitték szüleihez Nagytéténybe. Eleinte csöndesen viselte el szomoru sorsát, az utóbbi időben azonban ujra kitört rajta az őrültség s összetépett és zuzott mindent, ami kezefügyébe került. Szombaton hajnalban végre megváltotta szenvedéseitől a halál. Hétfőn délután temették el Nagytétényben impozáns részvét mellett. A temetésen a székesfehérvári főreáliskola tanári kara küldöttséggel képviseltette magát; megjelentek ismerősei közül is sokan a fővárosból és Székesfehérvárról. A tanári kar nevében *Regőczi-Exner* Győző tanár mondott bucsuztatót. A koporsón sok koszoru volt, köztük a székesfehérvári főreáliskola tanári karáé és a tanulóifjuságé.

— **Tanítók értekezlete.** Az Eötvös-alap kezelőbizottsága ma este dr. Gőcz József vezetése mellett gyülést tartott a *Tanítók Házában*. Az elnök bejelentette, hogy *Ujvári* Béla bizottsági elnök nagy elfoglaltsága miatt lemondott tisztségéről. A gyülés *Minke* Béla indítványára bizalmát és elismerését fejezte ki a lemondó elnök iránt és elhatározta, hogy vasárnap délután küldöttségileg kéri őt a lemondás visszavonására.

— **A bécsi műegyetem rektora.** Bécsből táviratozzák: Ő felsége megengedte, hogy a bécsi technikai főiskola mindenkor való rektora működése idején a magnificus cimet viselhesse.

— **Szabad Lyceum Nagy-Becskereken.** Torontálvármegye székhelyén, *Nagy-Becskereken*, mint onnan irják, január 19-én Szabad Lyceum nyilt meg, melynek célja a nemzetiségi lakók között terjeszteni a magyar nemzeti szellemet. Megnyitóul dr. *Grandjean* József tartott lendületes előadást a magyar nemzeti szellemről. Az előadások sorozatát ezentul vasárnaponkent folytatja a nagybecskereki Szabad Lyceum, mely a legnagyobb nemzetiségi megyében fontos nemzeti misszió teljesit.

— **Szabad előadás.** Az *Erzsébetvárosi Demokrata Kör*ben január 23-án szabad előadást tart *Eötvös* Károly. Az előadás pont nyolckor kezdődik. Jegyek meghivó előmutatása mellett a kör titkári hivatalában (Royal-szálló) kaphatók.

— **Volt iskolatársak szövetkezete.** A VII. ker. főgimnázium volt növendékeinek egyesülete 24 ikén, vasárnap délelőtt 10 órakor tart a alakuló közgyülését az intézet rajztermében.

— **Tizenegy év multán.** *Pécs*ről jelentik: Tizenegy évvel ezelőtt elkövetett gyilkosság büntette derült ki a gyilkos önfeljelentése folytán. A baranyamegyei *Szarass* községben 1893 julius havában a községi erdőben felakasztva találták *Schvarc* Teréz 18 éves leányt. Az előljáróság öngyilkosságot állapitott meg és rendőri hullavizsgálat mellőzésével temették el. Most 11 év után a váci fegyintézetben fogva levő *Till* Ádám csavargó a pécsi királyi ügyészséghez irt levelében tette maga ellen azt a feljelentést, hogy ő a mondott időben *Schvarc* Terézt megölte és azután a leánynál lévő kötéllel, melyet az az összeszedett galiyak összekötésére használt, egy fára felakasztotta. A vizsgálat folyik.

— **A házmesterek lakása.** Fontos és nagyon régóta kivánt ujitásra lehetünk elkészülve a lakók érdekében a budapesti bérházaknál. Arról a célról van ugyanis szó, hogy a házmesterek éjjel és nappal, minden perben láthassák, hogy ki jön be a kapun, ki megy ki a házból. Ennek igen sokféle haszna lesz. Hogy egyebet ne mondjunk: lakásfosztogatás mindenesetre kevesebb lesz, mint eddig. A besurranók, betörők nem rejtőzködhetnek el a házban olyan könnyedén, mint eddig; ha mégis sikerült nekik valamelyik lakásba belopózkodniok: a zsákmánynyal kijutniok sokkal bajosabb lesz. Szóval, a közbiztonság a bérházakban egyszerre módfölött emelkedik, mihelyest a házmester minden pillanatban szemmel tarthatja a ki- és bejárokat. Ennek a lehetőségnek az egyszerű módját pedig most a főpostaigazgatóság találta ki, midőn arra kéri egy átiratban a közmunkák tanácsát: rendelje el, hogy a házmesterek minden házban olyan lakást, vagy legalább fülkét kapjanak, ahonnan a kapura minden időben ráláthatnak. Hiszszük, hogy a közmunkák tanácsa siet is mihamarébb teljesiteni ezt a jogos kérelmet, mely nemcsak a lakóknak, hanem általában a nagyközönségnek fontos érdeke. Párisban minden házban megvan a kapuspháoly. A jövő-menők itt tudakozódnak a lakók felől: itthon van-e X. Y.? Ha nincs, meg vannak kimélve a lépcsőn való mászkálás fáradalmaitól. A levélhordók itt adjak le a házbeliek leveleit, mindenki részére külön készitett bádog szekrénykébe. A házmester csak csönget a lakónak, hogy postai küldeménye érkezett. Igy hát a postai kézbesités is sokkal gyorsabb lesz, mint eddig, és a szegény levélhordozók se koptatják el az életüket a lépcsőn való örökös szaladgálással. Számos ilyen apró érdek és kényelmi szempont füződik ahhoz, hogy az okos tervből mentül előbb valóság legyen.

— **Katonai kegyetlenkedések.** *Prágá*ból jelentik, hogy a *Narodny Listi* tegnapi száma egy csomó katonai kegyetlenkedést közöl, amelyek a 23. tüzérezrednél történtek. Különösen az első ütegnél történnek kegyetlenkedések. *Kozler* tüzérnek büntetésből addig kellett gyakorlatokat végeznie a legyverével, amig a karjai tökéletesen megmerevedtek. Mikor a legény kiejtette kezéből a fegyvert, az altiszt ugy megverte fegyverével a szerencsétlent, hogy eszméletlenül rogyott össze. A legénység kinzásában egy *Budilovsky* nevü altiszt jár elől. Egy *Hrobak* nevü tüzért ugy összerugdalt, hogy a szerencsétlen belső sérüléseket szenvedett és hetekig feküdt élet-halál között. Ugyanez a Budilovsky egy másik legényt ugy megvert az istállóban az acélveretü istrángszijjal, hogy a szerencsétlent sulyosan sebesült állapotban vitték kórházba.

— **A chilei leány exhumálása.** Már jó ideje nem jött hir arrol az erőkségi-szenzációra, amely nemrégiben nagy feltünést csinált nemcsak Parisban és Franciaországban, hanem mindenfelé a külföldön is. Kevés esemény dicsekedhetik el olyan romantikus körülményekkel, mint az, amely betekintést engedett egy apáca-klastrom titkaiba, s a nyilvánosság elé vetett olyan rejtélyt, hogy egy chilei dusgazdag fiatal leány rengeteg vagyonát olyan férfiura hagyja, akit soha életében nem ismert. Ez a férfiu aztán mindenképpen elháritotta magáról azt a vádat, amely ellene fölmerült, hogy ő csak az asszumpcionista nővérek klastromát fedezi, mert az elhalt novicia másképp nem juttathatta volna a klastromnak nagyszámu millióit. Később még az a gyanu is fölmerült párisi sajtóban, hogy az erőkséget hagyó fiatal lány gyanus körülmények között, s nem természetes halállal halt meg. Ez a gyanusitás sem enyészett el nyomtalanul. A hatóságok is tudomást vettek róla, vizsgálatot rendeltek el, s mint most *Párisb*ól jelentik, nemsokára exhumálják is Cousino kisasszony holttestét.

— **A Matlekovits hajó megkerült.** Fiumében már attól féltek, hogy az Adria társaság *Matlekovits* nevü hajója is elpusztult, mert hosszabb ideig nem érkezett róla hir. Az aggodalom azonban ezuttal fölösleges volt, mert, mint *Fiumé*ből jelentik, a *Matlekovits* hajó ma oda érkezett és nincsen semmi baja.

— **A zongora.** Egy német irónő, aki anya is, egyik berlini ujságnak a tárcájában ir a gyermekekről és az anyák kötelességeiről gyermekeik irányában. Megütötte a figyelmünket a dolog, mert vág ahhoz a minapi cikkünkhez, amely a mai felületes és léha zsurrendszert pellengérezte ki. Azt a zsurozást, amelynek leginkább az elhanyagolt gyermekek látják a kárát. A német irónő a zsur és a haszontalan látogatások mellé még a zongorát is odacsapja mint gyermekrontó ártalmat. Pöttyöm gyermekeket, akik nincsenek még tizévesek, sőt jóval zsengébbeket is odakényszeritenek a zongorához, naponkint hosszu órákra, holott a kis csemetének sem tehetsége, sem kedve nincs a zongorához, sőt a legtöbbször egészen a hajlandósága és akarata ellenére telepitik oda a zongorához arra az időre, amit inkább künn kellene töltenie a szabad levegőn testmozgással. És amely idő alatt az anyák a legtöbbször tea vagy kávé mellett traccsolnak, társasági összeköttetéseket ápolnak dühösen. Azt mondja az a német irónő, hogy vigye el az ördög ezeket a semmirevaló látogatásokat, vagy ha nem viszi el őket egészen, akkor legalább a javarészüket. Az anyák pedig, még ha módjuk is van arra, hogy tartsanak valakit az angyalkáik mellé, fogják kézen őket minél többször s menjenek ki velük a zöld fübe, a lombok közé, amikor zöld az isten szép szabad természete, vagy menjenek ki velük a szép téli világba, a puha hóba, s ott tartsanak zsurt más anyákkal és azok kicsiny csemetéivel. A maga részéről arról biztosit mindenkit a jeles irónőanya, hogy neki azok a legkedvesebb órái, amikor igy együtt van a gyerekekkel s együtt mulathat velük s örülhet a mosolygó arcuknak, a csacsogásuknak, a csengő kacagásuknak. Még azt sem bánja, ha az asszonyok a könyvkönyvtárak regénykötetait is elhanyagolják egy kicsit s a divat-szalónokra is kevesebb gondot forditanak. De azt aztán már bánja, ha a szabad mozgásukat azzal szerzik meg, hogy a kicsinyeket a zongorához kötik le. Nem baj az, ha fiucskák-leánykák leánykák tizennégyéves korukban kezdik meg a zongora-tanulást „házi használatra". Mert ha van bennük némi tehetség, akkor sem késtek el, sőt akkor jobban is tudják felfogni a zenetanulás jelentőségét és szép hasznát. De addigra meg is izmosodhattak testgyakorlással és kirándulásokkal az alatt a sok, sok óra alatt, amelyet kenytelen-kelletlen a zongoraverdeséssel pusztitottak el nem arravaló ösztönök felügyelete alatt. S a német irónő, ha már üti a zongorát a gyermekek szempontjából — a hegedüt sem pártolja ezenközben ugyanazon okokból — hát szól ellene általában is. Hogy miért is gyötrik a családi hajlékokban éppen csak a zongorát, holott az kellő jártasság és ügyesség nélkül a legtöbbször csak szomszédőrjitő hangszerszám! Hanem rámutat helyette a régi szép, csöndes szavu instrumentumokra. A porlepte gitárra és laotra, nagyapáink fuvolájára. És azokra a szép lágy dalokra, amelyeket réges-régen erre a zenére énekeltek. Intim, nemes házimüvészet volt az, mondja a német irónő s nem az a fülbántó zenebona, amit boldog-boldogtalan a zongorával manapság elkövet.

— **Lopás a vasuton.** *Varju* Elemér muzeumi segédőr, aki Rákospalotán lakik az Erzsébet-utca 51. szám alatt, tegnap délután Iglóról Budapestre utazott. Egy fülkében volt vele egy 40—50 évesnek látszó, pápaszemes uriember, aki Kassa előtt kiszállt a kupéból. Varju elaludt a vonaton s időközben eltünt az inge alá rejtett pénztárcája, amelyben 960 korona volt. A rendőrség nyomozza a vasuti tolvajt.

— **Halálozás.** *Glass* Melinda, dr. Glass Rezső és neje kis leánykája e hó 19-én, 7 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése ma ment végbe nagy részvét mellett a Wesselényi-utca 16. szám alatt lévő gyászházból.

Jókai Jánosné született *Magyar* Anna tegnap ötvenkétéves korában meghalt Budapesten. Temetése ma volt a Gólya-utca 12. számu gyászházból, nagy részvét mellett.

Breitner Ármin volt ékszerész ma hosszas szenvedés után hatvankilencéves korában meghalt. Az elhunytban, aki az ötvösművészet terén szaktekintély volt, a Breitner-testvérek ékszerészcég tulajdonosai atyjukat gyászolják.

Özv. *Róth* Jakabné magánzónő nyolcvanéves korában rövid szenvedés után elhunyt. A boldogult urnőben, ki nemesszivüsége és jótékonysága révén a főváros széles köreiben ismeretes volt *Rudas* Izsó, a *Keleti Értesitő* szerkesztője és dr. *Róth* Rezső ügyvéd édesanyjukat gyászolják.

— **Szocialista matiné Nagyváradon.** A nagyváradi kereskedelmi alkalmazottak január 15-én jótékonycélu matinét rendeztek a *Kereskedelmi Csarnok* disztermében. *Kesztler* Ede, a nagyváradi szinház tagja elszavalta *Csizmadia* Sándornak erre az alkalomra irt *Piros szegfü* cimü gyönyörű költeményét. Majd *Csizmadia* Sándor, a proletár-kölő lépett a pódiumra és rendkivül érdekes, magyas fölolvasást tartott *A szocializmus és az evolució* cimmel. A nagy-

TÉLI GYÓGYFÜRDŐ-SZANATORIUM SZT.-MARGITSZIGETEN Mindennemű gyógy- és edzőfürdők kényelmesen berendezett szobák, jó ellátás.

hatásu fölolvasás után *Gárdos* Mariska, a lelkes szocialista-leány gyujtó beszéddel foglalt állást a kereskedelmi alkalmazottak érdekei mellett, végül *Klárik* Ferenc *A munka diadala* czimü hangulatos dramolettjét adták elő. A koncertet nagyszámu közönség hallgatta végig és a müsor minden egyes pontját zajos tapsokkal ivgadta.

— **Az uj főispán.** *Máramarosszigetről* táviratozzák: Nagy fényenyel iktatták be ma délelőtt báró *Perényi* Zsigmondot, az uj főispánt hivatalába. A vármegyeház dísztermében a törvényhatósági tagok mind megjelentek és a karzaton a hölgyközönség foglalt helyet Az uj főispán letevén az esküt, az alispán üdvözlő szavaira hosszabb beszédet mondott, hangsulyozva szabadelviségét és demokrata érzelmeit, kifejtette kormányzása elveit és hogy irányadója a haza és vármegye jólétének előmozditása. A főispánnak éljenzéssel fogadott beszéde után *Nyegre* képviselő üdvözölte a főispánt. Délben 350 teritékü banket, este hangverseny s tánomulatság volt.

— **Házasság.** *Traversz* István posta- és távirda főfelügyelő leányát, *Irénkét* eljegyezte *Leszczynszny* Szaniszló posta-távirdatiszt.

— **Ingyen-kenyér.** A Podmaniczky-utcai kenyérosztóboltban keddon, e hó 19-én 7418 adag kenyeret osztottak ki.

(x) **Gyermekek nevelésénél** a Zoltán-féle iz- és szagnélküli csukamájolaj nagy tápereje fogva kitünő Üvegje 2 kor. Zoltán gyógytarában Budapest, V., Szabadságtér.

(x) **Ötven év óta** közkedveltségnek örvendenek köhögés rekedtség, torok és légzési szervek működési zavarainál a világhirü *Egger-féle mellpasztilak.* Doboza 1 és 2 kor. (Próbadoboz 50 fillér.) Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

A lélek fotografiája.

Budapest, január 21.

Még alig ocsudott fel az emberiség abból az ámulatból, melybe Röntgen tanár felfedezése s legujabban a rádium csodatevései ejtették, máris uj szenzációk felé kell figyelmét terelnie. Az uj tenomen neve: *fotopszichológia* magyarul lélekfényképészet. Arról van ugyanis szó, s komoly tudósok sikerült kisérletekkel bizonyitják, hogy a nagy misztikum, az emberi lélek fotogra álható.

Már a spiritisztták és telepathisták fiziológiai felfogása is az volt, hogy az emberből állandóan kisugárzik valami, amit ők életfluidumnak neveztek. Dr. Luys megpróbált erről a kisugárzásról fényképfölvételeket készitení, de a tudományos világ nagy kétkedéssel fogadta kisérleteit. A tudomány mai állapotában azonban, hol ugyszólván mindennapiak a „csodák", nem lehetett egy kétkedő vállvonogatással elsiklani Luys kisérletei mellett. A megkezdett nyomon továbbhaladva aztán megállapitották, hogy az emberi testből csakugyan sugárzik *valami.* Ezt a kisugárzást az *N* sugarak idézik elő. Minden iény, mely bizonyos ideig hő- és fényhatásoknak van kitéve, *N* sugarakat vagyis a modern tudomány paradoxonával élve, *sötét fényt* lövell magából. Ez a kisugárzás az embernél legerősebb, mert ő végzi a legtökéletesebb és legkomplikáltabb lelki funkciókat. Az emberi test kisugárzásairól felvett képek azt mutatják, hogy a *sötét fény* nemcsak a test, hanem a *lélek* sugárzását is tartalmazza.

Rendkivül érdekesek e tekintetben Roger, plymouthi angol tudós kisérletei. Ez a Roger félórahosszat erősen nézett egy postabélyeget. Azután fotografus-lemezt tett maga elő s néhány perc multva megjelent a lemezen a bélyeg képe. Később ugyanezt a kisérletet tette meg egy sziuésznővel, akit előadás közben rendkivül intenziven bámult. Ezt a müveletet exterriorizációnak, külsősitésnek nevezik.

Charpentier francia tudós még továbbment kisérleteiben, amennyiben ő ki akarta próbálni azt az élettani elméletet, mely szerint a gondolkodás székhelye a bal agyféltekének a bal szemöldök feletti részében van. Klővett tehát egy foszforeszkáló lemezt s azt kitette az emberi test kisugárzásának. Nemsokára azt vette észre a tudós, hogy ama részeken, hol idegmunka folyik, a sugárzás sokkal erősebb s ez az erősebb sugárzás a lemez világitó erejét növeli. Midőn ez a kisérlet igazolta a fentemlitett fiziológiai tételt, Charpentier egy platino-ciamik lemezt helyezett a koponya ama részére, hol a beszélőképesség agycsomóczkái székelnek. És okkor csodálatos dolgot tapasztalt. Mig az ember hallgatott a lemez fényhatása a rendes volt, mikor hakan beszélni kezdett, erősödött a fényhatás, mikor pedig kiabált, a világitóerő egyszerre tizszeresen megerősödött. A koponya más részein, akár beszélt a kisérleti médium, akár hallgatott, a lemez normális állapota nem változott.

— Igy tehát — mondja Charpentier — megállapitható minden lelki tulajdonságunk székhelye az agyban. A figyelemé, az akaraté, az emlékezőtehetség stb. Egy fémlemezt kell csak végigsétáltatnunk az agyon, mig a médium valamelyik lelkifunkciót végzi, s a fényhatás pontosan informál bennünket. Sőt — hangzik a tudós ajkán a némiképpen utopisztikus jóslat — nemcsak a földrajzát állapithatjuk majd meg a lelki tulajdonságainknak, hanem a fényhatás kisebb-nagyobb emelkedéséből megmérhetjük azoknak nagyságát is.

FŐVÁROS

(*) **Délutáni előadások a szinházakban.** A Nemzeti Szinházban tartott vizsgalat után a szinházvizsgáló-bizottság tudvalevőleg többek közt azt a javaslatot tette, hogy a főváros ne adjon engedélyt arra, hogy a szinházak egy napon két előadást is tarthassanak. A bizottság e javaslatát azzal okolja meg, hogy két előadás a szinházak müszaki és munkásszemélyzetét kimeriti és az eddigi tapasztalatok szerint az igazgatók nem tesznek eleget annak a szabálynak, hogy ilyenkor a müszaki személyzetet fölváltsák. A tanács mai ülésén tárgyalta a szinházvizsgáló-bizottság előterjesztését és hosszas vitatkozás után elhatározta, hogy a legközelebbi közgyülésnek javasolni fogja, hogy a délutáni előadások tartását tiltsa meg s egyben mondja ki, hogy e határozat ellen csak birtokon kivül lehet fölebbezni.

SZINHÁZ, ZENE

** **Katinka grófnő.** A Népszinház müsorára a jövő héten *Faragó* Jenőnek a *Casanova* és több más operette szövegirójának és *Hüvös* Ivánnak uj operettéje a *Katinka grófnő* kerül, mely cimszerepében alkalmul fog szolgálni arra, hogy *Küry* Klára ismét érvényesitse kiváló müvészi egyéniségét. Az uj magyar operettere nagy gonddal készül az egész operette személyzet s *Komlósy* Emma, a Népszinház széphangu énekesnője is jó szerephez jutott egy férfiszerepben, melyben Küry Klárának a partnere lesz. Amig a *Katinka grófnő* bemutatójára teljesen elkészülnek, addig esténkint az *Ezüst papucs* kerül szinre *Küry* Klárával a fő nőiszerepben.

** **Vigszinház.** A *Vigszinház* igazgatóságától *Jarnó* bécsi szinigazgató távirati uton kért felvilágositásokat *Bertolazzi* Carlo darabja *Lulu* iránt, amelyet még a mostani szezon folyamán elő akar adni. A Vigszinház az olasz dráma szinrehozatalával egyik legszebb müvészi sikerét érte el. A hét minden estéjén a Lulut ismétlik.

** **Király-Szinház.** A *Király-Szinház* mai telt háza megpecsételte a tegnapi premiér közönségének *A fecskékről* való itéletét. *Konti József* és *Pásztor* Árpád operettjét ma is tapsoktól és ujrázásoktól megszakitva játszották. A szerzőket a szereplőkkel együtt többször hivták a lámpák elé.

MÜVÉSZET

☐ **Nemzeti Szalon.** Az angol és francia nagymesterek kiállításának rendezését a Nemzeti Szalon igazgatósága teljesen befejezte. Az ünnepies megnyitás vasárnap d. e. 10 órakor lesz.

☐ **Kollektiv kiállitás.** *Tornay* Gyula kollektiv kiállitását a városligeti Mücsarnokban *Berzeviczy* miniszter jelenlétében szombaton délután 5 órakor nyitják meg.

Nyilttér.

Keresek

február hóra

csak nagy földszinti

esetleg

pincehelyiségeket

VII. vagy VIII. kerületben.

Ajánlatokat „H" jeligével e lap kiadóhivatalához kérek.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Vállalkozás egy vicinálisra.** A kecskeméti *Függetlenségbe* epés cikket irt *Weber* Ede birtokos. Bázelből jött Magyarországba s mivel vállalkozó szellemet is hozott magával a külföldről, ajánlatot tett a lajosmizsei vicinális épitésére, de a megbizatást nem kapta meg. Elkeseredettségében haragos förmedvényt közöltetett a kecskeméti *Függetlenségben*, megvádolva *Nagy* Mihály országgyülési képviselőt azzal, hogy a vasut épitőjének ő járta ki a megbizatást. A cikkben minden egyéb közt arról is szól, hogy Nagy Mihály 1897-ben neki is fölajánlotta szolgálatait, ő azonban az ajánlkozást fölháborodással visszautasitotta, mert Nagy Mihály háromezer forintot kért a városi tanács két tagjának megvesztegetésére. E cikk miatt Nagy Mihály sajtópört inditott *Weber* Ede ellen, akit ma vont felelősségre a budapesti esküdtbiróság dr. *Agoraszló* Péter elnöklésével.

A tárgyaláson *Nagy* Mihály országgyülési képviselőt dr. *Nagy* Emil képviselte, a vádlottat dr. *Okolicsányi* Géza védte. A vádlott elismervén a cikk szerzőségét, kijelentette hogy nem érzi magát bünösnek. Meg volt győződve, hogy a város megkárositása a vasutépités elődázása. A cikket ő arra a támadásra irta, amelyet dr. Nagy Mihály intézett ellene lapjában a peticiő beadása miatt. Amit a főmagánvádló ebben a cikkben magára sérelmesnek tart azt ő már egyszer megirta s Nagy Mihály akkor nem inditott sajtópört ellene. Különben ma is tönntartja állitásait, hogy dr. Nagy Mihály kért tőle egy izben 3000 forintot két befolyásos városi tanácsnok megvesztegetésére. Ő erről nyomban jelentést tett *Bagi* László főjegyzőnek és *Zombory* László városi főügyésznek. Ez utóbbi előtt dr. *Nagy* Mihály — mikor kérdőre vonatott ezért — be is ismerte az állitás vaiódiságát. *Zombory* László azonban időközben meghalt s igy vele azt most nem bizonyithatja. De bizonyiték már az is, hogy dr. *Nagy* Mihály addig amig Zombory élt, nem inditott satópört.

Dr. *Okolicsányi* Géza **védő a valóság bizonyitásának** az elrendelését kérte. Közvetetlen bizonyitékai nincsenek arra, hogy Nagy Mihály vesztegetésre háromezer forintot kért a vádlottól, de van sok indirekt bizonyitéka. Hivatkozik Kada Elek polgármesterre s Bagi Lászlóra, akiknek Weber a vesztegetési kisérletet elbeszélte.

A főmagánvádló képviselője, dr. *Nagy* Emil nemcsak megengedi a valódiság bizonyitását, de ezt fele nevében követeli is. Hangsulyozza azonban, hogy pletyka az, miszerint Nagy Mihály a brünni gyárostól az engedély kieszközléséért tizezer forintot kötött ki magának. Bemutatja Felbinger gyáros közjegyzőileg hitelesitett nyilatkozatát, melyben kijelenti, hogy a tizezer forintos honoráriumról szóló hir merő koholmány, s hogy azt esküvel is kész megerősiteni. Kéri Felbinger kihallgatását. Ha Nagy Mihály az inkompatibilitási törvény életbelépése előtt valamely konzorciumban résztvett, ahhoz joga volt. Az azonban rágalom hogy a törvény eletbelépése óta valamely koncesszió kieszközlésében közreműködött volna. Rágalom az is, hogy egy közjegyzőhelyettestől 2000 forintot, egy elitéit katonától pedig háromezer forintot kért a közbenjárásáért. Kéri az illetők megidézését és kihallgatását. Felolvastatni kéri azt a beszédet melyet Kada polgármester a városi közgyülésen mondott, amelyben felepiezi Weber Edét s kimutatja, hogy a cikkében hemzseg a rágalom — En is, — ugymond — ki fogom mutatni, hogy Weber Ede kenyere a rágalom.

A biróság a bizonyitást csak a cikk inkriminált részére tudniillik arra rendelte el, hogy mi igaz abból, hogy *Nagy* Mihály vesztegetésre háromezer forintot kért a vád ottól.

A tanukihallgatások sorát *Katona* József kecskeméti gyógyszerésznek kihallgatása nyitotta meg. Kijelentette, hogy arról, hogy dr. Nagy Mihály 3000 forintot kért volna két tanácsos megvesztegetésére Weber Edétől, nem tud semmit. *Szalay* Samu ügyvéd sem tudott erre nézve vallomást tenni. *Zombory* László ügyvédjelölt néhai *Zombory* László főügyész fia szintén nem tudott az állitólagos vesztegetési esetről. *Bagi* László városi főjegyző felháborodással utasitotta vissza azt a feltevést, hogy ilyesmi előfordulhatott volna. Szállongó pletykák voltak forgalomban, de ezek javarésze magától Weber Edétől származik. Arról sem tud semmit, hogy Zombory László elhunyt városi főügyész emlitést tett volna erről valaha. Kihallgatta még a biróság *Kada* Elek polgármestert, továbbá a helyettes-polgármestert, de ezek sem tudták megerősiteni a vádlott inkriminált állitását.

A kérdések szövegezése és a pörbeszédek után az esküdtek *bünösnek* mondották ki *Weber* Ede vádlottat a rágalmazás sajtóvétségében. E marasztaló verdikt alapján a törvényt alkalmazó biróság Weber Edét *1060 korona fő- és 200 korona mellékpénzbüntetésre*, nemfizetés esetén *60 napi fogházra* itélte, kötelezte a perköltségek viselésére s az itéletnek a *Függetlenség* czimü kecskeméti lapban való közzétételére. A főmagánvádló megnyugodott, vádlott és védője semmiségi panaszszal éltek.

§§ **Testi fenyiték az iskolában.** A Kuria ma *Sebestyén* Mihály elnöklete alatt elvi jelentőségü itéletet hozott. *Tausz* Leontin sárkányi tanitónő 1902. december 2-án *Bajor* Irma iskolásleányt, mert leckéjét nem tudta, hátba akarta vágni, de a leányka védekezve megfordult s igy az ütés szemét érte. A sértés oly sulyos volt, hogy Bajor Irma nyolc napnál tovább volt kénytelen az ágyat őrizni. A leány atyja könnyü testi sértés miatt perelte be a tanitónőt, akit azonban a sárkányi járásbiróság *felmentett*

a vád alól, mert a tanitónőnek testi fenyiték alkalmazása megengedett. A brassói törvényszék helybenhagyta az itéletet. A Kuria ma kimondta, hogy a tanitónőnek csak az esetben van joga testi fenyitéket alkalmazni, ha a tanitvány magaviselete kényszeriti arra, de *nincs joga a tanitónak erre, ha a tanitvány lecké jét nem tudja.* Ez alapon a Kuria *Tassy* Pál koronaügyészhelyettes inditványára könnyü testisértés vétsége miatt az enyhitő szakasz alkalmazásával *15 korona pénzbüntetésre* itélte a bevádolt tanitónőt.

§§ **Veszelovszky bünpöre.** A nyitrai törvényszék tegnap kezdte meg *Veszelovszky* Ferenc tót nemzetiségü országgyülési képviselő bünpörének tárgyalását, aki a magyar nemzet ellen való izgatása miatt került a vádlottak padjára. A törvényszék, mint *Nyitrá*ról táviratozzák, ma folytatta a pör tárgyalását.

A mai tárgyaláson az első tanu, *Matolai* Vilmos igazgató-tanitó terhelően vallott Veszelovszky ellen. Azt állitja, hzgy a vádlott programmbeszédében ezt mondta: A mi jó öreg **császárunk** elrendelte a tiszta választásokat. Követelni fogom a polgári házasság eltörlését, az elkobzott tót iskolák visszaadását. Mi már ezer év előtt voltunk itt, de a magyarok elnyomtak. Nincs más jogunk, mint az adófizetés. Most van az alkalem ezeknek megdöntésére. Beszéde végén kijelentette, hogy a néppárt jelöltje. Azt állitja, hogy Veszelovszky beszéde után egész forradalmi kedv volt a kerületben. A nép azt kiáltotta: *Éljen a tót nemzet és pusztuljanak a magyarok!* Matolait felszólitották, hogy távozzék, mert különben leütik. Tót izgató nótákat énekeltek és a magyarokra köveket dobáltak. Az iskolát bepiszkitották és *a gyermekek magyar könyvet széttépték.* Matolait állitása szerint ez annyira bántotta, hogy sirt. *Zsilinszki* Ciprián tanitó szintén terhelően vall. Az ügyész még tiz tanut idéztetett be, igy a tanuk száma harminckettő. A tárgyalás nagyon lassan halad és itéletre csak jövő szerdán, vagy csütörtökön kerül a sor.

§§ **A megvesztegetett biró.** A megvesztegetés büntettével vádolt dr. *Soós* Kálmán budapesti büntetőtörvényszéki biró és büntársának *Schwarz* Abrahám ügynöknek bünügyi iratai a napokban kerültek vissza a pestvidéki törvényszékhez a királyi itélőtáblától. *Rónay* Kamill itélőtáblai biró, a pestvidéki törvényszék elnökhelyettese ma kitüzte a szenzációs bünügyben a főtárgyalást. A tárgyaláson mely előreláthatólag két, esetleg három napot vesz igénybe, *Rónay* Kamill táblai biró fog elnökölni. Mint szavazóbirák K. *Nagy* Sándor és Sz. *Kiss* Gyula birák vesznek részt az itélő tanácsban. A vádat dr. *Magyar* István királyi ügyész fogja képviselni.

Legujabb.

A keletázsiai konfliktus.

London, január 21.

A *Reuter*-ügynökség értesülése szerint jól értesült körökben több nap óta általános volt az a nézet, hogy a keletázsiai kérdést békésen fogják megoldani. Kitünő forrásból érkezett hirek kizártak minden kétséget azirán t, hogy *a béke-párt Oroszországban hatalmasabbá válik,* mert kiderült, hogy *Oroszország nincs elkészülve a háborura.* Oly körökben, amelyek betekintettek Oroszország és Japán jegyzékeibe, kijelentik, hogy Oroszország csakugyan hozzájárult ahhoz a nézethez, melyet Japán Korea szuverénitását és integritását illetőleg kifejezett. A neutrális zóna kérdése, melyet először Japán vetett fel és később Oroszország ujból előtérbe tolt, eltünt a tárgyalások keretéből. *Japán* azonban ragaszkodik *China szuverénitásának elismeréséhez Mandsuriában és e tekintetben Oroszországtól határozott, félreérthetetlen igéretet kiván.* Alapos az a feltevés, hogy a japán kormány nem fog megelégedni egy jegyzékkel, melyet Oroszország a hatalmakhoz intéz és amelyben megteszi a kivánt igéretet, hanem talán határozott megállapodás követelése felé fog hajlani, melyet Oroszország és Japán szabályszerüen aláirnak. Pillanatnyilag az a kérdés, vajjon Oroszország ehhez a követeléshez hozzá fog-e járulni, vagy pedig Japán valamiképpen módositja-e nézetét ez igéret formáját illetőleg.

TÁVIRATOK

Fogadás a berlini királyi palotában.

Berlin, január 21. A királyi palotában ma volt a diplomáciai testület és a magas polgári hivatalnoki kar ünnepies felvonulása. A hölgyek nem vonultak fel, miután a császárné nem volt jelen. Legelől vonultak fel a nagykövetek, majd a politikai főhivatalnokok, a birodalmi kancellár, a miniszterek a birodalmi gyülés elnökei, az országgyülés elnökei következtek. Bemutatták az uralkodónak a többi közt gróf *Széchenyit*, az osztrák-magyar követség tanácsosát és gróf *Szapáry* Frigyest, az osztrák-magyar nagykövetség titkárát.

Az angol liberálisok győzelme.

London, január 21. (*Reuter.*) A gatesheadi pótválasztáson Johnson liberalis szabadkereskedőt választották meg 8220 szavazattal. Morpet viscount, a konzervativ ellenjelölt, Chamberlain kereskedelmi politikájának hive 7015 szavazatot nyert. A liberális többség az utolsó választás óta 269 szavazattal emelkedett.

Morgan törvényjavaslata.

Washington, január 21. A szenátusban *Morgan* törvényjavaslatot nyujtott be, amely szerint Panama az Egyesült-Államokba volna bekebelezendő és a következő támogatást kellene megszavazni számára: 10 millió dollárt Panama köztársaságnak kárpótlásul területe átadásáért, 1½ milliót kárpótlásul Kolumbiának és 50 milliót a Panama-társulat tulajdonjogának megvásárlására.

A macedóniai események.

Konstantinápoly, január 21. **Juszuf bej, a külügyminiszter kabinetfőnöke,** tegnap a szután nevében Müller udvari tanácsos és Demerics konzul polgári ügynököknek azon való sajnálkozását fejezte ki, hogy a szultán őket nem fogadhatja, mert meg van hülve. Ezért a mai jildizi ebédről és az Elida nevü norvég iskolahajó tisztjeinek fogadásáról is lemondott. A szultán reméli, hogy a polgári ügynököket jövő ideérkezésükkor látni fogja. A porta és kormányuk érdekében való nehéz küldetésükben jókivánságaival kiséri őket és reméli, hogy a polgári ügynökök, tekintetbe véve a porta sulyos helyzetét, hatásosan fognak eljárni.

Konstantinápoly, január 21. Vasárnap Malarasztcánál török járőőr összeütközött az egyik szerb határőrséggel. Mindkét fél lövöldözött és egy-egy halottat vesztett. A szerbek halottja török területen esett el. Mindkét részről vizsgálatot inditottak.

A hererók lázadása.

Berlin, január 21. A hererók felkeléséről érkezett legutóbbi táviratok szerint ovamkóbeliek *Siebert* kocsigyárostól egy levelet hoztak Svakopmundba, mely megerősiti *Omalulu* ostromának hirét. A heliografikus összeköttetés e helylyel megszakadt. Jelentik továbbá, hogy Etivot, mely 25 kilométernyire északra fekszik Karibibtől, kifosztották.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 21. *Miniberger* J. és fia bőrgyár *Wolin*ban és *Nischowitz*ban fizetésképtelen lett és március 31-ére moratoriumot kért. A cég árutartozásai 1,460.000, váltókötelezettségei 572 ezer, jelzálogtartozásai pedig 460 ezer koronára rugnak. Érdekelvék az olasz, német és frankfurti piacok.

Bécs, január 21. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott buza, tiszavidéki 8.50—8.90, bánsági 7.90—8.45, mosonyi 8.10—8.35. *Rozs*, tót felvidéki 6·80—6.95, pestmegyei 6.80—6.95, magyar *tengeri* 5.55—5 65, magyar *zab* 5.70—6.30, válogatott 6.65 K.

Milanó, január 21. A *Pozsi* és társa-cége milanói prémáru cég, amelynek passzivái 750.000, aktivái 400 ezer lirát tesznek ki, moratoriumot kért.

Berlin, január 21. (*Gabonatőzsde.*) *Buza* májusra 169.25 márka (9·93 korona), juliusra 171·25 márka (10.04 korona). — *Rozs* májusra 136.25 márka (7·99 korona), juliusra 138.50 márka (8·12 korona). — *Zab* májusra 128.50— márka (7·54 korona), juliusra 131.50 márka (7·71 korona). — *Tengeri* amerikai mixed májusra 111.50 márka (6.54 korona), juliusra 111.50 márka (6 54 korona). — *Spiritusz* 70 márka (árfolyam 117.20 márka per 100 korona.) Irányzat: tartott. Idő: enyhe.

New-York, január 21. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 14.60 (14.50). Jan.-ra 14.30 (14.10). Áprilisra 14 61 (14.37). New-Orleansban helyben 13.9/16 (13.1/16). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 9.10 (9.10). Stand white Philadelphiában 9.05 (9.05). Raffined in Cases 11 80 (11.80). Credit Balances at Oil City 1.85 (1.85). — *Zsir:* Western steam 7.40 (7.40). Rohe és Brothers 7.20 (7.20). — *Tengeri* irányzata állandó. — Januárra 55.3/4 (56.1/4). — Márc-ra —.— (—.—). — Májusra 55.3/4 (56.1/4). — *Buza* irányzata állandó. — Piros őszi helyben 95.1/2 (95 1/2). — Jan.-ra —.— (—.—). — Márc.-ra —.— (—.—) — Májusra 93.1/4 (93.3/8). — Juliusra —.— (—.—). — Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.1/8 (1.1/8). — *Kávé:* fair Rio 7. sz 8.1/4 (8.1/16). — Jan.-ra 7.50 (7.35). Április 7.75 (7.65). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.95 (3.95). *Cukor:* 2.28/32—.— (2.27/32—.—). *Ón:* 28.25—28.75 (28.60—28 90). *Rés:* 12.75—13.— (12.75—13.—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, január 21. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata állandó. Jan.-ra —.— (—.—). Máj.-ra 91.3/8 (92 1/8). — *Tengeri* irányzata állandó. — Januárra 46.1/8 (46.3/8). — *Zsir:* Januárra 7.02 (6.97.) Májusra 7 25 (7.20). — *Szalonna* short clear 6.68 (6.68). — *Sertéshus:* Májusra 14 27 (14.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Hogyha...

Vége lenne a tavasznak,
Bimbó elhervadna,
Letarolná perzselő nyár
Tüzes zivatarja.
Bágyadt liljom fehér kelyhét
Elhagyná a lélek,
Piros pipacs, rózsa nyilna,
Hogyha szeretnélek.

Perzselő nyár tüzesője
Megverné az arcod,
Gyötrő, kinzó szomjúsággal
Vívnál örök harcot,
Epekedve hivogatnád
Boruját az éjnek,
Magad kérnéd napod hunytát
Hogyha szeretnélek.

Sárga levél peregne le,
Őszi szellő szállna,
Szemfedőként sürü felhő
Ülne a pusztára,
Sárgalevél betakarná,
Mit el kell felednem,
Édes álmot álmodhatnék,
Ha szeretnél engem.

Patakzó seb meggyógyulna,
Kinom üdvre válnék,
Csillagfényes tündöklésbe
Veszne minden árnyék,
Uj boldogság hajnalpirja
Gyúlna ki felettem,
Harmat mosná könnyemet le...
Ha szeretnél engem.

Dénes Tibor.

✝ **Különös betegség.** Két skót orvos egy különös betegségről, a katatóniáról folytat vizsgálatot. A betegségre nézve két stádiumot állapitottak meg. Az első stádiumot akutnak nevezték el. Ebben a stádiumban emésztési zavarok mutatkoznak, amelyek a betegnél étkezés után rohamot idéznek elő. Legfeljebb négy héttel rá beáll a második stádium, az ugynevezett katatonikus stádium. A katatónia ritka jelenség a betegségek sorában és teljes meredtséggel vagy az izmok görcsös rángásával jár. A katatónikus beteg néha hónapokig megmarad meredt állapotában. Ezt a stádiumot legtöbbször lázroham előzi meg. Sajátságos, hogy ez az állapot nagyon alkalmas a tuberku otikus bacilusok befogadására. A testtel együtt a lélek is megmered, csak időközönként érez izgalmat, amely leginkább üldözési mániában nyilvánul. Ez ellen a különös betegség ellen nincs mit tenni egyebet, mint a beteget ágyban tartani, folyékony anyagokkal táplálni és az emésztést sóoldatok segitségével előmozditani.

✝ **Brandes György önéletrajza.** Egy kopenhágai folyóiratban most kezdte meg *Brandes* György, a hires dán iró önéletleirását. Leirja Brandes, hogy tizennyolcéves korában nagyon sokat nevetett. Ha sétált, gyakran megesett, hogy hirtelen nevetési roham lepte meg és nem kis megerőltetésébe került, mig abbahagyhatta a nevetést. Állandóan nevetőkedvében volt és csodálkozott azon, hogy az emberek komolyan sürgölődnek körülötte. Ez a folytonos nevetés gondolkozóba ejtette s nemsokára nagyobb értekezést irt a nevetésről. Mikor pályaválasztásra került a sor, a szülei jogi pályára akarták adni Brandest, de ehhez neki magának semmi kedve sem volt. Egy belső hang azt sugta neki, hogy ő van hivatva az irodalom föllendités éhez Északon hozzájárulni. Ezért, bár nem volt tisztában képességeivel, irói pályára lépett.

✝ **A szülétésnap Japánban.** Most, hogy Japán háborura készül, erre a bámulatosan fejlődő exotikus országra terelődik a világ figyelme. Mindenfelé azt mondják, hogy minden másképp van náluk, mint máshol. Más szokások, más erkölcsök uralkodnak. Igy a születésnapok megünneplése, a mikádóét kivéve, nem divatos a krizantém hazájában. Ezt a nálunk kedves családi ünnepet azonban mégis megünneplik valami formában Japánban is, még pedig olyan módon, hogy mindenki egy napon tartja ezt az évfordulót, két ilyen általános születésnap van a japánoknál, az egyik férfiak napja, amely a *fiuk ünnepe* név alatt ismeretes, a harmadik hónap harmadik napján van, a másik a *leányok* ünnepe, amelyet az ötödik hónap ötödik napján ülnek meg. Ez a két nap jelentős ünnepe az ifjuságnak. Minden munka és tanulás szünetel ilyenkor, nagy a vigalom és a leányok meg a fiuk pompás ajándékot kapnak szüleiktől.

REGÉNY

MADELEINE

Irta: KIELLAND L. SÁNDOR

(22)

Gábriel otthagyta; Tommal semmire sem lehetett menni. A szél végigsüvöltött a Hajósföldön és a sürü, fekete füstöt a kátrányházról az öböl felé hajtotta. A főépület körül olyan világos volt, akár nappal, vörös csikok huzódtak a mezők felé s meg-megvillantottak egy-egy fehér házat, mialatt fönt a Hajósföld árnyékban maradt a nagy hajótól. Most láng lobbant fel a városban is, kürtölés hangzott — elsütötték a tüzjelző lövéseket. Most már jöttek mindenfelől az emberek — eleinte párosával, majd tömegesen, mindig többen, ugy, hogy a tömeg a fasorban végül fehér-vörös pontokkal tarkázott fekete anyaghalmazhoz hasonlitott. Mikor Gábriel lejött a Hajósföldről, egészen tanácstalanul állott ottan; a kert falához támaszkodott és hangosan zokogott.

Akkor egy férfi jött a kerítés mentén. Aalbom adjunktus volt. Ráismert Gábrielre, s megállott mellette.

— Hát nem ugy van, amint mondtam! — szólalt meg diadalmasan. — Jó kis szemmirekellő vagy! Itt állsz és bőgsz! Nem hordhatnál e helyett vizet, tökfilkó!

Abban a pillanatban Gábriel, mintegy ihlettől megkapatva, felpattant, erősen félrelökte az adjunktust és lerohant a műhelyhez.

— Neveletlen fickó! — dünnyögte az adjunktus, s elindult, hogy valami jó helyet keressen, ahonnan kényelmesen nézhesse a tüzet.

Ráchel rögtön érezte a vágyat, hogy csináljon valamit, csakhogy nem igen tudott mihez fogni. Ott állt hát a lépcsőn a ház előtt és látta, mint özönlik elő a nép a városból, miközben a lángok mind élénkebb fénybe boritották a város felől huzódó utat, amelyen az emberek nyüzsögtek.

Hirtelen ismerős hangot hallott.

— Ujból! — El a fecskendők elől! Helyet a fecskendőnek!

Az emberek félreugráltak és a tömegből rohamlépésben két sor férfi tört elő, hosszu kötelekkel vonták a vörösre mázolt fecskendőt.

Worse Jakab előlfutott kiáltozva, vezényelve. Futólagosan köszöntötte a leányt és a fecskendő végigrontott az udvaron, örült Ráchel, hogy az ő arca volt az egyetlen, amely aggodalmat mutatott; a többi ember mind közömbös maradt. Néhányan nem is igen titkolták, hogy ezt a tüzet meglehetősen mulatságosnak tartják. Ráchel megfordult és bement a házba.

Garman konzul ezenközben ott állott a sarokablaknál északnyugat felé. A kátrányház már belül is teljes tüzzel égett, a lángok kitörtek az ajtón és a kátránynyal együtt végigömlöttek a földön. A vastag falak izzottak, ezt abból láthatta, hogy az emberek fekete sokasága visszanyomult, ha nagyon a közelükben ért. A füst olyan közel feküdt a földhöz, hogy az emberekből és a fecskendőkből alig láthatott valamit. De fönt az anyagkamra tetején megpillantotta Rikárd bácsit és néhány más alakot, amint a nedves vitorlát teregették.

Az anyagkamra csak néhány ölnyire állott a kátrányháztól és olyan közel a hajó hátuljához, hogy a hajónak menthetetlenül vége van, ha a tüz a kamrába is belekap.

A konzul látta, hogyan teregetik szét a vitorlát, de ugyanabban a pillanatban beszakadt a kátrányház teteje, a lángok hirtelen magasra csaptak, s a szél éppen az anyagkamra felé csapta őket. A követségi titkárnak s a többieknek is le kellett szállniok nagy sietve a tulsó oldalon.

Ekkor valaki sietve jött fel a lépcsőn és berontott a szobába.

Morten volt az, aki berontott fulladozva és átázva.

— Papa — papa! — lihegte. — Puskaporra van szükségünk! A levegőbe kell röpiteni az anyagkamrát!

— Ugyan, mi jut az eszedbe! — felelte szárazon a konzul. — Hiszen a kamra egészen közel van a hajóhoz.

— Az mindegy! — mondotta Morten. — Valamit kell csinálni, ezekkel az ócska, rossz fecskendőkkel semmire sem lehet menni.

A konzul fölegyenesedett. Annak az egyenetlenségnek a visszhangját hallotta ki ezekből a szavakból, amelyet Morten idézett fel azzal, hogy az uj szellem érvényesüljön a régivel szemben. Azért hát röviden és szárazon csak ennyit mondott:

— A ház feje még én vagyok. Menj vissza és teljesitsd a kötelességedet, amint meghagytam.

Morten dacosan sarkonfordult és ment. Ez a puskaporos idea nagyon tetszett neki, ámbár, hogy nem is az ő gondolata volt. Egy mérnök, aki ott állott Morten háta mögött, kezét a zsebébe dugva, már ahogy a mérnökök ugy általában állni szoktak és igy szólt, már ahogy mérnökök ugy általában mondani szokták:

— Ha nekem itt szavam lehetne, akkor, istenemre mondom, egészen másképp kellene menni az egésznek.

— Mit tenne ön? — kérdezte tőle Morten.

— Puskapor! — felelte a mérnök kurtán és határozottan, már ahogy a mérnökök ugy általában felelni szoktak.

Nagyon nehezen tudott csak Morten lemondani a puskaporról, s szitkozódott is ugy istenigazában, amikor lefelé ment megint a lépcsőn.

Amikor a konzul Morten távozása után megint kinézett az ablakon, akaratlanul is belekapaszkodott a damasztfüggönybe; mert a változás, ami az alatt a néhány perc alatt végbement, semmi kétséget sem hagyott már fenn aziránt, hogy mi következik be majd.

A nedves vitorlák egyetlen másodperc alatt feketék lettek és elszenesedtek és az anyagkamrának egyik egész fala friss sárga lángokba borult. És aztán átvetették magukat a lángok a tetőn a sürü füstben és hosszu lángnyelvek kezdtek a hajó felé nyulkálni.

A konzul tudta, hogy mi van az anyagkamrában: kenderkóc, olajfesték, olaj, kátrány — a hajó menthetetlenül el volt veszve, az a nagy hajó, az ő büszkesége előbb el volt veszve — semmint ő maga is sejthette.

Az első lenyügöző benyomás után számlálni kezdett. A kár nagy volt, igen nagy; az üzlet hosszu időre megbénul, s a cég léket kapott.

És mégsem ez volt a legkeservesebb, ami a kis feszes embert gyötörte, ugy, hogy szinte a térdében is fájdalmat érzett. Ez a hajó többet jelentett neki egy csomó pénznél. Olyan mü volt ez, amelyet a régi szellem tiszteletére alkotott az „uj szellem", fiának a tanácsa ellenére, apjára való emlékezéssel, szinte ugy érezte, hogy annak a szemeláttára. És mind ennek most olyan keservesen kell elpusztulnia!

A nagy városi fecskendő éppen olyan magasba ért el, hogy a hajó oldalát egészen az aranyozott korlátig állandóan nedvesen tudta tartani. De át a tulsó oldalra már nem hatott el a vizsugár, s csakhamar apró, hegyes lángocskák kóvályogtak elő azon a részen; a konzul tudta, hogy a kormány kigyuladt már.

A hajónak az a része, amely a tüz felé volt fordulva, olyan forró volt már, hogy füstölt, valahányszor a vékony vizsugár a bordához ért. De hirtelen apró, sziszegő láncocskák boritották be a hajó oldalának egy részét, akárcsak egy csomó aranylemezt csaptak volna oda, s a lángocskák az erős légáram következtében mindenfelé terjeszkedtek és hosszu, párhuzamos csikokban telepedtek meg a bordalemezeket összetapasztó kátrányos kenderkócon.

A vizsugár elsőpörte őket; de egyszerre csak ott termettek megint — majd másutt bukkantak fel — egyre messzebb sietve; ezer apró lábacskával haladtak fel egészen az arany korlátig, s most egyszerre rácsaptak a lángok a hajó nevére is. Ott álltak az aranyos betük a szipor-kázó tüzben — mindenki olvashatta már őket — a konzul is — ezt, hogy: Morten W. Garman.

Ez az öreg konzul neve volt, — az ő hajója — az ő neve — és most — —

— Nézze csak, milyen sápadt a fiatal konzul — mondotta valaki a nézők közül a szomszédjának.

— Hol? Hol van? Nem látom.

— Épp most volt ott a sarokablaknál; olyan sápadt volt, mint valami halott. Vajjon biztositva volt-e?

A konzul azonban ott feküdt már ekkor a padlón. Estében a sulyos damasztfüggönyt is magával rántotta.

Cordsen leányasszony lépett be a szobába. Amikor meglátta Garmant, megállott, s a szivére szoritotta a kezét, de egyetlen hang sem jött ki a torkán. Egy pillanatig töprengett még csak, azután letérdelt, kicsavarta a konzul kezéből a függönyt és átfogta az eszméletlen embert hosszu, száraz karjaival.

Nem volt nehéz a konzul, s Cordsen leányasszony fölemelkedett, Garmant a karjai közt tartva. De ebben a pillanatban a szemközt levő nagy tükörbe pillantott. Az öreg nő reszketett s csak nagy nehezen tudott megállani a lábán.

Egész forgószele az emlékeknek csapott át a lelkén; ott feküdt a vállán, a karjai közt tartotta — azt az öreg... bizonyos férfit.

Cordsen leányasszony összeszoritotta az ajkát, felállott és aztán, mint valami gyermeket vitte, hosszu, száraz karjai közt, szobáról-szobára — az ajtók tárva-nyitva voltak — egészen ki a lépcsőházba. Itt lekiáltott az egyik cselédleányért s az fel is jött csakhamar.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET.

Amikor Rikárd bácsit a tüz lekergette az anyagkamra tetejéről s belátta, hogy most már minden reménynek vége, akkor a fecskendőkhöz sietett, hogy ott segitsen. Ugy látszott, hogy a munka elfojtotta fájdalmát, azért hát dolgozott teljes erejéből. Néha-néha felpillantott a házhoz és ezt gondolta:

— Szegény Frigyes Keresztély!

Worse Jakab vezette a munkát, a nagy deszkapalánkot, meg a műhelyt bekerittette, leromboltatta, hogy a fecskendőknek helyet csináljon. Rend is lett erre a vizhordásban s azonkivül a tétlen közönséget is felszoritotta egészen az udvarig. Amikor egyszer elszaladt Rikárd bácsi mellett, ez megkérdezte tőle:

— Azt hiszi, van még remény, Worse?

— Nem — felelte a fiatalember — csak kétségbeesésemben dolgozom.

A követségi titkár bólintott feléje és ezt dünnyögte:

— Én is. Szegény Frigyes Keresztély!

Ebben a pillanatban morajlás vonult végig a tömegen. Mindenki a hajó nevét olvasta:

— Morten W. Garman!

— Az öreg konzul!

Ezt mondogatták egymásnak az emberek.

Rikárd bácsi a bátyjától tudta volt meg, hogy mi lesz a hajó neve. Felnézett most oda, ahol apja neve állott a nyaldokló lángkoromban.

Worse Jakab maga ragadta meg a csövet, s ezuttal sikerült neki a vizsugárt olyan magasra löveltetni, hogy a lángot eloltotta.

Hanem most már mindannyian belátták, hogy a hajó sorsa el van döntve. És ha akadt is talán itt-ott valaki, aki „Garman és Worse"-éknak rosszat kivánt, mégis keserves látvány volt az mindenkinek, hogy igy keservesen pusztuljon el a büszke hajó.

Morten visszatérkezett az apjától. Ott állt egészen Rikárd bácsi mellett. Mindenki a hajóra meredt.

A tüz percről-percre tovább harapódzott. Hangos pattogással boritották el a lángok az anyagház egész tetejét, minden szélrohammal ujabb lángok törtek elő és a fecskendőknél nagy lett a forróság. Minél magasabbra tört fel a tüz, annál nagyobb csend lett a tömegben; egyetlen vezényszó, egyetlen bátoritó kiáltás sem hangzott el a tengerészek között, a szivattyu zakatolása nem volt már olyan egyenletes, még Worse Jakab is, mintha elvesztette volna a bátorságát.

Akkor egy westendbeli kis gyerek, aki felkuszott egy yachtnak a kötélzetére az egyik tengerparti ház közelében, igy kiáltott fel:

— Megmozdul! Elindul! Hurrá! Elindul!

A bosszankodás moraja zugott végig a tömegen erre a tréfára. Csakhogy ni! Mégis, mintha csakugy — ni! ni! — Mozgás, kiáltozás, kételkedés! — Igen — Nem! — Megmozdul! — A hajó elindul. — Senki sem hajtja már a szivattyut — lélekzetét fojtva les mindenki. De hirtelen zajongás hangjai csapnak fel künn a műhelyben, fennt az udvarban egyre hangosabb hullámzással, mignem üvöltő orditással fokozódik, száz meg száz ember, fiu, asszony, leány, felnőtt férfi, mind kiált, nem tudja mit, általános, egyetlen nagy viharos ujjongás tör ki!

Mert ime, a hajó megy, elindul! A nagy, fekete kolosszus megmozdul, hüvelykről-hüvelykre siklik a hatalmas hajótest, egyre növekedő sebességgel — ki a tüzből. Megvilágitott oldala fokrólfokra eltünik a füstben, még megvillan az aranykorlát és magasba, az égnek emelkedik, mintegy diadalmasan a hajó orra, mig fara mélyen elmerül a tengerbe.

Sustorgás és sziszegés támadt, mintha száz, meg száz izzó vasdarabot dobtak volna a vizbe, amikor a hajó égő fara mélyen beburódott a hullámokba. A hullámok pedig megnyaldosták a hajó oldalait s a lángocskákat, amelyek végigtáncoltak a bordákon, az erős légáramlás eloltotta.

A szél, amely még nagyobb erőre kapott, amikor a hajó eltakarodott, lecsapott most a tüzre, amely elterült a földön, mint valami füsttől szegélyezett hullámzó szőnyeg és elrejtette a hajót, amely a kikötőbe kisiklott.

És annak a területnek a közepén, ahol a hajó volt — most lehetett csak látni, milyen nagy helyet foglalt el — egy kis csapat férfi állott görnyedt háttal, teli kátránynyal és sapkájukkal a fejüket törülgették. S látni lehetett egy jól megnyult karcsu fiut, aki a tüz fényében izzóan vörösnek látnak.

— Gábriel! — kiáltott fel Rikárd bácsi.

— Gábriel! — hangzott mindenfelől.

A követségi titkár utat tört magának feléje, a tömeg utána, de egy bizonyos távolságban megállottak, ugy hogy bizonyos hódolatteljes kör alakult a nap hőse körül.

Rikárd bácsi megölelte Gábrielt. Azzal megfordult és elkiáltotta:

— Éljen Garman Gábriel! Hurrá! — Meg akarta lóbálni a kalapját, de csak most vette észre, hogy hajadonfőtt járt.

— Hurrá! — kiáltott a tömeg, hogy csak ugy harsogott.

Hurrá! Éljenek az ácsok! — kiáltotta Gábriel.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adnak vissza. —

Hü olvasó. Az asztaltáncoltatással való szellemidézés állítólagos csudái néha jóhiszemű önáltatáson alapulnak, legtöbbször azonban az egyik táncoltatónak az imposztorságán. Ezt könnyü is lenne bebizonyitani olyanformán, ha például egyugyanazon időben, de különböző helyeken összeülő társaság megidézné, mondjuk I. Napoleon szellemét. Hát ő felsége ugyanabban a perben pontosan meg is jelenne Budapesten, Kassán, Sátoralja-Ujhelyen, Pozsonyban és ugyanazon kérdésekre nagyon különböző feleletet adna. Persze a szellemek ilyetén megtréfálásáról mindegyik társaságban előzetesen csak egy-egy tagnak lenne szabad tudni. Milyen kijózanadás lenne ebből s no egy kis szégyenkezéséle is a „főrendező" részén! Egyébiránt a spiritizmusról *Tóth* Béla könyvet irt, azt minden könyvesboltban meg lehet kapni.

Sz. S. Magánhasználatra jó, de a nyilvánosságot nem birja meg. — **D. L.** Nincs semmi önálló értékük. — **S. E.** *Világos.* Kedves próbálkozások. — **K.** *Sátoralja-ujhely.* A differencia abban az esetben nem érvényes. — **Gazdálkodó.** A füztermelést a földmivelésügyi minisztérium megkönnyiti, ezt mindenesetre vegye számba terve kivitele során. Egyrészt azért, hogy a hazánkban előforduló nedves, mocsaras, tőzeges, folyamparti és egyéb más termelési célra nem alkalmas területek füztermelési céllra kihasználtassanak, másrészt pedig azért is, hogy a földmives nép télen át háziipar utján mellékeresethez jusson, mindent elkövet a földmivelésügyi minisztérium a községi füztelepek szaporitására és téli háziipari kosárfonó-tanfolyamok létesitésére. E végből minden oly községet, mely 1—2 holdas községi nemes füztelepet állit fel alkalmas területen és azt 50 centiméter mélyen őszszel meg is forgatta, katasztrális holdankint 100 koronás államsegélylyel és 50.000 darab nemes füzdugvány ingyenes adományozásával hajlandó támogatni. E támogatás elnyerése végett a községek tartoznak erre vonatkozó kérvényeiket évenkint legkésőbb november 30-ig egy koronás bélyeggel felszerelve a földmivelésügyi miniszterhez beküldeni. A kérvényben kitüntetendő, hogy a beültetni szándékolt terület mily terjedelmű, továbbá, hogy füztermelésre alkalmas és hogy 50 centiméter mélyen meg van forgatva. A földmivelésügyi miniszter kiküldött szakközegével szerez meggyőződést ez adatok valódiságáról és a területet megvizsgáltatja. A kiküldött szakközeg kielégitő jelentése után engedélyezi csak az állami segélyt ugy pénzben, mint a füzdugványok mindenkor a talajra alkalmas fajtákban utaltatnak ki. A füzdugványokat ingyen küldik ugyan, azonban azok csomagolási és szállitási költségét az illető község tartozik viselni. — **G. I.** *Golcsva.* Bármely könyvkereskedés révén megszerezheti 1 koronáért. — **G. A.** *Nagy-Tapolcsány.* A honvédelmi miniszteriumhoz intézett folyamodásra megkapja az engedélyt. Amennyiben azonban lelkészi állást nem tölt be, elveszti a kedvezményre való jogcimet. **L. V.** Megkapja a pótlékot, mihelyt a számfejtéssel elkészülnek. — **Aszód.** A hadkiegészitő parancsnoksággal jelentkezzék, kérvényhez mellékelje születési és illetőségi bizonyitványát. — **H. M.** Az Országos Iparegyesület (Uj-utca 4. sz.) nyilvántartja a cimeket és szivesen szolgál velük. — **R. I.** Cégek bonitásáról csak valamely tudakozó-intézet adhat információt. — **K.** *Csurgó.* Másoknak más a véleményeik. Sorsjegyeiről legközelebb. — **Balaton.** Ülővendégnek nem szabad szeszesitalt kiszolgálnia, a büntetés törvényes. — **M. I. K.** A behivó megjelöli, hova kell bevonulnia. A tényleges szolgálatuk addig tart, amig az ujoncokat meg nem ajánlják. — **B. S.** *Ujvidék.* Az Idegentorgalmi és Utazási Vállalatnál (Vigadó-tér 2.) kapható a jegyzékük. — **W. S.** *Ada.* Az alapitvány fölött a pesti izraelita hitközség dönt, a titkárságtól (Sip-utca 12.) kérje a föltételeket. — **M.** *Mohol.* A lakásközvetitőnél jelentkezzék. — **Vágmellék.** A törvényhatósági közgyüléshez kell megtöltebbeni a határozatot az ügy teljes indokolásával. Mellékelte nincs szükség, hivatkozzanak a községi költségvetés tételeire. — **M. I.** *Söjtör.* Kaphat engedélyt. A vonatkozó rendelet a Budapesti Közlönyben jelent meg, amelynek kiadóhivatala (VII. Kerepesi-ut 54.) megküldi az illető számot 60 fillérért. — **Katona.** A hadkiegészitő parancsnoksággal jelentkezzék. — **W. E.** *Boldogasszony.* A félreértésnek az az oka, hogy nem mondja meg, mire akarja felhasználni azt a két órát. Sorsjegyeiről legközelebb. — **Tartalékos.** A tartalékosok behivásáról szóló rendelet intézkedik a kivételes tényleges szolgálat alóli fölmentésekről. Kérvényéhez mellékelje a szolgabiróság ajánlását. — **Méra,** *Torda.* Atout-val is, atout nélkül is lehet. 2. Az Országos Iparegyesület (Uj-utca 4.) megadja a cimet. — **L. N.** A Zenelap szerkesztője: Ságh József. Kiadóhivatala: Budapest, VIII., Baross-utca 81. — **E. D.** *Tomás.* 1. A szerzőtől kérjen levélben engedélyt a fordításra. 2. A helyesirási szabályok nem kötelezőek, de okosan teszi, ha az uj szabályokat követi. 3. Meg van engedve. 4. A nulla a helyes. — **Nézeteltérés.** Hova gondol? Dehogy illeti meg a doktor leányát a doktor cim. — **Zalamegyei leány.** 1. A nevezett cégnél beszerezheti azt a németnyelvü utmutatót (Was muss mann von Malerei wissen?) amely minden részletre ad felvilágositást. 2. Orvos tanácsát kérje ki a dologban. — **U. S.** A tanitónői pályát ajánlhatjuk. — **H. M.** *Budapest.* 1. Világitó és melegitő elem. Drága, mert keveset lehet belőle előállitani. 2. Megsértette a gyónási titkot. Nem volt más tisztsége. 3. A kerületi elöljáróságnál jelentkezzék. — **Izsépi előfizető.** 1. A budapesti állami felsőipariskola évenként rendez elektrotechnikai tanfolyamot. Errenézve az iskola igazgatósága (VIII., Népszinház-utca 8.) kivánatra minden szükséges fölvilágositást megad. 2. Amennyiben vesztegzár nincs, szabad. 3. Kissolgált altiszteket vesznek föl, amire már az ezrednél jelentkezhetik, de kérvényt is adhat be. — **Kereskedelmi egylet.** A jelvényt használhatják, ha részleteiben elüt a Vörös Kereszt Egylet cimerétől. — **273184. számu előfizető.** I. ker. Iskola-tér; II. ker. Koronaőr-utca 3.; II. ker. Csalogány-utca 43.; II. ker. Batthyány-utca 10.; III. ker. Bécsi-ut 33—35. — **N. A.** *Budapest.* A Politikai Ujdonságok meliéklapja: Egyetem-utca 4. — **Lea.** 1. Rokonszenves próbálgatások. 2. A szerző rendelkezhetik tulajdonával. — **J. G. 1000.** Összedobni nincs joga, csak azt teheti, hogy nem veszi tudomásul a bemondott volát visszaszivását. Renonszról szó sincs. — **Iró.** Még sokat kell tanulnia. — **S. Gy.** Előállithatók jövőre is. — **N. Gy.** Abrányi Emil irta. — **Tolosva.** A cs. és kir. hadügyminisztériumnak tett ajánlatot. Összeférhetetlenségi eljárás tárgya nem volt. — **S. E.** Tanácsos, hogy mennél előbb jelentkezzék. A jelentkezést szülei is elintézhetik. — **26050.** A kerületi postaigazgatóságok hirdetik ki az erre vonatkozó pályázatot. Tanfolyamot kell hallgatnia s vizsgáznia. — **Keczeli olvasókör.** Az a játék, amelynek az eselyei tisztára a véletlentől függenek, hazárdjáték, nem tekintve a tétek nagyságát. Klubban azonban a nevezett játékot játszhatják. — **K. J.** *Szeged.* A Frankfurter Zeitung közölte mint kuriozumot. — **D. J.** *Szászrégen.* Behivják. Sorsjegyeiről legközelebb. — **D. A.** *Szombathely.* A posta- és távirdaigazgatóságoknál kaphatók e rendszabályok. A postahivatal eljárása jogos. — **L. E.** *Abbázia.* *Zsilinszky* Mihály államtitkár 1838-ban született.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hirek. *A tuniszi osztrák magyar főkonzulátusnak* jelentését Ausztria-Magyarországnak a tuniszi piaccal való sürübb összeköttetésének eselyeiről és módjairól az osztr. kereskedelmi miniszter megküldte a *bécsi kiviteli egyletnek. Közös* főkonzulunk e jelentésben a kivitel emelését szolgáló mintatár rendezését ajánlja, *osztrák* iparcikkek kiállitásával. A bécsi kiviteli egylet már fáradozik is ez eszme megvalósitásán. Igy fest *a paritás* a közös külügyek, illetve a *közös külkereskedelmi képviselet* terén. — A magyar és osztrák *öntött vascső-kartell* rayonozási egyezményt kötött a rajna-westfáliai német hasonló kartellel a nekik kellemetlen *verseny mellőzése* céljából. — A magyar és osztrák *petroleumfinomitóknak a kivitel* szervezése céljából Berlinbe tett exkurziója *eredménytelenül* végződött. — *Az osztrák textiliparosok* a Prágában tartott gyáriparos-gyülésen a közös vámterülethez való feltétlen ragaszkodásuknak adtak kifejezést, elismervén, hogy a biztositott magyar piac elvesztése válságba kergetné őket. — *Az Országos Iparegyesület Gelléri* Mór inditványára Röck István, gyárának 100 éves jubileuma alkalmával, átiratilag üdvözölte.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület ma tartotta *Emich* Gusztáv elnöklete alatt ezidén a második tölolvasó-estéjét. Dr. *Bernátsky* Jenő az Alföld diófáiról, *Bernolák* Gábor Budapest kereskedelmi kertészéről értekezett, majd *Kardos* Árpád titkár olvasta fel *Lokoosek* Antal értekezését a speciális mivelésről.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Weisz* E. Janka női-divatáru kereskedő *Budapest* (Soroksári-utca 25.). *Szimberger* Sándor kereskedő *Pécska.*

Budapest ipara és kereskedelme. Ilyen cimmel dr. *Eulenberg* Salamon érdekes fölolvasást tartott az *Országos Iparegyesület*ben. Kifejtette, hogy fővárosunk már a fekvésénél, geografiai helyzeténél fogva is hivatva van arra, hogy Kelet-Európa ipari és kulturális empóriuma legyen. Az előkelő közönség zajosan megtapsolta az előadót.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásárteri vásári pénztár-részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 1193 darab, magyar tehén 618 darab, szerbiai ökör 598 darab, szerbiai tehén 62 darab, növendékmarha 35 drb, bivaly 43 drb, bika 155 darab, összesen 2704 drb, és — darab a hét folyamán a vesztegvásáron. — Gazdasági marhák: Igás- és hizlalnivaló ökör — darab, fejőstehén 127 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósitás zártáig; vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségü 66.— K.-tól 73.— K-ig, kivételesen —.— K.-ig, 100 kilónként élő sulyban, középminőség 60.—64 K.-tól —.— K-ig, silányabb minőség 54.— K-tól 58.— K-ig. Magyar parasztmarha jobb minőségü 56 K-tól 64.— K-ig, kivételesen —.— K-ig. Silányabb minőségü 48 K-tól 54 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségü 68.— K-tól 76.— K-ig, kivételesen — K-ig, középminőség 62 K-tól 66.— K-ig, silányabb minőség 54 K-tól 60 K.-ig. Szerb és bosznai ökör legjobb minőség 52 K-tól 66.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőség 44.— K-tól 50.— — K.-ig. Bika jobb minőségü 58 K-tól 74.— K-ig, kivételesen —.— K-ig, silányabb minőségü 48.— K-tól 56.— K-ig. Bivaly 38 K-tól 50.— K-ig, kivételesen 53.— K-ig. Magyar tehén 42.— K-tól 58.— K-ig, kivételesen 66.— K-ig. Tarka tehén 44.— K-tól 67.— K-ig, kivételesen 72.— K-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü — K.-tól —.— K.-ig kilogrammonkint, kivételesen — koronától ——— K-ig páronkint középminőségü —.— K-tól —.— K-ig 100 kilónként — K-t — K-ig páronkint, silányabb minőség —— K-tól — K-ig 100 kilónként, — K-tól —— K-ig páronkint. Hizlalni való ökör, fehér 100 kg.-kint —.— K-tól —.— K-ig. Fejőstehén, keresztezett, szines 200 K-tól 300 K-ig darabonkint, bonyhádi faj 280 K-tól 500 K-ig darabonkint, kivételesen — K-tól — K-ig. Igás bivaly —.— K-tól —.— K-ig páronkint.

Vágómarhából a felhajtás a multhetihez képest változatlan volt, de a magas árkövetelések, valamint azon körülmény, hogy idegen vevők kisebb számmal jelentek meg, gyenge minőségek 2 koronával, jobb minőségüek 1 koronával mm.-ként alacsonyabb árakat jegyeztek. Fejős tehenek iránt az érdeklődés változatlanul élénk volt.

Borjuvásár. 1904. évi január hó 21-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borju 195 drb, leölt borju 13 db, bécsi borju —— db, — db., növendékmarha 11 darab, bárány élő — darab, leölt bárány 275 darab. — Árjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 88—96 f.-ig, kivételes 100 f., II. rendü élő borjukért 80—86 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. 88—104 f.-ig, II. r. — f.-tól —— f.-ig, kivét. f. kilónkint, levonás nélkül. Rugott borjukért 46—58 f.-ig. Növendékmarha 44 f.-tól 53 f.-ig, I. r. ——— f.-ig, középminőségü ——— f.-ig, alárendelt ——— f.-ig, 1 k.-kint. Bárány élő —.———.— k., leölt bárány 6.——16.— K. kivételesen ár — k.-ig páronkint. — Az irányzat lanyha, az árak 3—4 fillérrel kilogrammonkint csökkentek.

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Január 21-én. Felhajtás: Zsirsertés, ugymint öreg I. rendü ——kilogrammon felül ——— darab, II. rendü 280—350 kilogrammig — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyü 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig — darab. Összesen — darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 250—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Felhajtás összege 166 darab, 6 darab süldő. Előző napi maradvány 24 darab, — darab süldő, összesen 190 darab, 6 darab süldő. Eladatott 178 darab sertés, — darab süldő. Maradvány 17 darab, 6 darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak szilárdak. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Oreg I. r. 350 kgr.-on felül 98—— fillérig, II. rendü 280—350 kilogrammig ——— fillérig, selejtezett ——— fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 98—102 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 98—102 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 94—98 fillérig, süldő ——— fillérig, malac ——— fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül ——— fillérig, könnyü ——— kilogrammig — fillérig, süldő ——— fillérig, malac 40 kilogrammig ——— fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élősulyban.

Bécsi szurómarhavásár. Január 21-én. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 3646 darab borjut, 3100 darab élő sertést, 3646 levágott sertést, — darab élő juhot, 616 darab levágott juhot, 824 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borju ——— fill., elsőrendü 100—110 fill., legelsőr. ——— fill., kiv. — fill., lev. borju 76—96 fill., legelsőrendü 112—124 fill., zsirsertés ——— fillér, fiatal sertés ——— fillér, kivételesen — f., levágott nehéz sertés 88——110 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt ——— fillér, zsirra hizlalt sertés ——— f., könnyü sertés 112—116 fillér, elsőrendü süldő ——— f., élő juh 47—55 fill., levágott juh 60—84 fillér, bosnyák silányabb sertések ——— fillér, kilogrammonként. Bárány 10——28 korona páronként.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, január 21.

Javult irányzat mellett 22.000 métermázsa buza került a forgalomba 2½ fillérrel magasabb árakon.

Más gabonanemüekben tartott volt az irányzat.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 400 mm. 80 k. 8 K. 32½ f., 100 mm. 80 k. 8 K. 32½ f. 300 mm. 80 k. 8 K. 32½ f., 100 mm. 80·7 k. 8 K. 32½ f., 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 4000 mm. 79·3 k. 8 K. 30 f. (tav. szállitásra), 3000 mm. 79 k. 8 K. 32½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 27½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 27½ f., 150 mm. 79 k. 8 K. 27½ f., 200 mm. 80 k. 8 K. 27½ f., 150 mm. 79 k. 8 K. 22½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 550 mm. 78·8 k. 8 K. 27½ f., 200 mm. 78 k. 8 K. 12½ f.

Fehérmegyei: 600 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 250 mm. 77·5 k. 8 K. 10 f., 1000 mm. 77 k. 7 K. 92½ f.

Pestmegyevidéki: 900 mm. 80 k. 8 K. 32½ f., 550 mm. 79·2 k. 8 K. 27½ f., 500 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 400 mm. 77·1 k. 8 K. 11½ f., 200 mm. 77 k. 8 K. 12½ f., 200 mm. 77 k. 8 K. 10 f.

Bácskai: 3000 mm. 76·5 k. 8 K. 11½ f. (tav. szállitásra), 200 mm. 75 k. 7 K. 80 f.

Ó-Becsei: 2000 mm. 76·4 k. 8 K. 12½ (tav. szállitásra).

Mind három hónapra.

Rozs: 150 mm. 6 K. 40 f., 100 mm. 6 K. 40 f. paritásra.

Zab: 100 mm. 5 K. 67½ f., 100 mm. 5 K. 50 f., 100 mm, 5 K. 45 f.

Tengeri: 200 mm. 4 K. 95 f., 100 mm. 4 K. 95 f. paritásra.

Vöröshere: 122 mm. 60 K. — f. 40 mm. 62 K. 50 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árué és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben

kilogrammonkint; — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonkint.

Buza	Kilós	50 kilogramm ára K-tól	K-ig	Kilós	50 kilogramm ára K-tól	K-ig
Tiszavidéki uj	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„ „ régi	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„ „ uj	76	7 70	7.85	79	8.05	8.15
„ „ régi	77	7 75	7.95	80	8.10	8 25
„ „ uj	78	7.90	8.10	81	8 15	8.30
Felsőmagyarországi uj	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„ „ régi	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„ „ uj	76	7.70	7 80	79	8.—	8.10
„ „ régi	77	7.70	7.90	80	8.05	8.15
„ „ uj	78	7.85	8.—	81	0.—	0.—
Pozsonvidéki uj	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„ „ régi	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„ „ uj	76	7 60	7.75	79	7 90	8.—
„ „ régi	77	7.65	7 85	80	7 95	8.05
„ „ uj	78	7.80	7.95	81	8.—	8.15
Bácskai uj	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„ régi	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„ uj	76	7.60	7.75	79	7 90	8.—
„ régi	77	7.65	7 85	80	7.95	8.05
„ uj	78	7.80	7.90	81	—.—	—.—
Bánsági uj	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„ régi	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„ uj	76	7.70	7.85	79	—.—	—.—
„ régi	77	7.75	7.95	80	—.—	—.—
„ uj	78	7.85	8.—	81	—.—	—.—

Egyéb gabnanemek	Kilós	50 kilogramm ára K-tól	K-ig
Rozs uj elsőrendű	—	6.40	6 50
„ „ középminőségű	—	6.35	6.40
Árpa uj takarmányárpa, elsőrendű	—	5.60	5.80
„ „ másodrendű	—	5.00	5.5
Zab uj elsőrendű	—	5.10	5 35
„ „ középminőségű	—	5.50	5.70
Tengeri uj belföldi uj	—	5.45	5 55
„ „ fehér	—	4.95	5.04
„ „ román vagy bolgár	—	—.—	—.—
„ „ cinquantin	—	—.—	—.—
Repce uj kapossza	—	10 75	11.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza 1904. . 7.88—7.87—7.90
Októberi buza 1904. . 7.68—7 69
Áprilisi rozs 1904. . 6.61—6.63
Áprilisi zab 1904. . 5 50—5.51
Májusi tengeri 1904. . 5.29—5.30

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1904. . . . . 7.89— 7.90
Októberi buza 1904. . . . . 7.68— 7.69
Áprilisi rozs 1904. . . . . 6.62— 6.63
Májusi tengeri 1904. . . . . 5.30— 5.31
Áprilisi zab 1904. . . . . 5.58— 5.51
Repce augusztusra 1904. . . . . —.——.—

Délután fél 6 órakor zárul:

Áprilisi buza 1904. . . . . 7.88— 7.89
Októberi buza 1904. . . . . 7.68— 7.69
Áprilisi rozs 1904. . . . . 6.62— 6.63
Áprilisi zab 1904. . . . . 5.50— 5.51
Májusi tengeri 1904. . . . . 5.29— 5.30

A budapesti értéktőzsde.

Mérsékelt forgalom mellett nyugodt volt a hangulat és az árakban csekély volt az árhullámzás. Délben változatlan berlini jegyzésekre csekély volt a forgalom. Valuta és ércáru változatlan maradt.

A helyi értékek piacán nyugodt volt az irányzat.

Előtőzsde: Kedvtelen. Osztrák Hitelrészv 677.25—676.50. Magyar Hitelrészvény 771.50—770.50. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 671.50—670.50. Közuti Vaspálya-társaság 589.50—589.—. Városi villamos vasuti részvény 330.——319.50 korona.

A déli tőzsde Nyugodt. A következő értékekben volt forgalom: Osztrák Hitelrészvény 677.50—677.25—676.75. Magyar Hitelbank részvény 770.—0. Osztrák-magyar államvasut részvény 672.50. Rimamurányi vasmű részvény 486.—. Közuti Vaspálya részvény 589.——589.50—588.—. Városi villamos vasut részvény 330.——330.50.——.50. Magyar koronajáradék 99.05 korona.

A helyi értékek piaca csendes. Köttetett: Budapesti Bankegyesület részvénytársaság 102.——101.50. Magyar Kereskedelmi részénytársaság 564.——565.—. Első Budapesti Gőzmalom részvénytársaság 12?5.—. Ganz és Társa vasöntőde és gépgyár reszvénytársaság 2630.— korona.

A prémiumüzletben díjbiztositásokért fizettek: Osztrák hitelreszvényekért holnapra 5.——6.— korona 8 napra 12—14 korona, 1904. február végére 27—28 korona.

Déd órakor zárul: Osztrák Hitelrészvény 676.25. Magyar hitelbank részvény 770.50. Leszámitolóbank részvény 460.50. Rimamurányi vasmű részvény 485.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 671.50. Közuti vasut részvény 590.50. Városi villamos vasut részvény 330.50 korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Aranyj. 50 aranyfrtos	119.—	119.50	1870. Áll. nyer.-kölc.		
Aranyj. mod. jad.-ra	119.—	119.50	200 K.-ás	209.—	212.—
Koronajáradék	99.05	99.45	Magy. földtehermi. kötvény	98.50	99.50
Koronaj. ult. jan.-ra	99.05	99.25	Horv.-Szlav. jelzálog földv. kötvény	99.50	99.50
Koronaj. 2½%	91.—	91.75	Tiszai és szegedi nyer.-kölcs. 200 K.	162.50	165.00
Államkölc. vasutpu cédj. aranyban	86.—	87.—			

b) Osztrák államadósság.

Koronaj. máj.—nov.	100 30	100 80	Ezüstj. 4½%	100.50	101.—
Papirj. feb.—aug.	100.30	100.80	Aranyj. 50 aranyfrt.	120.50	121.—
Ezüstjáradék	100.50	101.—	Koronajáradék	100.50	101.—

c) Idegen államadósságok.

Bosniai áll. kölcs.	95.25	96.25	Szerb els.-kölcs. 2%	99.—	102.—
Bolgár államvasuti jelzálogkölcsön	107.—	108.—	Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel 2%	105.—	155.50

d) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Budapest főv. 1867. 4% kölcs.	97.75	98.75	Temes-Béga-társulat 4%	97.40	97.70

Bankok.

Angol-osztrák bank	280.—	282.—	Magyar kereskedel. r.-társ	565.—	570.—
Budapesti bankegyesület	101.50	102.—	Magyar leszámitolóbank	—.—	—.—
Első magyar iparbank	345.—	348.—	Ugyanaz jan. med.	460.—	462.—
Fiumei hitelbank	139.—	142.—	M. tkp. közp. jelz. bankja	1075.—	1100.—
Hazai bank részvény-társaság	212.—	214.—	Osztr. hitelbank	—.—	—.—
Hermes m. ál. váltóüzlet r.-t.	240.—	250.—	Ugyanaz jan. ult.	676.75	677.25
Horvát orsz. jelzálogbank	240.—	242.—	Osztrák-magyar bank	1595.—	1605.—
Magyar általános hitelbank	—.—	—.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	2845.—	2855.—
Ugyanaz jan. med.	770.50	771.—	Unióbank	540.—	542.—
M. agr. és járadb.	450.—	460.—	Horvát kereск. bank	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	—.—	—.—	M. kir. szab. osztálysorsj. r.-t.	1825.—	1875.—
Ugyanaz jan. med.	517.—	517.50			

Bányák és téglagyárak.

Bpest-szentlőrinci téglagyár r.-t.	300.—	320.—	Kőszénbánya és téglagyár	450.—	455.—
Egyesült tégla- és cement-gyár	52.—	55.—	Magyar osztrák részvénytársaság	105.—	108.—
Északmagyarorszk. kőszénbánya	222.—	222.—	Magyar ál. kőszénbánya r.-t.	292.—	295.—
Felsőmagyarorsz. bánya- és kohómű „István" téglagyár részv.-társ.	450.—	460.—	Magyar kerámiagyár részv.-társ.	125.—	130.—
Kis-Sebesi gránitrészvénytársaság	99.—	104.—	Salgótarj. kőszénbánya	563.—	564.—
Kőbányai gőztéglagyár társaság	920.—	940.—	Ujlaki tégla- és mészégető	302.—	303.—

Takarékpénztárak.

Belvárosi takarékpénztár r.-t.	238.—	240.—	Egyesült Budapesti fővárosi	2460.—	2490.—
Budapest III. kerületi	—.—	—.—	Magyar általános tkp. r.-t.	580.—	583.—
Budapest-Erzsébetvárosi	210.—	215.—	Országos központi	1625.—	1635.—
Bpesti tkp. és orsz. zálogk. r.-t.	430.—	435.—	Pesti hazai első takarékpénztár	20900.—	21100.—

Különféle vállalatok részvényei.

Által. waggonkölcsönző r.-t.	750.—	760.—	„Hungária" műtrágya-gyár	215.—	225.—
Budapesti ál. villamossági r.-t.	314.—	319.—	Kőbányai polgári sörfőző r.-t.	268.—	275.—
Első magyar botfőntőde r.-t.	200.—	210.—	Magyar cukoripar részv.-tár	1600.—	1610.—
Első magyar gyapjumosó-gyár	500.—	580.—	Magyar villamossági részv.-tár.	291.—	293.—
Első magyar részvénysörfőzés	2290.—	2425.—	Nemzetk. villamossági társaság	565.—	570.—
Első magyar sertésbizlaló r.-t.	440.—	460.—	Nemzetk. waggonkölcs. r.-t. 5%	565.—	575.—
Első magyar szálloda rész.-tár	510.—	515.—	Royal szálló	—.—	—.—
Spódium-gyár	200.—	205.—	Szegedi kenderf.-gy. részv.-tár	590.—	600.—
Fiumei rizshántoló	2225.—	2375.—	Dohányjöv. részv.-társ. török korm.	340.—	342.—
Gschwindl-féle szeszgyár	1010.—	1040.—			

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Első m. gazd. gépgyár r.-t.	150.—	155.—	Rimamur.-salgótar. vasmű r.-t.	—.—	—.—
„Danubius" m. hajógyár r.-t.	145.—	150.—	Ugyanaz jan.-ra	485.—	487.—
Ganz és társa vasönt. r.-t.	2610.—	2670.—	Schlick-féle gépgy.	342.—	350.—
Nicholson-gépgyár	185.—	200.—	Teudloff és Dittrich gépgyár	140.—	150.—
			Weitzer gép-, wagg.-gyár és vasönt.	238.—	242.—

Malmok.

Concordia-malom	190.—	100.—	Henger-malom	722.—	730.—
Első bpesti malom	1285.—	1300.—	Molnárok és sütők malma	420.—	427.—
Erzsébet-malom	453.—	458.—	Victoria-malom	470.—	475.—
Lujza-malom	240.—	250.—			

Biztosító-társaságok.

Bécsi biztosító társulat	435.—	445.—	Foncière, pestibiztosító intézet 5%	240.—	245.—
Bécsi élet- és járadékbizt. társ.	600.—	610.—	Magy. jég- és viszontbizt. intézet	325.—	330.—
Első magyar által. bizt.-társ.	7925.—	7975.—	Nemzeti balesetbiz.	224.—	230.—
			Pannonia viszontbizt. r.-t.	2100.—	22.0.—

Sorsjegyek.

Bazilika-sorsjegy	18.—	20.—	Olasz vörös-keresztsorsjegy	37.—	39.—
Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel	22.—	22.25	Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel	44.75	45.25
Bécsvárosi nyer.-kölcs. 1874	500.—	520.—	Osztr.-vörös-keresztsorsjegy	55.—	57.—
„Jó szív" sorsjegy	9.40	10.40	Osztrák hitelsorsjegy	465.—	475.—
Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel	9.40	10.40	Palffy-sorsjegyek	166.—	176.—
Magyar vörös-keresztsorsjegy	25.75	27.75			
Ugyanaz osztr. felülbélyegzéssel	28.—	30.—			

Közlekedési vállalatok részvényei.

„Adria" m. tengerhaj. r.-t.	489.—	492.—	Déli vasut	—.—	—.—
Budapesti közuti vaspálya 5%	—.—	—.—	Ugyanaz jan.-ra	59.—	60.—
Ugyanaz jan.-ra	582.—	589.—	Dunagőzhajózási részv.-tár	870.—	880.—
Budapesti közuti vaspálya	370.—	375.—	Kassa-oderbergi vasut	386.—	388.—
Budapesti vill. városi vasut 1903	326.50	327.—	Magyar-gácsországi vasut	401.—	403.—
Budapesti vill. városi vasut	380.50	381.—	Magyar nyug. vasut	402.—	404.—
Ugyanaz, élvezeti jegy	115.—	116.—	Osztrák-magyar Államvasut	—.—	—.—
Budapest-ujpesti-rákosp. vill. kv.	177.—	182.—	Ugyanaz jan.-ra	672.—	673.—
			Pécs—Barcsi vasut	437.—	439.—

Pénznemek.

Magyar vagy osztrák arany, vert	11.36	11.43	Francia bankjegy	95.22½	95.52½
Magyar vagy osztrák arany, kör.	11.30	11.36	Olasz bankjegy	95.20	95.50
20 frankos arany	19.03	19.07	Román bankjegy	94.20	94.50
20 márkás arany	23.43	23.52	Szerb bankjegy	94.—	95.—
Német birod. bankjegy (100 márka)	117.10	117.40—	Rubel	252.50	253.50

Könyvnyomdai részvények.

Athenaeum	220.—	230.—	Pesti könyvnyomda rész.-társ.	2850.—	2950.—
Franklin-Társulat	515.—	520.—			
„Pallas" irod. és nyomdai r.-t.	—.—	—.—			

Váltóárfolyamok.

Amsterdam 3½%	193.70	1.9.10	Olasz bankjegyek 5%	95.15	95.45
Brüssel 4%	—.—	—.—	Páris 3%	95.25	95.50
London 4%	239.55½	239.07½	Svájci bankjegyek 4%	94 85	95.05
New-York 5%	428.—	496.—	Pétervár 4½%	252.—	253.—
Német bankjegyek 4%	117.10	117.40			

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a termény üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 50.—59.— korona, vörös aprószemü 54.—56.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 58.——60.— korona, nagyszemü 64.—68.—, korona. Disznózsir: budapesti 64.50—65.— korona, vidéki —.——.—— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 55.50—56.— korona, 3 darabos 57.50—58.— korona, füstölt —.———.50 korona. Szilva: bosznia, szokás szerinti minőség 17.25—17.— korona, 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 21.50—22.— korona, 85 darabos 23.75—24.25 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 16.25—16.75 korona, 100 darabos 20.50—21.— korona, 85 darabos 23.——23.50 korona. Szilvaiz: slavóniai 18.25—18.75 korona, szerbiai 16.25—16.75 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén a tokiói háborus hirek, ezenkivül a vasművek szövetségének létesitése iránt folytatott tárgyalások meghiusulása és a bonyolódott magyar parlamenti viszonyok következtében lanyhább lett az irányzat. Különösen a Prágai vasmü- és a Cseh bányarészvényeken mutatkozott jelentékeny módon ennek a lanyha irányzatnak a hatása. Fegyvergyár- és Nemzetközi villamossági részvények részben elvesztették tegnapi javu ásukat. Zárlat felé Osztrák hitelrészvényt vásároltak külföldi számlára, mire az árakban némi javulás következett be. Az üzletnek egyébként nyugodt menete volt.

A *déli tőzsdén* berlini jegyzések és pétervári békés jelentések befolyása következtében megszilárdult az irányzat. Prágai vasmü 1914. Cseh bánya 1252, Brüxi kőszén 679. Hirtenbergi 769. Általános villamos 479. Nemzetközi villamossági 573. Galicnai Kárpát 1260. — A forgalom azonban nem lett élénkebb.

Zárlat nyugodt hangulat mellett szilárd. Prágai vasmü 1912. Brüxi kőszén 676. Magánkamatláb 2½—2⅞%.

Bécs, január 21. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 118.90. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 162.75 Magyar vasuti kölcsön czüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 483.—. Magyar koronajáradék 99.05 4%-os Magyar földtehermi. kötvény 98.50. Magyar hitelbank részvény 770.—. Magyar nyereménykölcsön sorsjegy 228.—. Kassa-oderbergi vasut részvény —.—. Magyar kereск. bank —.—. Magyar cukoripar —.—. Magyar Jelzálogbank —.—. Adria —.—.

Bécs január 21. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 100.65. 4%-ososztr. aranyjáradék 120.55 1860-os sorsjegy 155.—0. Osztrák hitelsorsjegy 464.—. Angol-osztrák bank —.— Bécsi bankegyesület 521 25. Osztrák-magyar bank 1600.— Déli vasut 83 25. Dunagőzhajózási részvény 868.—. Dohányrészvény 341.—. Császár. és királyi arany 11.34. Német bankváltók 117.20. 4·2%-os erősi járadék 100.65—100.85. Osztrák koronajáradék 100.70. 1864-ik sorsjegy 258.—. Osztrák hitelintézeti részvény 676 25. Unionbank 543.50. Osztrák Länderbank 447.—. Osztrák-magyar államvasut 671.75. Elbavölgyi vasut 416.—. Alpesi bányarészvény 425.25. 20 frank. arany 19.04. Londoni vállalat 239.50 bécsi Tramway Litt B. —.—, Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lenot kohó 312.—. Osztrák Lloyd 740.—. Török sorsjegyek 132.75. Az irányzat nyugodt.

Bécs, január 21. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 676 25. Magyar hitelrészvény 771 —. Angol-Osztrák bank 281 50 Bécsi bankegyesület 522.— Union bank 544 — Länderbank 446 50 Osztrák-magyar államvasut részvény 671.75. Déli vasut 83.50 Elbavölgyi vasut 406 50 Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény 341 50. Rimamurányi vasmü 438.25. Alpesi bányareszvény 428.— Májusi járadék 100 65. Magyar korona járadék 99.10. Török sorsjegyek 133.25 Német birodalmi márka 117.16——.—. Napoleond'or 19.04.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 21. *(Tőzsdei tudósitás.)* A tőzsde nyugodtan nyilt meg, mert a keletázsiai hirek ellenmondottak egymásnak — a tőzsde visszatartó maradt. A napi spekuláció tett kisebb-nagyobb müveleteket. Árfolyammozgalom szük határok közt mozog. Bankok valamivel keresettebbek. Kohórészvények, melyek gyengén indultak, később javultak. Belföldi

Takarékbetétek 4%-al kamatoztatnak.

Ki a fenti értékek iránt érdeklődik, forduljon személyesen vagy levélben hozzánk, hol kimeritő felvilágositással ingyen szolgálunk. — Ugyanott ezeknek vétele és eladása szigoru napiárfolyamon eszközöltetik. HECHT BANKHÁZ részvény-társaság Budapest.

fondok szilárdabbak voltak, különöldiek nyugodtak. Tőzsdeidő második fele gyenge, alacsony pétervári árfolyamokra. Magánleszámitolási kamatláb 2½%.

Berlin, január 21. *(Záriat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.10. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.80. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 99.50. Osztrák-magyar államvasut 144.10. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.30. Magyar vasuti boruházai kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 194.50. Általános villamossági Edison 222.10. Gelsenkirchenti 216.90. Laura-kohó 237.—. 4·2%-os ezüstjáradék 101.—. 4%-os magyar arany járadék 100.40. Osztrák hitelrészvény 213.75. Déli vasut 16.—. Károly-Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.10. 4%-os uj orosz kölcsön 99.—. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 103.75. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 167.—. Harpeni 206.90. Az irányzat gyengébb.

Berlin, január 21. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalomi* 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 213.75. Osztrák-magyar államvasut 144.50 Déli vasut 16.—. Keszaknyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy 216.10 (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, január 21. *(Záriat.)* Osztrák-magyar államvasut —.—. Uj török konzol 87.60. Egyptomi járadék 106.—. Osztrák Länderbank —.—. Párisi bankrészvény 1110. 3%-os francia járadék 97.85. 4%-os spanyol járadék 86 27 3%-os uj törleszthető járadék 97.95. Crédit foncier de France —.—. A pesi bányarészvény —.—. 4%-os 1890. román kölcsön 90.50. Görög kölcsön —.—. Váltó Olaszországra % — pari. Váltó Amsterdamra 206.42. Váltó Brüsszelre ⁶/₇₂. De Beers 512.—. Chartered 57.25. 5%-os bolgár kötelezvény 297.—. Magyar aranyjáradék 101.25. Déli vasut —.—. Váltó Londonra 251.60. Osztrák aranyjáradék 102.75. Török sorsjegy 129.44. Meridional vasut 732.—. 4%-os olasz járadék 102.40 Ottomanbank 589 — 3½%-os francia járadék —.—. Osztrák földhitelintézet 1314.— Déli vasuti elsőbbségi kötvény 321.—. 4%-os 1896. román kölcsön 89.50. Dohanyrészvény 367.—. Váltó Bécsre 103.87. Váltó német piacokra 121.62. Rio 12.60. East Rand 169.—. Randfontein 64.50. Magyar Jelzálogbank 559.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 21. *(Záriat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.05. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.80. 4%-os magyar aranyjáradék 100.20. Osztrák hitelrészvény 213.50. Osztrák-magyar államvasut 143.90. Keszaknyugati vasut —.—. Rustiehradi vasut —.—. Londoni váltóár 204.52. Bécsi bankegyesület 134.—. Villamos részvény 142 — 3%-os magyar aranykölcsön 86.20. 4·2%-os ezüstjáradék 101.05. Osztrák koronajáradék 101.20. Magyar koronajáradék 99.55. Osztrák-magyar bank 115.50. Déli vasut részvény 16.20. Elbavölgyi vasut —.—. Bécsi váltóár 853.25. Párisi váltóár 813.16. Uniobank részvény —.—. Alpesi bányarészvény 218.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 21. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 213.74 Német bank —.—. Disconto 194.75 Berlini kereskedelmi bank 160.40 Gelsenkircheni —.— Harpeni 207.—. Laura-kohó 237.50. Olasz járadék —.—. Hibernia —.—. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, január 21. *(Záriat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 101.—. 1860. sorsjegy 156.—. Déli vasut 15.70. 4%-os Osztrák aranyjáradék 102.70. Osztrák hitelrészvény 213.80. Osztrák-magyar államvasut 142.70. Olasz járadék 103.40. 4%-os magyar arany járadék 100.60. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 21. A sertéspiac irányzata: élénkebb.

A) *Hizott sertések ára*: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban 115—116 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 118—119 fillérig. Fiatal közép páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 117—118 fillérig. Fiatal könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 260—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi): Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 117——118 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 116——117 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 112——114 fillérig.

Sertéslétszám 1904. január 19. napján volt készlet 21.439 darab. — 1904. január 20. napján felhajtatott 702 darab. — 1904. január 20. napján eladattatott 788 darab, 1904. január hó 21. napjára marad készletben 21.353 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 21. —

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Joannovics Olga okleveles tanitónőt a delibláti községi elemi iskolához rendes tanitónővé, Szmetana Nándor okleveles tanitót a klopodiai állami elemi népiskolához, Lukacsek Bonifác okleveles tanitót a perlászi községi elemi népiskolához, Zubek József okleveles tanitót a csongrádi mámai állami elemi népiskolához, Sándor Albert okleveles tanitót az erzsébetfalvai állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, Kiehr Etelka okleveles tanitónőt a pancsovai állami népiskolához rendes tanitónővé kinevezte.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminisztérium vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök Borsodvármegyében a rudóbányai anyakönyvi kerületbe Kolos Jenő körjegyzőt anyakönyvvezetővé az ózdiba, Bercsényi Mátyás segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettessé, Hevesvármegyében az egerbaktai anyakönyvi kerületbe Kisgergely Kálmán községi jegyzőt anyakönyvvezetővé, a káli anyakönyvi kerületbe Panker A. Kálmán segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettessé, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyében a szakmári anyakönyvi kerületbe Lenárd Miklós segédjegyzőt, a vácszentlászlói anyakönyvi kerületbe Kucsera István segédjegyzőt, a budafoki anyakönyvi kerületbe Kovács János aljegyzőt, a homokmégyi anyakönyvi kerületbe Józsa Károly segédjegyzőt, a monori anyakönyvi kerületbe Cászy Szilárd segédjegyzőt, a felsődabasi anyakönyvi kerületbe Garzó János segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké, Pozsonyvármegyében a szeredi anyakönyvi kerületbe Péry Ferenc segédjegyzőt, a zsigárdi anyakönyvi kerületbe Csiffáry Ferenc segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké, Szolnok-Doboka vármegyében a kaczkói anyakönyvi kerületbe Dénes Gyula népiskolai tanitót anyakönyvvezető-helyettessé, Torontálvármegyében a partosi anyakönyvi kerületbe Breininger Miklós községi irnokot, a széchenfalviba Balázs Imre segédjegyzőt, az Istvánvölgyibe Gausz György helyettes segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké, Vasvármegyében a pusztaszentmihályi anyakönyvi kerületbe Vaszary Béla segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettessé nevezte ki.

Névmagyarositások. Csapucha Géza családi nevének Csörgeire, Bettlheim Ottó Budapesti lakos családi nevének Bedőre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Pályázatok. A marosvásárhelyi pénzügyigazgatóságnál számvizsgálói állásra 14 nap alatt, — az aradi pénzügyigazgatóságnál segélydijas számgyakornoki állásra 14 nap alatt, — a zombori pénügyigazgatóságnál segédtelekkönyvvezetői állásra 14 nap alatt, — az aranyosmaróthi törvényszéknél telekkönyvi átalakító dijnoki állásra 2 hét alatt, — a kaposvári állami főgimnáziumnál görög, latin nyelvű tanári állásra február 2-ig.

Napirend.

Naptár: Péntek, január 22. — Római katholikus: Vince. — Protestáns: Vince. — Görög-orosz: (január 9.) Polieukt vt. — Zsidó: Sebath 5. — Nap kél: 7 óra 24 perckor. — Nyugszik: 4 óra 26 perckor. — Hold kél: 9 óra 25 perckor délelőtt. — Nyugszik: 9 óra 28 perckor este.

A kereskedelmi miniszter fogad délután fél 5 órakor.

Könyves Kálmán-társaság képkiállitása Nagymező-utca 37. szám. Megtekinthető egész nap dijtalanul.

A M. Nemzeti Muzeum történeti és irodalomtörténeti kiállitása. Nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig dijtalanul, 1—2 óra között 1 koronáért.

Nemzeti Muzeum. Régiségtár. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig.

Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 1 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig. és délután 3—8-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

A fővárosi könyvtár (Károly-körut 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

Az aquincumi ásatások és muzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyiérdekű vasut a Pálffy-térről.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és kereti mintatára V. kerület Vácz-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a versenyeti iparcsarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 2 óráig és délután fél 3 órától fél 6 óráig. A külföld kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelem részvénytársaság) V., Vácz-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Január 21. —

Állomások	Ma reggel 7 h: Levegőny. mm.	Hőmérsék. °C	Szél iránya és ereje (1—10)	Felhőzet (1—4)	Csapadék mm.	Előző 24 órai Hőmérséklet mx.	mn.
Akna-Szlatina	70.7	5.2	ÉK	4	0	—	4 — 6
Szatmár	68.6	— 1.6	K	2	0	—	12 — 2
Vásáros-Namény	—	— 0.1	É	2	8	—	— —
Ungvár	69.2	— 0.4	ÉK	6	0	—	7 — 1
Eger	68.7	1.6	É	2	1	—	7 — 2
Rozsnyó	67.8	— 2.6	ÉNy	2	0	—	7 — 4
Késmárk	71.8	— 3.9	É	1	≡	—	— —
Árvaváralja	—	—	—	—	≡	—	— —
Losoncz	68.7	— 7.6	—	—	≡	4	— 5
Selmecz-bánya	68.8	0.8	DK	1	1	6	— 2
Budapest	68.0	1.4	É	1	8	6	1
Ó-Gyalla	68.7	— 3.0	—	—	≡	5	— 3
Komárom	69.3	— 3.0	Ny	1	≡	8	— 3
Magyar-Óvár	69.7	— 2.6	ÉNy	4	4	—	2 — 3
Sopron	70.0	— 0.5	É	3	4	ny	— 1 — 2
Herény	67.9	— 0.1	É	3	4	—	2 — 2
Keszthely	68.4	— 0.4	É	4	3	1	2 — 1
Pécs	67.6	0.2	—	—	≡	8	3 — 2
Csáktornya	68.4	0.5	ÉK	4	4	8	2 — 0
Eszék	68.2	0.1	ÉNy	1	≡	8	1 — 1
Zágráb	68.0	2.0	—	—	4	4	5 — 2
Fiume	63.8	7.4	ÉK	2	4	—	8 — 4
Crkvenica	63.9	7.4	—	—	4	—	9 — 5
Debreczen	68.4	— 0.6	ÉK	4	0	—	3 — 1
Kecskemét	68.3	— 1.4	É	1	3	—	3 — 2
Orosháza	67.5	— 2.1	ÉK	0	0	—	2 — 2
Szeged	67.4	— 3.3	DK	2	≡	—	2 — 4
Zombor	—	— 1.0	ÉK	1	4	—	1 — 2
Zsombolya	67.2	— 1.2	—	—	≡	—	2 — 5
Arad	68.2	— 1.4	D	1	4	—	2 — 2
Temesvár	67.4	— 1.3	D	1	≡	—	2 — 3
Versecz	67.9	0.5	—	—	4	—	2 — 2
Bavaniste	67.6	0.3	—	—	2	ny	4 — 2
Drenkova	67.6	1.8	DK	1	4	2	4 — 0
Nagyvárad	67.8	1.2	K	2	2	—	8 — 1
Kolozsvár	70.4	— 2.2	DNy	1	4	—	6 — 5
Marosvásárhely	69.4	— 1.6	É	1	0	—	7 — 2
Székely-Keresztur	68.4	— 0.8	K	1	0	—	10 — 1
Vajda-Hunyad	67.5	— 2.4	ÉNy	3	2	ny	6 — 2
Nagyszeben	69.1	— 2.0	D	1	4	—	5 — 2
Botfalu	69.2	0.0	K	6	4	—	9 — 2
Bécs	70.8	— 0.2	ÉNy	2	4	—	2 — 0
Berlin	73.3	— 1.8	DK	1	✱	—	— —
Biarritz	74.5	— 0.5	—	—	4	—	5 — 1
Perpignan	68.2	0.8	ÉNy	5	1	—	7 — 0
Nizza	62.1	5.7	K	1	4	—	11 — 4
Páris	74.7	— 3.2	É	2	4	—	0 — 4
Pétervár	68.2	— 1.0	DNy	1	✱	—	— —
Konstantinápoly	61.8	6.4	ÉK	0	4	10	5
Firenze	61.9	7.2	É	4	4	—	7 — 6
Róma	57.2	7.8	É	4	4	—	9 — 6
Nápoly	56.5	8.1	ÉK	0	●	1	8 — 7

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D. = dél, É = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd, ≤ = zivatar.

Hazánkban a lecsapódások csökkentek és inkább csak a délnyugati részekre szoritkoztak. A hőmérséklet általában néhány fokkal alacsonyabb lett.

Európa légnyomásának eloszlásában és időjárásának jellegében lényeges változás nem mutatkozott.

Kilátás: Hősülyedés és Délen elvétve csapadék várható.

Vizállás.

		Jan. 20. m	Jan. 21. m				Jan. 20. m	Jan. 21. m
Inn	Schärding	0.20	0.25	Tisza	M.-Sziget	0.05	0.02
Duna	Passau	1.55	1.37	"	Tokeháza	0.14	0.12
"	Linz	1.15	1.29	"	V.-Namény	2.20	2.20
"	Bécs	1.66	1.40	"	Tokaj	1.12	1.01
"	Pozsony	1.—	0.92	"	Tisza-Füred	0.72	0.05
"	Komárom	2.—	1.92	"	Szolnok	0.37	0.22
"	Budapest	1.51	1.43	"	Csongrád	0.48	0.72
"	Paks	3.65	3.52	"	Szeged	0.74	0.60
"	Mohács	1.46	1.63	"	Török-Becse	0.65	0.5
"	Gombos	2.3	2.54	"	Titel	1.36	1.28
"	Ujvidék	1.79	1.80	Ondova	Bártfa	0.24	0.25
"	Pancsova	1.53	1.62	Topolya	Hodr	0.62	0.13
"	Orsova	1.75	1.97	Bodrog	Zemplén	1.69	0.66
Morva	Magyarfalva	1.76	1.50	Sajó	Zsolca	1.78	1.72
Vág	Zsolna	0.16	0.06	Hernád	H.-Németi	0.31	0.29
"	Trencsén	0.41	0.48	Berettyó	Margita	0.52	0.42
"	Szered	0.88	0.—	"	B.-Ujfalu	0.31	0.30
Rába	Sz.-Gotthárd	0.—	0.01	Körös	Csucsa	0.35	0.2
"	Sárvár	0.56	0.49	"	N.-Várad	0.04	0.04
"	Győr	2.44	2.—	"	Belényes	0.89	0.78
Dráva	Pettau	0.84	1.37	"	Tenke	0.46	0.30
"	Zákány	0.12	0.08	"	Gurahonc	0.55	0.54
"	Barcs	0.30	0.16	"	Borosjenő	0.42	0.23
"	Eszék	1.70	1.51	"	Békés	2.—	2.1
Mura	M.-Szerdah.	0.60	0.56	"	Gyoma	1.90	2.2
Száva	Zágráb	1.23	1.10	Maros	Gy.-Fehérvár	0.06	0.08
"	Szisszek	5.31	4.98	"	Branyiczka	0.84	0.62
"	Mitrovica	3.90	4.32	"	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.37	0.32	"	Arad	1.24	1.16
"	Szatmár	1.23	0.0	"	Makó	0.50	0.48
Kraszna	N.-Majtény	1.18	0.—	Temes	K.-Kostély	1.04	1.02
Latorca	Munkács	0.16	0.15	Béga	Kiszeto	0.35	0.28
Laborca	Homonna	0.16	0.08	"	Temesvár	1.18	1.13
Ung	Ungvár	0.17	0.13	"	Becskerek	1.03	0.90

Férfiak ingyen kapnak

egy legujabb találmányu gyógyszert, melylyel az e gyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki eziránt ir, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyv, vel postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezreket mentett meg kik fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E célból elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszert felvilágositó könyvvel együtt ingyen küldeni. E házszerrel a baj odahaza gyógyitható és mindenki, a ki fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyithatja magát. Ezen gyógyszerközvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szükségelnek, és csodálatosan gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut"-nak alanti cimen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonukat nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyitja, hogy mily könnyen lehet e veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki irhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki diszkreció mellett egy gyógyszerküldemény küldetik felvilágositó könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanitja. A levelek következőleg cimzendők: State Medical Institute, 9, Electrom Building, Fort Wayne, Ind., Amerika és minden levél bérmentesitendő.

HOLLANDI

életbiztositó részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Lebensverzekering in Lijfrente)

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-ut 1,

(A nemzeti szinház bérházában.)

Igazgató: TOLNAY LAJOS. Vezértitk. STIGNITZ IMRE.

1902. év végéig

250 millió korona

biztositás köttetett

A társaság mindennemű biztositást elfogad, melynek alapját az ember élet képezi, u. m.: tőkebiztositást, tőlélés és halálesetre szóló, valamint örvegyi nyugdijbiztositást, azonnal kezdődő és elhalasztott életjáradékokat, kiházasitási biztositásokat gyermekek részére stb. Bővebb felvilágositással szolgál a magyarországi vezérképviselőség Budapesten, valamint a vidéki képviselők.

Referenciákat a Magyar Általános hitelbank ad.

Kivonat a dijtáblázatokból

A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő								A tőke 20 év után vagy idő előtt elhalálozás alkalmával azonnal fizetendő	
Dijtétel 100 korona után									
Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.	
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.66	25	4.11
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12	27	4.13
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14
29	1.98	38	2.63	47	3.75	56	5.64	29	4.15
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.17
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.18
33	2.23	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.20

Kor.		Kor.		Kor.	
34	4.22	43	4.56		
35	4.24	44	4.61		
36	4.27	45	4.67		
37	4.30	46	4.76		
38	4.33	47	4.84		
39	4.36	48	4.99		
40	4.39	49	5.02		
41	4.45	50	5.10		
42	4.50				

Biztos gyógyulást keresőknek

kik bármily

nemi betegségben szenvednek

mint hugycső és hólyagbajok, hugycsőszűkületek, vizelési zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujakóros bántalmak (syphilis) az önfertőzés utóbajaiként fellépő idegbajok, **korai férfierő elgyengülés**, bármily bőrkiütések stb. nőknél fehérfolyás, mely bajok **alapos, gyors és gyökeres gyógyitására, szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva** legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos **országos hirü és legrégibb 30 éve fennálló rendelő-intézet**

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült hugycső és hólyagbajok vizsgalata villamos hugycsőtükör segélyével

Vidékiek levelekre kimeritő választ és szakszerű tanácsot nyernek, gyógyszerekről gondoskodva lesz. Titok tartás biztositva.

Nőknek külön váróterem.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Péntek, 1904. január hó 22-én.

Zárva.

NEMZETI SZINHAZ.

Péntek, 1904. január hó 22-én.

Váljunk el.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Sardou V. és Najac E. Forditotta Fái J. Béla.

Személyek:

Des Prunelles	Náday	Bafourdin	Egressy
Cyprienne neje	Csillag T.	Valentin	Latabár
Gratignan	Császár	Josephine	Keczeri
Clavignac	Horváth	Kapus	Magyari
Brionnené	Gerő L.	Jamarot	Abonyi
Valfontaine-né	Boér	Szobapincér	Faludi
Lusignan k. a.	Györgyné		

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHAZ.

Péntek, 1904. január hó 22-én.

L u l u.

Szinmű 3 felvonásban. Irta Bertolazzi Carlo. Ford. Halász Zoltán.

Személyek:

Napredone	Hegedüs	Saletti	Balassa
Virginia	Nikó Lina	Eulalia	Rostagni
Lulu	Halmi	Giustina	Kész
Mario	Tanay	Giannina	Kocsisovszky
Farnesi	Fenyvesi	Celeste	Gazsi M.

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Péntek, 1904. január hó 22-én.

Az ezüst papucs.

Fantasztikus nagy operette egy előjáték és 2 felvonásban. Irta Owen Hall. Forditotta és magyar szinre alkalmazta Heltai Jenő. Zenéje Leslie Stuart-tól.

Személyek.

Vénusz kir.	Humayer	Wrenn	Rédei Sz.
Stella	Küry	Sir Viktor	Nyárai
Judicia	Batizfalvi	Berkeley	Raskó
Aroria	Harmath	Brenda	Kápolnai
Gillian	Szentmiklósy	Louis	Szirmai
Samuel Twenks	Kovács M.	Miss Bella	Krecsányi

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Péntek, 1904. január hó 22-én.

Sherry.

Operett 3 felvonásban. Irta Ordonneau. Forditotta Ruttkai György és Mórei Adolf. Zenéjét szerzette Félix Hugó.

Személyek:

Mac Sherry	Tollagi	Pepita	Szentgyörgyi
Jane	Kornai	Leonardy	Szabó
Anatol	Ráthonyi	Auricia	Sziklai
Mistingrette	Zöldi E.	Katalin	Tomcsány.

Kezdete 7½ órakor.

KIRALY-SZINHAZ.

Péntek, 1904. január hó 22-én.

A fecskék.

Operett 3 felvonásban. Szövegét egy francia vigjátékból irta Pásztor Árpád, zenéje Konti József-től.

Személyek:

V. Fülöp	Thury	Udvarmester	Gábányi
Roger vicomte	Vécsey	Zárda főnöknő	Erdei B.
Duboulois	Papp M.	Testőrtiszt	Oláh
Amelie	Szamosi	Jeroszlevina	Magay
Louison	Fedák	Háznagy	Cseh
Raton	Ferenczy	A jegyző	Szomori

Kezdete 7½ órakor.

URANIA SZINHAZ.

Péntek, 1904. január hó 22-én.

A modern asszony.

Irta Ráth István.

Kezdete 7½ órakor.

FÓVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Ma és mindennap

Vénusz a földön

Lincke nagy operettje

MARIOT felléptével

Egészen uj varieté-műsor

Hirtelen harag

a Tarka Szinpad nagysikerű ujdonsága stb. stb.

A büfékerthen reggeli 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

A divatos mühimzéshez

nélkülözhetetlen a legujabb szerkezetü kézhajtós eredeti WHEELER és WILSON 9-es varrógép, melyen a tü- és gobelinhimzéseken kívül a legszebb áttört és aszourmunkák végezhetők. Varrása a legszebb a legjobb, járása a legkönnyebb és leggyorsabb. Képviselet minden nagyobb vidéki városban. Ahol hiányzik, kérem hozzám fordulni.

HERBSTER KÁROLY Budapest, VII. ker., Károly-körut 9. sz.

a Wheeler és Wilson Mfg. & Co. New-York cs. és kir. udvari szállítók magyarországi vezérképviselője.

Nagy árjegyzék kivánatra ingyen és bármentve.

Ajánlok kitünő Balatonmelléki

asztali bort.

hamisitatlan, tiszta minőségért kezességet vállalok.

1 liter vételnel: 90 fillér.
10 liter vételnél: 80 fillér.

Az üres üvegek 20 fillérbe számitatnak és ugyanazon árban vétetnek vissza.

Szimon István, főüzlet: V., Váci-körut 12. szám.
Fiók-üzletek: V., Váczi-körut 60. szám. VI., Teréz-körut 35. sz.

300–500 korona

havi jövedelmet nyujt budapesti bankház, minden állásu, bárhol élő egyéneknek az 1883. évi XXXI. t. c. értelmében, sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása által.

Ajánlatok cimzendők „Szerencse-hiradó" kiadóhivatalához, Budapest, Postafiók 180.

A 17714. számu

„FONÓGÉP"

cimü, 1899. október 31-ről és a hozzátartozó 25799. sz. 1902. május 21-ről kelt magyar pótszabadalomra

vevők vagy engedményesek keresztetnek.

Szives ajánlatok „W. U. 9059" alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

KÉZIMUNKA

képes árjegyzékem 270 oldalon, 2600 részletesen körülirt rajzokban tartalmazza fői a női kézimunkák összes anyagait és teljes utbaigazitást nyujt azon ujdonságok, akik megrendeléseiket személyesen nem eszközölhetik, kivánatra ingyen és bérmentve küldöm.

Bérczi D. Sándor

kézimunka nagyiparos

Budapest, Király-utca 4.

VICTORIA elsőrendű himzőgép 6 korona.

„KOH-I-NOOR"

elsőrendű, mosást és fénytartó **géphimzőselyem**

Singer, Wheeler & Wilson stb. gépekhez egyedülli gyári raktára.

958. sorozat. 0028. szám.

BON

POLGÁR SÁNDOR

m. kir. szab. nyert orvosi mű- és kötszerész

Budapest, VII. Erzsébet-körut 50.

köteles ezen utalvány beküldése mellett, minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százaléknyi árkedvezményt adni, az eredeti F. Berguerand Fils párisi különleges-ségek (óvszerek) gyártmányaiból. Kimerítő képes árjegyzék díjmentesen zárt levélben küldetik, Kivágatott: a BUDAPESTI NAPLÓ-ból.

FÉRFIAK ÉS NÖKNEK

legmakacsabb heveny és idülő folyásoknál befecskendezés nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a **„Sanid labdacsok"** bizonyultak. Egy doboz 100 labdacs tartalommal és pontos használati utasitással 5 korona. Vidékre utánvétel melletti diskréten küld a „Magyar Király" gyógyszertár Budapest, V., Marokkói-utca 2. sz. (Erzsébet-tér sarok).

Müsoron levő zenemüvek

kaphatók

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) zenemüraktárában, ősz. és kir. udv. könyvkereskedésében Bpest, VI, Andrássy u 21.

Operák szöveggel.

	Kor.
Auber. Stumme von Portici	7.20
Beethoven. Fidelio	3.—
Bizet. Carmen	10.80
Boieldieu. Weisse Dame	3.—
Donizetti. Lucia	3.60
„ Lucrezia	3.60
„ Regimentstochter	4.80
Flotow. Martha	7.20
Goldmark. Berlichingeni Götz	18.—
Haydn. Jahreszeiten	3.—
Kreutzer. Nachtlager	3.—
Lortzing. Wildschütz	4.80
Leoncavallo. Bajazzo	14.40
Meyerbeer. Afrikai nő	7.20
„ Ördög Róbert	7.20
Mozart. Don Juan	3.—
„ Figaro	3.—
„ Varázsfuvola	2.40
Rossini. Sevillai borbély	3.—
„ Tell Vilmos	7.20
Verdi. Aida	14.40
„ Traviata	7.20
„ Trovatore	7.20
„ Rigoletto	7.80
Wagner. Bolygó hollandi	6.20
„ Lohengrin	10.80
„ Siegfried	12.—
„ Tannhäuser	10.80
„ Tristan és Isolda	12.—

Operák és operettek zongorára 2 kézre.

Auber. Stumme von Portici	2.40
Beethoven. Fidelio	1.80
Bizet. Carmen	7.20
Boieldieu. Weisse Dame	1.80
Donizetti. Lucia	1.80
Erkel. Bánk-Bán	6.—
„ Hunyadi László	10.—
Flotow. Martha	4.80
Gounod. Faust	7.20
Haydn. Négy évszak	1.80
Jones. Gésák	6.—
„ Görög rabszolga	6.—
„ San-Toy	6.—
Kreutzer. Granadai éji szállás	1.80
Leoncavallo. Bajazzo	3.40
Lortzing. Vadorzó	2.40
Mader. Piros cipő ballett	7.20
Mascagni. Parasztbecsület	6.—
Meyerbeer. Afrikai nő	3.60
„ Hugenották	4.80
„ Próféta	4.80
„ Ördög Róbert	3.60
Mozart. Don Juan	1.80
Offenbach. Hoffmann meséi	10.—
Rossini. Sevillai borbély	1.80
Strauss. Böregér	5.40
Verdi. Aida	9.60
„ Tévedt nő	4.80
„ Troubadour	3.60

	Kor.
Wagner. Bolygó hollandi	7.20
„ Götterdämmerung	12.—
„ Siegfried	12.—
„ Tannhäuser	9.60
„ Tristan és Isolda	9.60
Weber. Bűvös vadász	1.80
Zeller. Kellermeister	6.—
Ziehrer. Svihákok	5.40
„ Három kivánság	6.—

Operettek magyar szöveggel.

Barna. Egy görbe nap	3.—
„ Casanova, 2 füzet à	3.—
Bower. Sötét kamra	3.—
Caryll. Kis szökevény 2 füzet à	3.—
Donáth. Ferde világ	2.—
Fehér. Katalin, 2 füzet à	3.—
Hervé. Lili, 2 füzet à	3.60
Huszka. Bob herceg, 2 füzet à	3.—
Kerker. New-York szépe, 2 füzet à	3.—
Kun. Tudós professzor Hatvani, 2 füzet à	2.40
Kun. Rodostó	2.—
Lehár. Drótos tót, 2 füzet à	3.—
Lincke. Indra, két kézre à	3.—
„ Luna asszony à	3.—
Offenbach. Hoffmann meséi 2 f. à	3.—
Serly. Csókon szerzett vőlegény à	3.60
Stoll. Niobe, 3 füzet à	3.—
Suppé. Modell, 2 füzet à	3.—
Zeller. Kellermeister, 2 f. kétkézre à	3.—
Ziehrer. Svihákok, 2 f. „ „ à	3.—
„Die drei Wünsche, 2 f. „ „ à	3.—

Különféle zenemü-ujdonságok.

Aletter. Légyott. Intermezzo	1.80
Bihari. Bob király	1.20
Böhm. Demokrata-csárdás	2.—
Cannon. Bennem pezsg a vér, Cake Walk	2.—
Dankó Pista. Hattyudalok	4.—
„ „ 50 dala	4.—
Dóczi. Dalok gyűjteménye	5.—
Népdal. Hatudtad, hogy nem szeretétől, mért csaltál meg engemet	—.60
Huszka. Dal a gummirádlisról	1.50
„ Tennis-kuplé	1.50
Hunnia-keringő	2.—
Huber. Stör ich?	2.40
Kutschera. Ein süsses Geheimnis	1.50
Lincke. Glückwürmchen-Idyll	2.10
„ Luna-keringő	2.40
„ Indra	2.40
„ Verschmähte Liebe	2.40
„ Es war einmal	2.10
Merkl. Mir san im Wasser!	1.50
Napvirág és a nap	2.10
Patat. Dori von Freischmecker	1.80
Reinhardt. Édes lányka, keringő	2.40
Rózsabimbó és a nap	2.10
Rudd They. Found Me	2.40
Sousa. Fregoli-induló	1.50
„ Cadet-induló	1.50
Webster. Lustigen Neger CakeWalk	1.80
Ziehrer. Zauber der Montur, induló	1.80

Nagy butoreladás

készpénz és hitelre

Dósa Kálmán Budapest, Kerepesi-ut 28.

félemelet.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Óh jaj!

Megfejt ez az átkozott köhögés.

A ki EGGER mellpasztillái

csak egyszer is használta, meg van győződve arról, hogy azok köhögésnél, rekedtségnél, elnyalkásodásnál, a légzési szervek minden zavarainál gyors- és biztos hatásuak.

Dobozа 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR"-gyógyszertár Budapest, VI., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztillái szakhamar megszabaditott

Szinházak heti müsora.

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház	Király szinház	Uránia szinház
Szombat	Parasztbecsület Csavargó és a királyleány	Egyenlőség	Lulu	Ezüst papucs	Sherry	A fecskék	Modern asszony
d. u. Vasárnap este		Egy szegény ifju története	Józsi	Menyecskék	A drótostót	Makrancos hölgyek	Modern asszony Az éjféli nap országa
	Tosca	Egyenlőség	Lulu	Ezüst papucs	Sherry	A fecskék	

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betűkből 4 fillér. Vastagabb betűkből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-út 25. szám.

Szerkesztőségi telefon-szám: 56—12. Kiadóhivatali telefon-szám: 54—39.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket Kerepesi-ut 25. sz. alatt (Telefon 54—39.) központi irodánkban és ered. nyugta mellett még a következő fiókokban lehet feladni:

Blockner J. hirdetési iroda IV. Sütő-utca 6. szám.

Breuer növények dohányözsdéje Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát hirdetési iroda V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór dohányözsde IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedése IV., Gróf Czirráky-féle palota, Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D. hirdetési iroda IV., Gerlóczy-utca 1.

Falkenstein Soma könyv- és hangszerkereskedés MISKOLCZ.

Győri Vilmos dohányözsde, Vámház-körut 14

Goldberger A. V. hirdetési iroda IV. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Józsefné Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór, könyvkereskedő II. ker., Fő-utca 17. szám.

Greszmann Jágó fűszer- és vegyeskereskedése MISKOLCZ és környéke részére hirdetések felvételi iroda

Haasenstein és Vogler hirdetési iroda V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits dohányözsde Kerepesi-ut 56- (Takarékp.épül.)

Kornberg Rozália dohányözsdéje VIII. ker., Muzeum-körut 10.

Leopold Gyula hirdetési irodája VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf hirdetési iroda IV., Ferencziek-tere 2.

Nezel Antal hirdetési iroda IV. ker., Eszterházy-ut 9. szám.

Nemetsek A. J. ujság-árusága IV. ker., Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő Muzeum-körut 2. sz. (Nemseti Színház bérháza.)

Rohonczi Ilona dohányözsdéje VI., Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu hirdetési iroda VI. ker., Váci-körut 22. szám.

Sólyom Jakab hirdetési iroda IV. kerület, Ferencziek-háza.

Sopronyi V. dohánynagyáruz VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Sándó Mór dohányözsdéje IV., Koszkemét-utca 14. szám.

Sváb Elis dohányözsdéje Nagymező-u. 12.

Schwarz József hirdetési iroda V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné dohányözsdéje Ferenc-körut 32. szám.

Schödl Gyula dohányözsde és postagyűjtőkely V. Lipót-körut 8.

Tenczer Gyula hirdetési iroda IV. ker., Szervita-tér 8. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése II. ker., Fő-utca 2. szám.

Tusák Janka dohányözsdéje Párisi-u. 7.

Weltzenfeld Jakab Király-utca 1.

Winter és Nagy Magyar-utca 6.

Minden apróhirdetés, melyet itt adtok a Gráf földnak, már másnap megjelenik a Budapesti Napiban.

Tudod? Nem voltam. Előreláthatólag nem megyek. Ha mennék is! Lelkem mindenha nálad van, ki végzetem vagy, balszerem, boldogságom egyaránt! Érdemest csókosen kielégítetlen vágyam kérdezteté. Felölem nyugodt lehetsz. Összetartozásunk szikrafalakant elválaszt bárkitől. Mikor lesz már e szikrafal álandó boldogságunk várfoka? Ha ezt nem reméltetném, nem élnék. . . 17244

Wanted an English lady who give lessons and love. »Gentleman« page answer here. 6726

Remény. Imádva szerelek. Könyörgöm, légy óvatos. Terjedelmes választ epedve várok. 17243

Gombosi! Adjon élejelt Nagy-Kanizsára mikor találkozhatunk E.? 2492

Noblesse oblige. Csak nem került avatlan kezekbe a levél tartalmával együtt? A hivatalból hordár vitte el, ki a helyes jelige megadta! Kérek felvilágosítást. Csókolom kezeit.

Egy 38 éves férjétől elvált, intelligens nőnő, 3 gyermek anyja, óhajtana egy eltesebb urhoz nőül menni, ki kellő becsülésben részesítené ugy őt, mint gyermekeit a utóbbiaknak jövőt képes biztosítani. Komoly ajánlatokat „Takarékos" jelige alatt a kiadó továbbít. 4700

Nyomorgó özvegyasszony, aki kis lányával éhezik és hideg szobában didereg, a jó emberek pártfogását kéri. Cime: **V. M. VIII. ker., Futó-utca 23.** Minden csekélységet hálás köszönettel fogad.

KERESLET.

Esti órákra könyvelést, szerb és horvát levelezést, fordítást szerény díjazás mellett elvállalok. Cím: A. M. Dohány-u. 2. II. 22. 1724/

Irodistanő, kereskedelmit végzett, **gépés gyorsíráskatot tud,** szerény feltételek mellett irodai alkalmazást keres Cime: K. I., Ferenc-körut 42. III. 24. 4691

Nyomdatulajdonosok figyelmébe. Nyomdászt keresek fixre vagy közös jövedelemre, aki nyomdáját ide áthelyezné. Van politikai hetilapom, állandó nyomdai munkám. Ajánlatokat kér Török Ignác könyvkereskedő, Mezőtur. 2491

Keresek jól absolvált jogszigorlőt, ki engem lakás, fűtés, világítás és utólagos javadalmazás ellenében a II. áll. tud. szigorlatra sikeresen előkészíteno. Ajánlatokat „Szigorlat" jeligével továbbít a kiadóhivatal. 17242

Házat tehermentesen, pesti oldalon, 20.000 korona készpénzzel, többi teher maradhatna, szabad kézbői magvételre keresek. Ajánlatok VII. Kertész-utca 18. I. em. ajtó 10. 2485

Ispán nagyobb gazdaságba, erőlyes, gyermektelen vagy kis családu felvétetik. Megkivántatik a szerb és horrát nyelv birása. Ajánlatok fizetési igényekkel németül irandók. Cím a kiadóban. 8160

Divatárusnőt ügyes és önállóan dolgozót 50—60 kor. havi fizetéssel és teljes ellátással azonnali belépésre keresek. Ajánlatokat Rosenberger Bélához, Kesztely. 4930

Üzlethelyiségeket keresek február 1-jére a Károly-körúttól a Gyár-utcáig terjedő részében a *Királyutcának.* Ajánlatokat S. alatt a laphoz küldendők. 4929

Egy urasági inas kinek hosszabb bizonyitványa van és a szervirozást is érti a magyar és német nyelvet tökéletesen birja, uriházánál azonnal felvétetik, fizetésén kivül jó melléjövedelme is van. Cím a kiadóban. 4906

Keresek a Nyugoti pályaudvar és Podmanicky-utca közelében egy különbejáratu kisebb szobát. Ajánlatok Lessive Hungaria mosodaporgyárba VI, Dalnok-u. 9. alá intézendők. 6460

Kertész kerestetik április 1-ére nagyobb gazdaságba, ki a disz-konyhakert, virágház, melegágyak és rossaistermelésben teljesen jártas. Bizonyitvány-másolatok küldendők be. Cím a kiadóban. 8163

Felsőbb gazdasági tanintézetet végzett gazdasági segéd, március hó 1-én nagyobb uradalomba felvétetik. Pályázók kérvényeiket és okmánymásolatokat fényképpel ellátva küldjék be. Cím a kiadóban. 8161

Gazdasági tanintézetet végzett gyakornok egy nagyobb gazdasági uradalomban azonnal felvétetik. Javadalmazás évi 500 korona, lakás, fűtés, világitás. Pályázók kérvényeiket és bizonyitványmásolatokat küldjék be. Cím a kiadóban. 8162

Lapvállalathoz, amelynek nagy jövője van, mert teljesen uj a maga nemében Magyarországon, társat keresek pár ezer koronával. A tőke lehet nő is. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz intézendők „Lapvállalat" jelige alatt. 4918

Aranykéz-szálloda IV. Régi posta-u. 9. állandóan **fűtött szobák 60 kr.** tól feljebb. 17071

Huszár és gyalogsági katonai egyenruhákat csákó, oldalfegyver és diszkabátlal együtt megvételre keresek. Cím a kiadóhivatalban. 4924

Vidéken lakó ügynökök és más meghizhatót egyének, kik a közönséggel sürün érintkeznek és sorsjegyeknek törvényes részletüzletére való elfogadásával — habár csak mellékesen — foglalkozni kivánnak irjanak a Hecht Bankház rész.-társaságnak Budapest.

Tej-, liszt- és kenyérüzlet megnyitása céljából **2000 korona kölcsönt keresek. Osztalék cimén fizetek évi 720 koronát,** mely havi részletekben adóhivatalból felvehető. „Üzlet biztositék" posterestante Hernád-u. 17240

A házvezetés minden ágában jártas intelligens (izr.) fiatal özvegyasszony szerény igényekkel azonnali belépésre megfelelő állást keres. Szives ajánlatokat „F" jelige alatt a kiadóba kér. 4923

Expediciós leány, napilaphoz azonnal felvétetik, csak ezen szakmában jártasak vétetnek fel. Cím a kiadóhivatalban.

Nyugdijazott fiatal katonatiszt magasabb rangban, ki a magyar német és szláv nyelvet tökéletesen birja, megfelelő foglalkozást keres, mint gyár, fürdő, bérházb. gondnok, pénztárnoki, vagy bármely biztosi állást elfogad. Közvetítők díjaztatnak. Ajánlatok »B. M. K.« jelige alatt a kiadóba.

KINÁLAT.

Árverésről vásárolt, uraságoktól becserélt többféle hálószobák, ebédlők, konzol tükrök, szalon berendezések, asztal, székek, divánok, előszoba- és konyha-berendezések, darabonkénti is olcsón eladatnak. Dohány-utca 74. földsz. 6. 17137

Dr. Silberstein-Ötvös Adolf művei: „Im Strome der Zeit", két diszkötésben. Ezelőtt 24 korona, most tiz koronáért kapható. Csak még néhány példány. Beszerezhető VI., Eötvös-utca 1. szám, III. em. 33. ajtó alatt. 4926

Füszer- és csemege üzlet vidéki városban a **megye központján nagyobb vállalatok miatt eladó.** Leveleket a kiadóhivatal „Eléggő" jelige alatt továbbít. 4922

Műkedvelők figyelmébe!! Előkészít szavalatokra, magánjelenetekre műkedvelőket. Elvállal szindarabok, hangversenyek rendezését a legjutányosabb feltételek mellett. E téren nagy szakismerettel és szaktudással biró fiatalember. Szives megkereséseket „Tehetség" jeligével e lap kiadóhivatalába kér. 8493

Kitünő szabónő ki szakmájában teljesen jártas, ajánlkozik a legelőzésebb a legegyszerűbb ruhák készitése helyben és vidéken 5 frtiól feljebb. Szentkirályi-utca 22.

Pénzkölcsönt államhivatalnokok, városi hivatalnokok, katonatisztek részére 100—1000 koronig, rövid időtartamra **rügtön folyósit.** Törlesztést kölcsönt előnyösen lehonyolit **Guttmann** bankközvetitő, Kerepesi-ut 54. 2481

Rézfüggönytartó gyűrűkkel, két méter harmine centiméter hosszu, olcsón eladó Eötvös-utca 1. szám. III. emelet 1

3 és féléves szőke kis leány őrökbeadó uri családhoz, nyomor miatt, még 3 gyerek marad. Nemes György, Márton-utca 1. I. em. 8.

Dadogók, gyermekek és felnőttek ujonnan felállalt mélszer szerint **2 hónapon belül garancia mellett biztosan és teljesen meggyógyittatnak.** Bővebbet: Alsó Erdősor 5. I. em. 22. ajtó, naponta d. u. 5—7-ig.

Ház eladás, fényes vétel, 60.000 frt, befektendő, mely tisztán 12.000 koronát jövedelmez. Blau Henrik, Szív-utca 31. 2484

Egy remek előszoba-szekrény eladó, ugyanott asztalcsomnka elvállaltatik, Habermann, VII. Ovoda-utca 5. Szegényházzal szemben. 17226

Irógépek különféle rendszerűek jutányosan eladók. Levéltudakozódásokat „Jutányos" jeligével a kiadóhivatal továbbít.

Nagy gyakorlattal biró, héberben kiválóan jártas egyetemi hallgató, óraadásra ajánlkozik. Cím: Dob-u. 11. II. 21. 2489

Kezes nélkül kölcsönt 4½% 200—400 koronáig. Válaszbélyeg. Országos Földhitelközvetitő-vállalat Budapest, Erzsébet-körut 2. 2496

Személyhitelt 400 koronáig kezes nélkül, gyorsan, diszkréten közvetit Rosenberg, Nefelejts-utca 21. (Válaszbélyeg.) 2494

Ügyes fodrásznő ajánlkozik olcsó árak mellett saját lakásán, házhoz járva és alkalmi festlésekre. Sip-utca 8, földszint 6.

Nagy vendéglő tekepályával élénk forgalmu helyen a budai Ganz-gyár mellett február 1-re kiadó. Ugyanott **hentesüzlet és kolbászgyárnak** esetleg **pékfüzletnek** alkalmas helyiség kiadó. Bővebbet Roslár házgondnok II. ker., Szegényházutca 21. 2493

15840 négyszögöl telek gyári célra igen alkalmas tehermentes közel Budapesthez vasuti állomásnál és villanyos vonal mellett, jutányosan eladó. Bővebbet Blacsek Soma, Budapest, VIII., Vas-utca 3.

Azonnal vagy február 1-ére eladó, csinos cipész üzletberendezés, mely más célra is alkalmas, forgalmas hely és olcsó bérben, ugyanott egy gyermekvassag eladó. VIII., Stáhly-u. 5. Polacsek.

Gymnasinmi érettségire, polgáriskolai vizsgákra biztos sikerrel előkészít „Gymnasiumi tanár" Budapest, Bethlen-utca 14. 2495

25 köbméter legjobb eltört mész eladó. István-út 67. II. 23. 17246

Köztisztviselők, katonatisztek, nyugdijasok rendkivül olcsó kölcsönt kaphatnak 15—20 évre válaszbélyeg ellenében. Proprietus ingyen. Országos Földhitel közvetitő vállalat, Budapest, Erzsébet-körut 2. 2497

Birtokbérlet 800 holdas szántó, rét és legelőből álló prima hontmegyei birtok, vasut, orszárut és nagyobb város közvelen közelében, 15 évre igen olcsón bérbeadó és azonnal átvehető. Bővebb értesitéseket ad Sebők J. Zsigmond, Muzeum-körut 17. 17232

Masseurnő és hidegvizgyógykezelő rendkivüli ügyes, ajánlja magát privát ház zakhos VII., Ovoda-utca 19. földsz. ajtó 3.

Fénykép nagyitásokat bármely kis kép után művészies kivitelben készit Szigeti fényképészeti és festészeti müintézete, Kristóf-tér 6. Arak; 40 cm. 4 koronáért, 50 cm. 6 koronáért, 60 cm. 8 koronáért. 17225

Réthy név nélkül ne fogadjon el pemetefű-cukorkákat. 2357

Kitünő tokaji szomorodni borainat literenkint 70 krért, 50 literen felüli rendelésnél literenkint 60 krért adom el. **Szőllősy Tivadar** borkereskedő, bátoraljaujhelyen.

Eladó vendéglő bérlet és berendezés, Dévám, Hunyadvármegye székhelyén, a „Korona" vendéglő bérlete és jókarban lévő teljes berendezése, halálozat miatt szabad kézből eladó. 2486

Fodrásznő, rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Özv. Waldné, VI., Vörösmarty-utca 43. II. 21.

Szőlővesszők, zöldojtványok igen jutányos áron azonnali vagy tavaszi szállitásra kaphatók. Lázár Józsefné Nagy-Maros, Honim. Árjegyzék bérmentve. 2484

Finom fehérvarrónő (szakmájában kitünő) méréshez díjazásért ajánlkozik házakhoz. Papp Gizella, Izabella-tér 2. fszint, 2.

Kávémérés csinosan berendezve nagy forgalmu utcában más vállalat miatt eladó. Cím kiadóba. 4925

Örökbeadó gyönyörű szép szőke 7 éves lány és egy 2 és féléves szőke lány, szegénység végett. Erkel-utca 18. ajtó 4.

Egyetemet végzett tanárjelölt correpetitornak ajánlkozik elemi és középiskolai tanulók mellé esetleg irodai munkát is elvállal F. J. VIII. Légászesz-u. 6. ajtó 9. 4916

Angolt, franciát vagy **németet** alaposan tanitja egy tapasztalt magyar nyelvmester, ki tanulmányait külföldön végezte. Sikeres módszer. Kitünő ajánlatok. Lakás: **Gáspár Bernát** tolmács és fordító **VI., Vörösmarty-u. 51/A., 21. ajtó.**

Elsőrendű fésülőné ajánlkozik házakhoz. Alkalmi frizurákat elvállal fejenkint 30 krért. Bérkocsis-u. 23. fsz. 2.

Fűző készitőnő elvállal fűzőkészitést, valamint javitásokat és tisztitást jutányos árért, Elbogen Józsefn, Király-u, 15. II. em. 1. 4890

Ügyes szabónő rendkivül olcsón vállal minden munkát házon kivül. Kosztümök, bálruhák, a legutolsó divat szerint. Átalakitásokat, valamint gyermekruhák készitését is vállalkozik. Cím: özv. Lőderernné. VIII. Kerepesi-ut 73. II. f. 11. 4899

KIADÓ SZOBÁK

Két elegánsan butorozott feltétlen tiszta, utcai különbejáratu szoba egy vagy két ur részére fürdőszoba használattal, egybe, vagy külön külön, elsejére kiadó kilátás a körutra. Wesselényi-utca 47. II, ajtó 18. 4920

Lakásokat csekély díj mellett közvetit Fővárosi Lakásközvetitő, Kossuth Lajos-utca 16.

Csinosan butorozott szoba, külön bejárattal, egy vagy két ur részére kiadó. VIII. Kerepesi-ut 13. II. 20.

Elegánsan butorozott kétablakos utcai szoba, gázvilágitással és fürdőszobahasználattal, azonnal vagy február 1-re kiadó. VI. Gyár-utca 42c. II. em. ajtó 12. 17241

Érettségire,

polgári iskolai magánvizsgákra előkészit rövid idő alatt biztos sikerrel, mérsékelt dijazásért **„Magántanulók tanfolyamai"** Budapest, VII., Dembinszky-utca 22. II. e. 16.

Butor legjobb minőségben, legolcsóbban, részletre és készpénzért kapható Weinberger Fülöpnél, VI. Nagymező-utca 37. szám.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE **értékpapirokra** és **vidéki takarékpénztári részvényekre** (visszafizethetőtelezéseszerinti kisebb részletekben is), **bármily összeget** igen olcsón ad

Kováry Armin bank- és váltóüzlete, osztálysorsjáj. főlárnutó IV., Ferencziek-tere 9. Gróf Czirráky-palota.

BUTOROK

részletfizetésre!

Háló- és ebédlőszoba-berendezések, valamint egyes darabok **saját készitményü divánok, matracok, sodronyágybetétek, függőlámpák** ingaórák, réz- és vasbutor olcsóbban mint bárhol, előnyös fizetési feltételek mellett

Pollák N. Ignác

VI., Teréz-körut 23.

Kiváló UJDONSÁGOK! hygienikus különleges ségekben Mintakuldemény à 1.50 K., 2 K., 2.50 K., 3. 4 és 5 K. bélyegekben is, bérmentve és diszkrét. Árjegyzék ingyen. **RUNDBAKIN M.** Bécs, IX., Berggasse 3. szám.

Veszek

zálogházi cédulát régi arany ezüstárút brilláns és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett

FRIED A.

órás és ékszerész *Kerepesi-ut 2. szám.*

Hálószobák, ebédlőkredencek, divánok, előszobafal, konyhakredencek és többféle butorok eladók, kézpénzért és részletfizetésre. Használt butorok vétetnek **Hunyady-tér 3.** az udvarban. Királybazár fölemelet és földsz.

MŰVÉSZETI KÖNYVTÁR

SZERKESZTI:

KORÓNGHI LIPPICH ELEK

A Művészeti Könyvtár KÉPZŐMŰVÉSZETI MONOGRAFIÁK sorozata. E nemben magyar nyelven uttörő vállalat. — Nem száraz adatok összehalmozása, hanem leíkismeretes kutatások alapján népszerűen megirt élvezetes és tanulságos olvasmányok gyűjteménye. Nagy művészeti KORSZAKOKNAK, nagy MŰVÉSZEGYÉNISÉGEKNEK az életébe világit bele, oktat és nemes szórakozást nyujt MŰVÉSZETI SEGÉDKÖNYVEK alakjában minden müvelt embernek. . . . . = KORSZAKOKBAN, IRÁNYOKBAN ÉS EGYÉNISÉGEKBEN FEJLODOGOZZA A MŰVÉSZET EGÉSZ TÖRTÉNETÉT, a bemutatja a MŰVÉSZETI IPART is mulijában és jelenében egyaránt. . . . . = Eventa 4 kötet jelenik meg. A MŰVÉSZETI KÖNYVTÁR VIZ KÖTETÉNEK ELŐFIZETÉSI ÁRA. — a 10 kötet átvételi kö elezettsége mellett . . DISZKÖTÉSBEN 80 KORONA.

Megrendelhető részletfizetésre is. Minden kötet önálló, befejezett mű, mely külön is kapható.

DIVALD KORNÉL BUDAPEST MŰVÉSZETE A TÖRÖK HÓDOLTSÁG ELŐTT. Csányi Károly 10 eredeti épitészeti rajzával és 40 képpel. Ára fűzve 6 korona, diszkötésben . . . . 8 korona.

ÉBER LÁSZLÓ DONATELLÓ. 10 mümelléklet és 54 szövegbe nyomott képpel. Ára fűzve 6 korona, diszkötésben . . . . 8 korona.

MELLER SIMON MICHEL-ANGELO BUONAROTTI. 17 melléklet és 83 szövegbe nyomott képpel. Ára fűzve 8 korona, diszkötésben . . . . . 10 korona.

Kaphatók mindennemű könyvkereskedésben vagy a kiadónál

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és k. udv. könyvkereskedésében

Budapest, VI., Andrássy-út 21

Én Csillag Anna

185 cm. órás hosszu Loreley-hajamat, az alta lam feltalált kenőcs *14 hav használata* után értem el Ezen kenőcs az egyedüli szer a haj apolására, a nőves elmoroditására, a lejtőr erősitésére, urakná erős és teljes szakálli növeszi és már rövid idei használat után is ugy a hajnak, mint szakallnak természetes fényt és teltséget kölcsönöz és megóvja azokat a korai megőszüléstől egész a késő agg-orig.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 frt.

Postai szétküldés naponkénta összegnek előre való beküldése után vagy utánvétel az egész világba a gyárból, nova *minden* rendelés intézendő.

Csillag Anna

Wien, I., Graben 10

Csak uraknak 50 kiválóan érdekes tréfás- és művészi levelező levelezőlap 1.20 márkáért. — **Heinr. Lehmann** Kunstverlag, **Hamburg 60.**

A FESTŐMŰVÉSZET REMEKEI

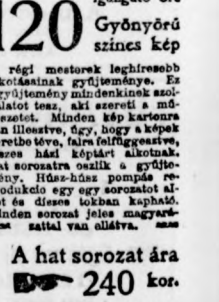

Világhirű klasszikus festmények remek kivitelű szinnyomatú gyűjteménye.

A bevezetést irta Dr. TÉREY GÁBOR a szépmüvészeti muzeum igazgató őre

120 Gyönyörű szines kép

A régi mesterek leghiresebb alkotásainak gyűjteménye. Ez a gyűjtemény mindenkinek szolgálatot tesz, aki szereti a művészetet. Minden kép kartonra van illesztve, úgy, hogy a képek keretbe téve, falra felfüggesztve, diszes házi képtárt alkotnak. Hat sorozatra oszlik a gyűjtemény. Húsz-húsz pompás reprodukció egy egy sorozatot alkot és diszes tokban kapható. Minden sorozat jeles magyarázattal van ellátva.

A hat sorozat ára 240 kor.

Egy-egy sorozat 40 kor.

A festőművészet remekei részletfizetésre is megrendelhető.

A képek jegyzékét kivánatra készséggel megküldjük.

Kaphatók minden könyvkereskedésben és a kiadónál

LAMPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI) cs. és k. udv. könyvkereskedésben

BUDAPEST

VI., Andrássy-ut 21. sz.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdái részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25.